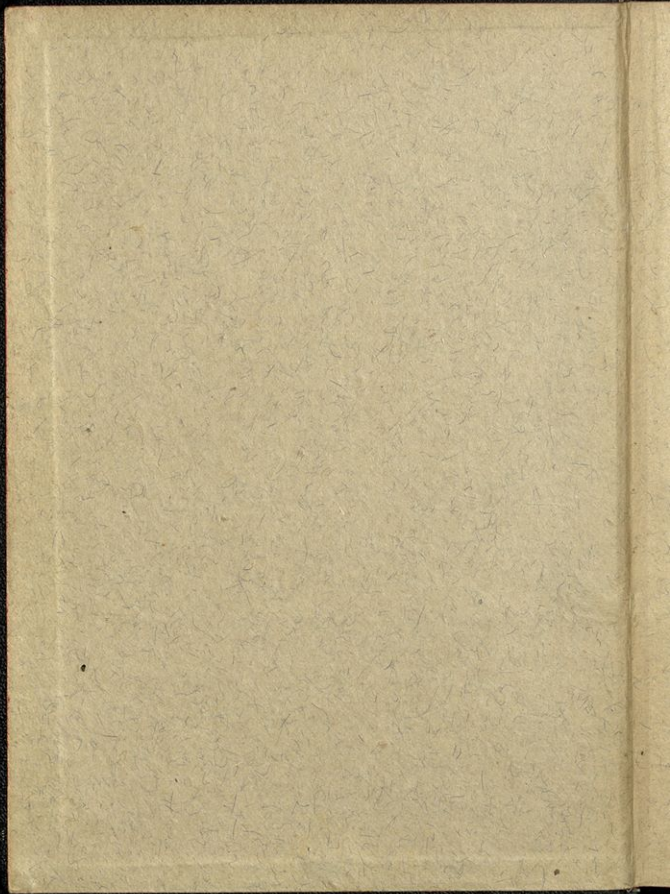

VI
38.116.
x f

iki
nik

LURŠKI MAJNIK

Sestavil

† Francišek Marešič.

Druga izdaja.

Z dovoljenjem prečastitega ljubljanskega knezoškofijstva.

Škovač
V Ljubljani, 1908.

Založila »Katoliška Bukvarna«.

Natisnila »Katoliška Tiskarna«.

VI 38.116, X f

D. (25.4.35.)

030005701

Nihil obstat.

Dr. Ferdinandus Čekal, m. p.
Canonicus.

Nr. 1113.

Imprimatur.

Ordinariatus pr. episcopalis Labaci, die 14. Martii 1908.

J. Flis, m. p.
Vicarius generalis.

Uvod k prvi izdaji.

Ker je zgodba prikazovanja Matere božje v Lurdu tako zgodovinsko imenitna in resnična, sem menil, da bi bilo dobro, tudi v cerkev prenesti branje o slavnih lurških čudežih. Zato sem sestavil Lurške šmarnice. Pri izdelovanju tega spisa sem se nekoliko ravnal po francoskih Lurških šmarnicah »Mois de Marie de Notre-Dame de Lourdes«, katerih ni spisal kak duhovnik, ampak Henrik Lasér, jurist v Parizu, in katere so v sedmih letih doživele nad 40 izdaj. Tvarino nekaterih molitev sem posnel in prenaredil po Lasérju; druge molitve sem sam sestavil po potrebah sedanjega časa; zato se razločujejo od molitev v drugih šmarnicah.

Tvarino, popisano v bukvah, ki sem jih dal na svetlo predlanskim pod imenom: »Lurška Mati Božja«, sem okrajšal zelo in razdelil v enointrideset beril. Ker je čas za branje v cerkvi kratek, zato sem moral brez usmiljenja vso zgodbo obsekati in obžagati, tako da je ostalo samo še deblo, katerega zdaj manjka pravega življenja, živosti in lepote. Kdor hoče jasno pregledati vso skrivnost, imenitnost in resničnost prikazovanja Matere božje

v Lurdu, mora brati glavno in prvotno delo gospoda Henrika Lasérja: »Lurška Mati Božja«; v teh šmarnicah se vsa imenitna zgodba lurških čudežev vidi le nekako v megli, temno, v samih obrisih.

Vsakdo, četudi ne zna francoskega, bo bral brez skrbi in brez težave francoske besede, ker sem jih pisal tako, kakor jih Francozje sami izgovarjajo. Akcenti na zadnjih zlogih pomenijo le to, da se pri francoskih besedah zadnji zlog naglašuje; zatoorej naj bravec pazi samo na to, da ne bo naglašal predzadnjega zloga. Tedaj: Dozúz, ne Dózuz; Bordóz, ne Bórdož.

Onim, ki so vešči francoščine, bodi opomneno tole:

Po zgledu p. Stanislava (Cvetje, l. 1883, str. 39., opomnja) sem pisal pri francoskih besedah vse končne soglasnike, na primer: Šalét, genit. Šaléta (Châle); Subirúz, genit. Subirúza (Soubirous); Dozúz, genit. Dozúza (Dozous); Zakomét, genit. Žakométa (Jacomet); Kotréz, genit. Kotréza (Cauterets); Bordóz, genit. Bordóza (Bordeaux). Tako sem pisal iz sledečega razloga: Francozi sami izgovarjajo vse končne soglasnike, če se naslednja beseda začenja s samoglasnikom ali z nemim **h**; torej jih moramo tudi mi izgovarjati vsaj ondi, kjer je ž njimi tesno zvezan kak samoglasnik, tedaj v genit. in ostalih

sklonih; potemtakem bi bilo v genit.: Subirúza, Bordóza. V nomin. bi smeli ostati pri okršeni obliki: Subirú, Bordó; vendar ako smemo reči: Cicerón, Katón za lat. Cicero, Cato, smemo tudi reči Subirúz, Bordóz za franc. Subirú, Bordó; in to storiti je toliko pametnejše, ker sicer bi bila prevelika zmešnjava za navadne bravce, ko bi se soglasnik pisal v genit. in ostalih sklonih, v nomin. pa ne. (Tudi pri besedi **Paris** se pri nas končni soglasnik izgovarja v nom.: Pariz.)

Od tega pravila gledé končnega soglasnika sem odstopil pri nenaglašeni končnici **es**, ki sem jo pri vseh besedah izpuščal. Na primer: Lurd, genit. Lurda (Lourdes); Tárb, genit. Tárba (Tarbes); Demár, genit. Demárja (Desmares). — Tako sem tudi pri nekaterih besedah pustil končni **d**; na primer: Rulánd (Rouland, str. 128.), Fúld (Fould, str. 211.).

Nosne **e**, **a** in **o**, naj so pisani kakorkoli v francoščini, sem pisal **en**, **an**, **on** ali pred **b** in **p**: **em**, **am**, **om**; — tako je adjek. **montpeljérski** (str. 98.) iz besede **Montpellier**. — Kdor se vendar hoče spakovati nad francoskimi nosniki, svobodno mu!

Franjo Marešič.

V Šentvidu nad Ljubljano, 6. aprila 1883.

Za lurški jubilej.

Poldanški mir, . . . molči narava,
nebo oblakov plašč zastira;
tišino moti le šumenje Gava,
ki kremenita tla izpira.
Pa danes ni tako drzan!
Ustavljajo se váli čisti,
kar ne mudi se jim na plan.
Topoli, nekdam srebrolisti,
molče ob strugi kameniti,
kakor pribiti;
v skrivnost so svojo zatopljeni, —
življenja v bilki ni nobeni.
Vse, vse miruje,
vse je v velikem hrepenenju,
vse koprni, vse pričakuje . . .
Nebo se zemlji približuje . . .
In zdaj! —
Presrečni Lurd, odprt je raj!
Na tvojih tleh stoji Marija,
nebes najdražja stvar . . .
Kako je lepa, svetla, krasna!
bolj kakor zlato solnce jasna.
in božji žar
obkroža njen deviški stas,
obleka lilijska, višnjev je pas.
V potezi vsaki božji znak.
Devištvo diči čelo ji visoko,
oko tako lepo, tako globoko,
krog usten plava ji smehljaj sladak,

in njen pogled nebeško mil,
počiva ljubko na Bernardki srečni,
ki v tihem blaženstvu strmi . . .
Nadzemski svit ji čelo je oblil,
in žarek večni
nedolžni njen obraz je ožaril.
Blesteča solza orosi ji lice,
ko sreča nje oko pogled Device.
V zamaknjenju strmi, posluša . . .
Kako vztrepeče njena čista duša,
ko čuje sveto razodetje:
Jaz sem „Brezmadežno spočetje“.
V duplini so besede izzvenele.
Bernardka ni več videla Device. —

— — — — —
Visoke jelše glasno so šumele. — —
Studenec nov napajal je cvetlice.
Kristalni valčki himno so zapeli,
in himna je zvenela čez dobrave,
za narodom se narod je oglasil,
Devici lurški je poslal pozdrave.

— — — — —
Na skalnih tleh se zdaj svetišče dviga,
nešteto src se za Marijo vžiga,
nešteto rok ji krono zlato kuje,
nešteto duš se slavlja nje raduje,
za jubilej pošilja ji pozdrave:
„Presveta lurška Mati, ave!“

1. dan.

Deloma tudi uvod k 2. izdaji.¹⁾

Majniško češčenje Matere božje ali šmar-nice so bile odobrene in z odpustki obdarjene od svetega očeta Pija VII. leta 1815. Kdor ta mesec opravlja Ma-teri božji v čast kako pobožnost bo-disi v cerkvi bodisi doma, ima vsak dan 300 odpustka. Kdor pa to opravlja vsak dan me-sca, ima popolni odpustek oni dan mesca, na katerega prejme svete zakramente in moli na namen sv. očeta. Ti odpustki se lahko obrnejo tudi dušam v vicah v prid.

¹⁾ V prvi izdaji tega 1. in istotako zadnjega (31.) be-rila ni. Zdelo se nam je potrebno to dodati, da ima cela zgodba primerno glavo in konec.

Pravopis je znatno popravljen, istotako so nekatere berilom pridodane molitve deloma spremenjene Pisava francoskih imen pa je ostala nespremenjena, dasi bi bilo po svojstvu slovenskega jezika bolj prav reči: Subiruvova kakor Subiruzova. Toda veljaj želja blagega pokojnega pi-satelja, kateremu bodi vedno časten in hvaležen spomin, da je prestavil to prekrasno lurško cvetje na naša slo-venska tla.

To je dobro vedeti in pomniti na začetku mesca, ker je pri odpustkih treba imeti tudi namen udeležiti se jih, kdor jih hoče v resnici deležen biti. Naredimo danes tudi mi pri sebi namen, da želimo in hočemo deležni biti ravnokar navedenih odpustkov.

Letos (1908) se obhaja zlati jubilej ali petdesetletnica lurške božje poti.

11. svečana leta 1858 je bil tisti blaženi, tisti znameniti, vednega spomina vredni dan, ko je brezmadežno spočeta Kraljica nebeška stopila na našo revno zemljo v pustem masabjeiskem skalovju pri Lurdu.

Tega je zdaj 50 let. — Pol stoletja je od tedaj minulo, toda slava lurške božje poti ni otemnela, marveč se le še vedno bolj razširja in množi. Zakaj dasi se Mati božja ondi več ne prikazuje, vendar Bog po njej vedno naprej dela nova čuda in kaže svojo vseмогоюnost. Zato se katoličani vedno z začudenjem in zaupanjem ozirajo v Lurd.

Posebno letos se oči vernih katoličanov obračajo proti Lurdu; kdor le more, bo letos poromal tje na to sveto mesto. Tudi slovensko skupno romanje v Lurd bo letos prvič, in sicer ravno v tem Marijinem mescu.¹⁾

Vsi pa ne moremo osebno iti v Lurd, kajti je dokaj daleč od nas; zato pa hočemo v teh

¹⁾ Če bi se te šmarnice brale kako drugo leto, naj se tole primerno spremeni.

šmarnicah vsaj v duhu iti tje, — s tem, da bomo brali prelepo in čudovito zgodbo o Marijinih prikazovanjih v Lurdu in o čudežih, ki se ondi gode.

Leta 1883, ko se je obhajala 25letnica lurška, so bile te šmarnice prirejene in prihodnje leto so se brale. Z velikim zanimanjem so jih takrat častivci Marijini poslušali. Tega pa je zdaj že 24 let, in vsi, ki so pod tridesetim letom, jih še niso slišali; onim pa, ki so jih slišali, jih je tudi čas že zelo zabrisal v spominu.

Zato gotovo ne bo odveč, da jih zopet enkrat slišimo; in to posebno letos, ko se obhaja petdesetletnica teh čudovito lepih in zanimivih dogodkov. Primernejšega branja za letošnje šmarnice si ne moremo izbrati.

Zares vredno in pravično je, obračati našo pozornost na Lurd, to od Boga in Marije izvoljeno in posvečeno mesto. Zakaj ta nebeška prikazen, ki se je tam pojavila, in ti nadnaravni dogodki, ki se ondi še vedno ponavljajo, so silno velikega pomena za nas vse, za ves katoliški svet — v sedanjem času. Ne samo eni deklici in ne samo za mesto Lurd ali deželo Francosko, ampak za nas vse ali k nam vsem je Marija stopila na zemljo. Lurška Mati božja je naša skupna last; lurška Mati božja je veselje vsega katoliškega sveta.

Lurd je namreč glasna priča božjega bivanja, Lurd je velika obramba naše edinoprave vere v teh veri sovražnih časih, v Lur-

du je Bog na očividni način pokazal in kaže, da še živi, da je on gospodar narave in da še vedno vlada svet.

V Lurdu je pa tudi pokazal, kako Bog sam svojo Mater časti, ker po njenih rokah deli vse dobrote; pokazal, da je Mati božja v resnici »proseča vsemogočnost«; —vsemogočna ne sicer sama iz sebe kakor Bog, ampak s svojo priprošnjo premore vse. V Lurdu je Bog potrdil nauk sv. Cerkve, ki je bil dobra tri leta prej proglašen od namestnika Kristusovega, sv. očeta, da je namreč Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, ker se je v Lurdu ravno pod imenom Brezmadežnega spočetja prikazala in razodela.

In po rokah te svoje brezmadežne Matere je Bog odprl v Lurdu vir telesnih in duhovnih dobrot ter jih deli ljudem kupoma. 7000 čudežnih ozdravljenj približno štejejo v Lurdu v teh petdesetih letih — čudežnih ozdravljenj, katerih noben človek z zdravimi čutili in zdravo pametjo utajiti ne more. Učeni svet ni več hotel verovati v čudeže; utajiti je hotel vse nadnaravno, odstaviti Boga in samega sebe proglasiti za gospodarja veseljstva. Tedaj je Bog stopil doli na zemljo, hočemo reči: poslal je svojo Mater, povedat človeštvu, da še živi in kraljuje, in da ga vsak lahko vidi in spozna, kdor ga le v resnici hoče. Zakaj nikdo ne more delati takih izvennaravnih del, kakoršna se tam gode, kakor kdor je nad naravo, njen začetnik in gospodar.

V zgodbi lurški bomo videli, kako se je hotela že po tem, ko je Bog očitvidno pokazal svojo roko, človeška slabost po robu postaviti vsemogočnosti božji, hotela na vsak način utajiti čudeže in zabraniti jih, da bi se ne smeli goditi. Božja moč seveda se ni dala ustaviti, ampak šla preko človeškega napuha naprej.

In zdaj že petdeset let božja dobrotljivost po Marijini roki razsipa ondi svoje darove, pa jih obenem po Mariji vabi k sebi, jih opominja, in kliče v zemljo zaverovanemu svetu: Kvišku srca! Kvišku od zemlje proti nebesom! Je še nekaj nad zemljo, je večnost, je posmrtno življenje. Išcite tega, kar je zgoraj, in ne le kar je na zemlji! Hrepenite in hitite za večnimi cilji! . . .

To je namen in pomen Lurda in njegovih izrednih dogodkov. V Lurdu je Bog hotel priti na pomoč naši slabi veri, pripravil zdravilo za nevero našega časa in niene nasledke. Lurd je odprta knjiha, v kateri lahko vsak, kdor hoče, razločno bere o velikih delih božjih in o Bogu samem. Lurd je sedež milosti božje na zemlji, gora hiše Gospodove, da se nani po pravici lahko obrača prerokba starega zakona: In v poslednjih dneh bo pripravljen hrib hiše Gospodove vrh hribov in se bo dvigal nad griči, in vreli bodo k njemu vsi narodi. In šla bodo mnoga ljudstva in govorila: Pridite in poidimo na hrib Gospodov in k hiši Jakobovega Boga, in nas bo učil svojih potov in bomo hodili po njegovih stezah. (Izaija II, 2, 3, — brevir enajstega februarja).

Da, narodi hodijo trumoma v Lurd. Kdor more, si pogleda na svoje oči sveto mesto, ki ga je izbrala previdnost božja in posvetila pričujočnost Marijina, ter občuduje sveta dela, ki jih Bog po Mariji vrši v prid revnemu človeštvu.

Ker pa ne moremo vsi osebno v Lurd, zato hočemo v tem jubilejnem letu in tem Marijinem mescu v duhu romati v Lurd — s tem da si bomo predočili svete dogodke, ki so se vršili ondi od zdaj pred petdesetimi leti. Občudovali bomo pri tem liubeznivo previdnost in nepremagljivo mogočnost božjo, ki se nam razodeva v lurških dogodkih, častili Devico brezmadežno, ki se je blagovolila razodeti siromašni deklici in po njej nam vsem, in hvalili Boga pre-dobrotnega, ki je dal tako čast in tako moč svoji in naši Materi.

Naj blagovoli za dobro sprejeti lurška Mati božja to naše duhovno popotovanje do nje!

M o l i m o !

Lurška Mati božja, z veseljem slišimo, kar se nam pripoveduje, da pojdemo v teh šmarnicah na božjo pot do tebe. Zahvaljujemo te za petdeset blagoslovljenih let, v katerih na tem izvoljenem kraju deliš človeštvu nebeške milosti, nas utrjuješ v veri, opominjaš k pokori ter kličeš od Boga

zablodlo človeštvo zopet k njemu nazaj. Blagoslovi naše rojake-romarje, ki se bodo v kratkem napotili k tebi; pa tudi na nas, ki bomo samó v duhu k tebi romali, ozri se milostno! Utrdi nas po teh premišljevanjih v veri v Boga, pomnoži nam zaupanje v tebe in tvojo mogočno pomoč. razplamti v nas ljubezen, da bomo z večjo gorečnostjo Bogu služili in iskrenejše hrepeneli za večnimi cilji! Usmili se grešnikov, od Boga zašlih, za katere si nam velevala moliti; in blagoslovi prav posebno našo domovino, katera se ti klanja in posvečuje zlasti v tem tvojem mescu kot svoji Gospé, Kraljici in Zavetnici. Sprejmi jo v svoje posebno varstvo! — Lurška Mati božja, prosi za nas!

2. dan.

Malo mestece Lurd¹⁾ stoji v južnozapadnem kotu francoske dežele, blizu španske meje, v okraju Višjih Pirenej, na koncu sedmerih lavedanskih dolin, med zadnjimi griči, ki segajo valovito do tarbske planine, in prvimi strminami, s katerimi se začinja Velika Gora. Hiše so po-

¹⁾ Lourdes.

stavljene skoro brez reda, na gričkovitem svetu, v znožju velikanske skale, ki stoji na samem, in vrhu katere čepi, kakor orlje gnezdo, silno utrjen grad. Na eni strani te skale stoji mesto, na drugi teče reka Gav¹⁾, po senci med jelšami, jeseni in topoli, razbijajoč peneče valove ob kremenit jez in goneč ob bregu glasna kolesa treh ali štirih mlinov.

Mesto in grad stojita na desnem bregu Gava, ki pride od severa in se zadevlje ob velikansko skalo, na kateri stoji močni grad. Na levem bregu, nekoliko spodaj od mesta in gradu nasproti, je iz Gava izpeljan jako močen kanal. Ta kanal in Gav delata podolgovat otok, ki se imenuje Salet.²⁾ Za otokom, v znožju skal, je trojna duplina, imenovana masabjélska³⁾ duplina, nad katero se visoko vzdiguje masabjélsko skalovje.

Leta 1858. se je z 11. februarjem začel teden posvetnih veselic, ki se po starodavni navadi vrše pred ostrim postom. Ta dan je bil debeli četrtek. Bilo je mrzlo, nekoliko oblačno, pa brez vetra. V zračnih višavah so stali oblaki nepremakljivo. Ni ga bilo piša, ki bi jih bil podil ene proti drugim, in zrak je bil popolnoma miren. Zda pa zda je padlo izpod neba neka malega deževnih kapljic.

Enaist donoldne je že odbilo v zvoniku lurske cerkve. Skoro povsod so pripravljali pojedine, medtem ko neka uboga družina, ki

1) Gave. — 2) Châlet. — 3) Massabielle.

je gostovala v revni hiši ulice Ptifoséske,¹⁾ še div ni imela, da bi si kaj skuhala. Oče, še mlad mož, je bil mlinar. Imel je nekaj časa v najemu mal mlin, ki stoji na severni strani mesta na enem izmed potokov, ki se izlivajo v Gav. Ker je bil zaslužek slab, je moral popustiti mlin ter delati kot težak (dninar). Pričakujoč boljših dni, je delal — ne na svojem, ker ni pod milim Bogom nič imel, še vrtička ne — ampak po raznih krajih, pri nekaterih sosedih, ki so ga čas ter čas vzeli na delo. Imenoval se je Frančišek Subirúz²⁾ in je bil oženjen z Ludoviko Kasterótovo,³⁾ ki je bila prav poštena ženska in dobra kristjana. Ona mu je dajala pogum. Dobila sta čvetero otrok: dve hčerki, — starejša je imela kakih štirinaist let, — in dva veliko mlajša dečka; zadnji je imel kaka tri leta.

Še-le štirinaist dni je bila doma na starejša hči, slabotna revica. To je bila tista mala deklica, ki je tako imenitna v naši povesti. Ko je prišla na svet, je ni mogla oskrbovati niena mati, ki je bila tačas bolna, zato jo je oddala v rejo v bližnjo vas, ki se imenuje Bartréz.⁴⁾ Kjer je dekletce ostalo še potem, ko je bilo že odstavljeno. Za nieno hrano je na mesec plačevala po pet frankov, včasih v denarju in še večkrat v pridelkih.

Ko je mala hčerka toliko zrasla, da je bila za rabo, in ko je bilo rečeno, da se ima vrniti

1) Petits-Fossés. — 2) Soubirus. — 3) Casterot. —

4) Bartrés.

domov, zapazili so dobri ljudje, ki so jo imeli v reji, da so se je močno privadili in da so jo imeli skoro kakor za svojo. Od tačas so jo pri sebi ohranili zastonj, da je le ovce pasla. Tako je rasla sredi te rodbine, ki jo je kakor za svojo vzela. Živela je vse svoje dni v samoti, na pustih brdih, kjer je pasla svojo ponižno čedo. Imela je na paši nedolžne igrače. Rada se je igrala z ovcami. Bila je slabotna in majhna. Dasi je štela že štirinajst let, vendar bi jih ji bil človek prisodil k večjemu enajst ali dvanaajst. Bolna pa sicer ni bila, le naduha jo je časih močno zdelavala. Potrpežljivo je prenašala svojo boleost.

V tej samotni in nedolžni šoli se je morebiti uboga pastarica naučila tega, česar svet ne pozna: preprostosti, ki je Bogu toliko ljuba. Oddaljena od vsakršne slabe družčine, se je kratkočasila z Marijo Devico; čas in ure je obračala v to, da jo je venčala z molitvami, prebiraje jagode rožnega venca; in tako je ohranila tisto popolno beloto, tisto krstno čistost, ki jo posvetni dihljaj tako hitro otemni. Povsod in skoro vsako uro je molila na paši rožni venec. Ni znala ne brati ne pisati. Tudi krščanskega nauka ni veliko vedela; znala je le to, kar se moli v rožnem vencu: »Očenaš«, »češčenomarijo«, »vero«, »čast bodi Očetu«. Po tem natančnem popisu skoro ni treba opomniti, da še ni bila pri svetem obhajilu. Da bi dostala nauk za prvo sveto obhajilo, ravno to je bilo vzrok, da so jo njeni starši, kakor so bili

ubogi, vendarle domov vzeli iz daljine vasi, kjer so prebivali njeni redniki. Bila je že dva tedna doma. Njena mati jo je močno varovala; bila je v skrbeh zavoljo njene naduhe in njenega slabotnega telesa. Ko so drugi otroci te rodovine bili obuti v cikle z golimi nogami, je imela ona nogavice.

Tako tedaj, tisti dan je bil debeli četrtek; enajst je odbila in ta uboga družina še drv ni imela, da bi si kaj skuhala.

»Poidi po drva na gavski breg ali na soseskino,« reče mati svoji drugi hčerki, Marici.

Kakor v mnogih krajih, so imeli reveži tudi v lurški soseski malo pravico, pobirati suhe veje, ki jih je veter lomil z dreves, in dračje, ki je priplavalo po vodi in obtičalo med kamenjem.

Marica se obuje. Stareiša, o kateri smo ravno govorili, mala bartréska pastarica, jo je gledala zavistno.

»Naj grem ž njo,« reče naposled svoji materi, »da tudi jaz prinesem butarico drv.«

»Ne pojdeš,« odgovori ji Ludovika Subirúзова: »pokašljuješ, še obolela bi.«

Nato pride mala deklica iz sosedne hiše, Ivanka Abadí,¹⁾ stara kakih 15 let; tudi ta se napravi po drva. Vse vkup so prosile, in mati se je dala pregovoriti. Takrat je deklica, kakor je navada med kmeti na jugu, imela na glavi ruto, zavezano na strani. To se je zdelo materi

¹⁾ Abadie.

premalo, zato ji reče: »Vzemi kapilét.«¹⁾ Kapilét je podoben malemu plaščeku, s katerim si Pirenejke pokrivajo glavo in rame. Kapilét le-te bartréske pastarice je bil bel.

Deklice gredo iz mesta in pridejo čez most na levi gavski breg in potem na otok Šalét, kjer so iskale dračja za male butarice. Šle so po travniku navzdol za gavskim tekom. Slabot-na deklica, ki jo je bila mati nerada pustila, je nekoliko zaostajala. Manj srečna od svojih dveh tovarišic, ni še nič našla, in njen predpas-nik je bil prazen, medtem ko sta se predpasnika njene sestre in Ivanke začela polniti z malimi vejicami in trskami.

Imela je na sebi črno obleko, ki je bila vsa ponošena; njen obraz je bil obdan z belim ka-pilétom, ki ji je pokrival glavo in visel čez rame; njene noge so bile obute v robate cokle. Za svoja leta je bila majhna. Dasi je bil njen otroški obraz nekoliko ogorel od solnca, ven-dar ni izgubil čisto nič svoje lepote. Njeni črni lasje so se le malo videli izpod rute. Njene lepo zaokrožene obrvi, n'ene rjave oči so imele neko mirno in skrivnostno lepoto. Nismo še povedali, kako ji je bilo ime. Za patrona je imela velikega cerkvenega učenika, sv. Bernarda, ki je zložil »Memorare — Spomni se, o presveta Devica Marija«. Imenovala se je Bernardka. Hodila je za sestro in tovarišico po travniku, in je iskala med želiščem dračja, pa brez uspeha.

¹⁾ Capulet.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, ki te je angel Gabriel pozdravil že v cvetu mladosti; „Blažena si med ženami!“ in ti naznanil, da boš mati trikrat svetega Boga; ki si ohranila čistost vse dni svojega življenja: izprosi nam duha čistosti, ponižnosti, pohlevnosti, odkritosrčnosti, da postanemo podobni dobrim otrokom, kakor je bila Bernardka, in da nam nikdar iz spomina ne pridejo besede našega Zveličarja, ki je rekel: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste kakor ti-le otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo!“ — Lurška Mati božja, prosi za nas!

Češčena Marija . . .

3. dan.

Tako so male deklice hodile in prišle na konec šaleškega otoka, ravno nasproti masabjélski duplini. Od le-te jih je ločila samo voda z mlinom, ki je navadno prav močna in ki umiva skalovju znožje. Ta dan so popravljali savski mlin¹⁾, in vodo od zgoraj zaježili, kolikor

¹⁾ Sâvy.

se je dalo; četudi kanal ni bil popolnoma suh, vendar ga je bilo prav lahko prekoračiti: po njem je tekla le majhna vodica. Ivanka in Marica sezujeta lesene cokle in prebredeta potok, »Voda je močno mrzla,« rečeta, ko sta prišli na drugi breg in se obuvali. Bilo je mesca februarja, in tisti potoki iz gorovja so navadno mrzli kakor led, ker ravnokar pridejo od večnih snežnikov, iz katerih izvirajo.

Manj živahna ali manj urna, sicer tudi slabotna Bernardka je bila še takraj male vodice. Bila je v velikih zadregah, kako bi prebredla plitvi potoček. Bila je v nogavicah, Marica in Ivanka pa sta imeli gole noge v coklah. Morala se je sezuti. Govor njenih tovarišic jo preplaši, da se zboji mrzle vode. »Vrzita dva ali tri debele kamne v sredo potoka,« reče jima, »da suhih nog pridem čez vodo.«

Oni dve pobiravki drv sta nabirali vej za butarico. Nista se dali motiti, ker nista hoteli izgubljati časa. Zato ji odgovori Ivanka: »Stori, kakor sva medve: sezuj se!«

Bernardka se vda, nasloni se na velik kamen in se začne sezuvati. Ravno je vlekla z noge prvo nogavico, ko zasliši okolu sebe, kakor da je zašumel veter, ki se je na travniku vzdignil z neko veliko močjo. Mislila je, da se je vzdignil nagloma vihar, ter se nehote ozre. V veliko njeno začudenje so stali topoli poleg Gava popolnoma nepremakljivo. Ne najmanjši piš ni zibal njih mirnih vej. »Bržkone sem se zmotila,« reče sam pri sebi. Začne se zopet

sezuvati. Ta hip zasliši silno šumenje nepoznanega piša. Bernardka povzdigne glavo, pogleda predse in zažene, — ali ne: hotela je zagnati veliko vpitje, ki je pa obtičalo v grlu. Po vsem životu se strese. Zgrudi se in pade na obe kolena.

Vrhu dupline, pred katero sta Marica in Ivanka kupičili dračje; v tisti votlini, ki jo neumetelno dela skala, je stala v nadzemeljski svetlobi Marija, Mati božja. Nepopisen blišč je plaval okolu nje, blišč, ki je bil živ kakor žarki in miren kakor temna senca. Na Prikazni sami ni bilo nič meglenega; to je bilo človeško telo, ki so ga oči imele za potipljivo, kakor meso nas vseh, in ki se ni ločilo od navadne osebe, razen po svetlobi in po nebeški lepoti. Rasti je bila srednje. Videla se je čisto mlada in bila je čarobna, kakor da bi štela dvajset let. Otroška odkritosrčnost, deviška čistost, materinska častitljivost, modrost, ki presega modrost vseh vekov: vse to se je družilo in strinjalo v čudovitem obličju nebeške Prikazni. Komu bi jo primerjali na tem pokaženem svetu, kjer so žarki lepote raztreseni, razbiti in skajljeni, ter se nam nikoli ne prikažejo popolnoma čisti? Ni je mogoče primerjati nobeni stvari. Imela je okroglasto obličje in višnjeve oči. Ustnice so dihale dobrotljivost in nebeško pohlevnost.

Njeno oblačilo je bilo belo, kakor brezmadežni gorski sneg, in veličastnejše v svoji preprostosti kakor krasna Salomonova oprava v

svojem sijaju. Izpod dolge obleke so bile videti bose noge, ki so počivale na skali in lahno stale na veji rožnega grma. Na vsaki nogi se je razcvetala skrivnostna zlatobarvna cvetica. Okolo ledij je imela kakor nebo plav pas, ki je spredaj visel v dveh dolgih trakovih, katera sta se skoro dotikala prstov na nogah. Okolo glave je imela bel pajčolan, ki je pokrival pleča in gornji del ram, in zadaj visel doli do roba obleke. Na nji ni bilo videti ne prstanov, ne ovratnice, ne dragih kamenov: ne ene tistih lepotij, s katerimi se vedno lišpa človeška nečimurnost. V pobožno sklenjenih rokah je držala molek, ki je imel jagode bele kakor sneg, verižico pa rumeno kakor zlato klasovje. Jagode na molku so druga za drugo drsele med prsti. Vendar se pa usta nebeške Kraljice niso gibala. Ni molila rožnega venca, morebiti je le poslušala v svojem srcu večni odmev angelovega pozdravljenja in neskončnih prošenj pozemeljskih prebivavcev. Vsaka jagoda, katere se je dotaknila, je bila brez dvoma dež nebeških milosti, ki so rosile na duše, kakor padajo rosne kaplje na cvetice. Prikazen je molčala; pa nje lastne besede in čudovita dela, ki jih bomo naštevali, morala so kasneje dokazati, da je ona bila brezmadežna Devica, prevzvišena in presveta Marija, Mati božja.

To prikazen je videla Bernardka, ki se je, kakor smo že povedali, zgrudila in naglo vrgla na kolena, ne vedoč, zakaj. V prvem strahu je deklica nehote prijala za molek; in držeč ga

med prsti, je hotela roko prinesiti do čela in se prekrižati. Pa tako se je tresla, da ni mogla vzdigniti roke, ki je omahnila na pripognena kolena. Pogled in smehljanje nepopisne Prikazni ji je dal pogum. Potem se nebeška Devica sama prekriža, častitljivo in ljubeznivo, kakor da vsemogočno blagoslavlja zemljo in nebo. In Bernardkina roka se je počasi vzdigovala, kakor da bi bila nevidno vzdigovana od tiste, ki jo imenujemo »pomoč kristjanov«, ter je ravno tisti čas naredila znamenje sv. križa. Deklica se ni nič več bala. Omamljena in oveseljena je bila, vendar je nekoliko trenutkov dvomila sama o sebi ter si je mela oči; neprenehoma je zrla v nebeško Prikazen; in ker ni vedela, kaj naj bi storila, začne moliti rožni venec: »Verujem v Boga Očeta; Češčena Marija, milosti polna . . .« Ko skonča rožni venec z besedami: »Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, od vekomaj do vekomaj«, izgine svetla Devica, kakor bi trenil; gotovo je odišla v večna nebesa, kjer prebiva presveta Trojica — —

Bernardki je bilo tako, kakor človeku, ki se z višave prekucne. Gav je še vedno tekkel, grmeč med kamenjem in razbitim skalovjem; pa to grmenje se ji je zdelo trje kakor poprej, voda se ji je videla temnejša, okolica otožnejša, solnčna luč manj svetla. Pred njo so se spe njale masabjélske skale, pod katerimi sta njeni tovarišici pobirali dračje. Vrh jame je bila še vedno odprta duplina, kjer se je vila veja divje

rože; pa nič nenavadnega se ni ondi videlo, ne sledu ne tiru ni bilo po nebeškem obiskovanju.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, v spomin svoje prve prikazni v samotnem kraju in svojega molčanja, daj nam ljubezen do samote in molčečnosti, da lažje obstanemo pri sodbi, ko bo treba odgovor dajati od vsake nepotrebne besede. Odvračaj nas od ničmernosti v obleki, od nepotrebne in zapeljivega lišpa, da bomo podobnejši tebi, ki si se prikazovala Bernardki v preprosti obleki, brez vsega lepotičja. Izprosi nam ljubezen do molitve, da bo molek vedno naš spremljevalec, kakor je bil tvoj, in da bomo pridno molili rožni venec tebi v čast in nam v zveličanje. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

Češčena Marija . . .

4. dan.

Nebeška Devica je stala v duplini dobro četrť ure, kakor se da presoditi po tem, da je mogla Bernardka izmoliti del rožnega venca. Ko se Bernardka popolnoma zave, se sezuje,

prebrede malo vodico in dospe k svojima tovarišicama. Zamišljena je bila v to, kar je videla, in ni se nič več bala mrzle vode. Ivanka in Marica sta pač videli, da je padla na kolena in začela moliti; pa zaverovani v svoje delo, se nista nič za to zmenili. Bernardka se kar začudi nad popolno mirnostjo svoje sestre in Ivanke, ki sta ravno ta čas dokončali svoje majhno delo in se začeli igrati, kakor da se ni nič nenavadnega zgodilo. »Ali vedve nista nič videli?« vpraša ju deklica. Še-le zdaj zapazita, kako je vsa razburjena. »Ali si ti kaj videla?«

Bernardka si menda ni upala govoriti o Prikazni, zato odgovori: »Če vedve nista nič videli, vama nimam nič povedati.« Mali butarici sta bili narejeni. Deklice se vrnejo v Lurd. Pa Bernardka ni mogla skriti svoje zbežanosti. Marica in Ivanka sta ji med potoma prigovarjali, da bi povedala, kaj je videla. Mala pastarica se da naposled preprosi, ko ji obljubita, da ne bosta skrivnosti izdali. »Videla sem,« reče, »nekaj v belo oblečenega.« In jima po svoje popiše čudovito Prikazen: »Glejte, to sem videla,« reče h koncu; »pa prosim vaju, ne pravita tega nikomur.«

Marica in Ivanka sta verjeli: nedolžni otroci radi verjamejo. Nič nista dvomili, ali ustrašili sta se. Otroci revežev so vedno boječi. »To bi nam morebiti še kaj škodovalo,« rečeta. »Bernardka, ne hodimo več tjekaj.«

Toliko da so prišle domov, pove Marica vse materi. »To so otročarije!« reče mati . . .

»Kaj mi pač pripoveduje tvoja sestra?« vpraša Bernardko. Mala deklica začne pripovedovati.

Mati Subirúzova je poslušala, z ramami zmajevala in naposled rekla: »Zmotila si se. To ni bilo vse vkup nič. Menila si nekaj videti, pa nisi nič. To so otročarije.« Bernardka je trdila svoje. »Naj bo že karkoli,« reče mati, »nič več ne hodi tje kaj; prepovem ti.« Ta prepoved zdrgne Bernardki srce: zakaj, odkar je Prikazen izginila, bila je njena največja želja, videti jo zopet. Pa vda se in nič ne odgovori.

Pretečeta dva dneva, petek in sobota. Ta nenavadni dogodek je bil Bernardki vedno v mislih in vedno se je o njem pogovarjala z Marico, z Ivanko in drugimi otroci. Kadar so jo popraševali, če je bila Prikazen podobna kateri izmed gospá, ki jih je na potu ali v cerkvi videla, ali kateri izmed žensk, ki so bile v okolici imenitne zavoljo svoje velike lepote, zmajevala je z glavo in se prijazno smehljala. »Vse te niso še senca proti nji,« je pravila. »Ona je tako lepa, da ni moči dopovedati, kako.« Želela jo je tedaj zopet videti. Drugi otroci bi jo bili tudi radi videli, pa so se je bali.

Nedeljo potem je solnce vzhajalo žarno, in vreme je bilo krasno. V pirenéjskih dolinah so dostikrat nekaki spomladanski, topli in prijazni dnevi, ki takorekoč zaidejo v zimo. Ko pride Bernardka od svete maše, naprosi svojo sestro Marico, Ivanko in dve ali tri druge deklice, naj bi njeno mater pregovorile, da bi jim nič več ne branila, hoditi k skalam masabjél-

skim: »Morebiti je tista prikazen kaka huda stvar,« jo zavrnejo deklice. Bernardka odgovori, da tega ne verjame, ker še nikdar nikoli ni videla tako čudovito ljubeznivega obraza.

»Na vsak način,« povzamejo male prijateljice, ki so bolj znale krščanski nauk, kakor revna bartréska pastarica, »na vsak način jo je treba poškopiti z blagoslovljeno vodo. Če je hudobni duh, bo bežal. Porečeš ji: »Če si od Boga, približaj se; če si od hudobe, poberi se!«

Po kosilu so šle skupaj prosit dovoljenja. Subirúzova mati od kraja ni hotela privoliti, rekoč, da bi bila ondi nemara nevarnost, ker teče Gav mimo masabjélskih skal; da bo kmalu čas iti k večernicam, katerih ne smejo zamuditi; da so to otročarije itd. Pa znano je, kako nadležno in silno zna prositi kopa otrok. Vse so obljubile, da bodo previdne in pametne, da se vrnejo v pravem času, in mati je naposled dovolila.

Malo krdelce gre v cerkev in ondi nekoliko pomoli. Ena Bernardkinih tovarišic je prinesla seboj pol litra, in napolnile so ga z blagoslovljeno vodo.

Pridejo k jami, pa se jim izpočetka nič ne prikaže. Molimo rožni venec,« reče Bernardka. Zdaj otroci pokleknejo in začno, vsak za-se, moliti. Mahoma je bil Bernardkin obraz videti, kakor da bi se spremenil, in se je tudi res. Nenavadna ginjenost se je na njem razodevala; oči so se ji še bolj svetile in, kakor je

bilo videti, pile so nebeško svetlobo. Čudovita Prikazen se ji je prikazala, stoječ na skali, oblečena kakor prvikrat. »Glejte jo, glejte!« reče. Pa, žalibog, druge deklice so videle samo puste skale in veje divje rože. Ena izmed njih potisne steklenico blagoslovljene vode Bernardki v roke.

Potem se le-ta spomni, kaj je obljubila, vstane, večkrat in krepko potrese steklenico ter poškropi čudovito Gospo, ki je prav ljubeznjivo stala nekoliko korakov pred njo v duplini. »Če si od Boga, približaj se,« nagovori jo Bernardka. Pri teh besedah in pri tem početju dekletovem se je Devica večkrat pripognila in je naprej stopila skoro na skalni rob. Videti je bilo, da se je smehljala Bernardkini previdnosti; in pri imenovanju božjega imena je njen obraz zažarel.

»Če si od Boga, približaj se,« ponovi Bernardka. Pa ko jo je videla tako lepo, tako veličastno, tako nebeško dobrotljivo, upadlo ji je srce, da ni mogla dodati: »Če si od hudobe, poberi se.« Te besede, ki so ji bile nasvetovane, zdele so se ji vpričo nepopisne Prikazni tako grde, da jih ni mogla izgovoriti. Zopet je pokleknila in nadaljevala rožni venec; bilo je videti, da jo je Devica poslušala, spuščaje na molku jagodo za jagodo. Molitev je končana. Prikazen izgine. — —

V Lurd gredé je bila Bernardka vsa vesela. Njene tovarišice je pa obhaľal nekaj strah. Zato reko Bernardki: »Strah nas je. Ne

hodimo več tječaj, To, kar si videla, bi nam utegnilo škodovati.«

Kakor so obljubile, prišle so deklice nazaj k večernicam. Po božji službi je lepi dan izvabil nekoliko ljudi na sprehod, da so se, gredoč sementertje, pomenkovali pri zadnjih solnčnih žarkih, ki so tako prijazni ob lepih zimskih dneh. Nekateri sprehajavci so se pomenkovali o pripovedovanju mladih deklic. Tako se je glas o teh čudnih rečeh začel širiti po mestu. Govorica, ki je od kraja razburila le malo družčino otrok, je rasla kakor kipeče valovje in prodirala zapored med različne vrste preprostih ljudi. Tamošnji jako številni delavci po kamnolomih, rckodelci, kmetje, dekcle, stare ženice in revni ljudje so se o tem pomenkovali; eni so verjeli, drugi ne, tretji so se smejali.

Čudno! Bernardkini starši so bili prepričani o popolni dekletovi odkritosrčnosti, vendar so imeli prikazen za prevaro. »Otrok je,« govorili so. »Mislila je nekaj videti, pa ni. To je domišlija malega otroka.« Vendar jih je motilo in bili so včasih omajani v neveri, ko jim je Bernardka tako natanko in s takim prepričanjem pripovedovala o Prikazni. Želeli so, da bi ne hodila več k jami, pa si ji niso upali prepovedati. Vendar ni šla tječaj do četrтка.

M o l i m o !

Lurška Mati božja! užgi v nas tako ljubezen do tebe, kakoršno je imela

Bernardka, ki je takorekoč na vse pozabila, le nate mislila, le po tebi hrepenela in medlela. Za trojednim Bogom hočemo tebe najbolj ljubiti in častiti. Vedno hočemo misliti nate, ozirati se k tebi, ki si naša morska zvezda, posnemati tvoje čednosti in te častiti kot Kraljico nebes in zemlje. Da pa to lažje izvršimo, stori, da se nam pristudi zapeljivi svet in njegovo grešno veselje. — Lurška Mati božja, prosi za nas! Amen.

5. dan.

Prve dni v tednu je prišlo več ljudi k Subirúzovim izpraševat Bernardko. Deklica je odgovarjala naravnost in natančno. Mogoče, da je bila v zmoti; pa kdor jo je videl in slišal, je bil prepričan o njeni poštenosti. Njena otroška preprostost, njena nedolžna starost, njeno živo prepričanje, vse to skupaj je imelo na sebi neko čudovito moč, da so ji ljudje večjidel verjeli. Vsi tisti, ki so jo videli in slišali, so bili popolnoma prepričani, da se ne laže in da se je nekaj nenavadnega zgodilo v skalah masabjél-skih. Vendar je imela mala in nevedna deklica premalo veljave, da bi ji bili verjeli, kar je

pripovedovala zastran prikazni. Otroška beseda ni zadostovala, treba je bilo drugih dokazov.

Kdo pa je bila tista prikazen, če se je res prikazala? ali angel svetlobe, ali duh teme? Je mari bila duša iz vic, ki prosi molitve? ali kaka oseba, ki je v tistem kraju nedavno umrla v siuhu svetosti in se zdaj prikazuje v svoji slavi? — Nekateri so sodili tako, drugi drugače.

Pepelnično sredo sta šli k Bernardki mala deklica, Perétova¹⁾ Tončka, in Miljétova²⁾ gospa, in sta ji rekli: »Vprašaj tisto Gospo, kdo je in kaj hoče; naj ti pove; ali še bolje, ker bi je morebiti ne mogla razumeti, naj ti raši napiše.« Bernardka, ki jo je neka notranja moč silno vlekla k duplini, dobi od staršev vnovič privoljenje; in drugi dan, 18. februarja, četrtek, gre k polšesti maši, in ob šestih, za svitanja, se napoti k duplini. Ž njo sta šli Perétova Tončka in Miljétova gospa.

Mlin gospoda Lafíta³⁾ je bil že popravljen, in kanal, ki ga je gonil, odprt; zatorej ni bilo mogoče k duplini priti po šaléškem otoku, kakor poprej. Treba je bilo vbreg iti na Espelìge⁴⁾ po jako slabem potu, ki pelje v lurško šumo, potem zopet navzdol stopati k duplini, po nevarnih potih, med skalovjem in strmim masabélskim gričem. Bernardkini tovarišici se nekoliko ustrašita teh nepričakovanih težav. Ber-

1) Peyret. — 2) Millet. — 3) Laffitte. — 4) Espélugues.

nardka je pa hrepenela naglo priti k duplini. Zdelo se ji je, da jo nekaj nevidnega vzdiguje in nenavadno osrčuje. Dasi je bila sicer slabotna, čutila se je za trenutek močno. Začela je tako naglo stopati v klanec, da sta jo Tončka in Miljétova gospa težko dohajali, če sta tudi bili v najboljših letih. Videti je bilo, kakor da je nagloma izginila njena naduha, ki ji je sicer branila naglo hoditi. Prišedši na vrh, ni bila ne utrujena in ne zasopljena. Pot je lil iz njenih tovaršic, njen obraz pa je bil miren in brez potu. Po skalovju je šla navzdol, dasi vprvič, tudi ravno tako lahko in urno, v svesti si, da jo neka nevidna moč drži in vodi. Po tistih jako strmih krajih, v sredi valečih se kamnov, nad prepadom, je hodila tako varno in brezskrbno, kakor po prostorni ravni in veliki cesti. Miljétova gospa in Tončka nista mogli tako hoditi. Po tako nevarnem sta šli navzdol, kakor je bilo treba, počasi in varno.

Zato je tudi Bernardka nekoliko minut prej prišla k duplini. Poklekne in začne moliti rožni venec, gledaje duplino, ki je bila že prazra in katero so lepšale veje divje rože. Kar zavpije. Že dobro znana nebeška svetloba zažari zadaj v duplini. Zasliši glas, ki jo kliče. Čudovita Pri-kazen je zopet stala nekoliko korakov nad njo. Prekrasna devica nagne proti otroku svoj obraz, ki se je ves svetil. Migne ji z roko, da naj se približa. Ta trenutek prideta po velikih težavah njeni tovarišici. Zapazita, da je dekletov obraz spremenjen. Zamaknenka ji je videla in

slišala. »Je že tukaj,« reče. »Miga mi, naj stopim bliže.« Tovarišici ji rečeta: »Vprašaj jo, če je huda, da sva tukaj s teboj; če je huda, odideva.« Bernardka pogleda Prikazen, le nji vidno, posluša nekaj časa in jima reče: »Lahko ostaneta.«

Obe ženski poklekmeta poleg deklice in prižgeta blagoslovljeno voščeno svečo, ki sta jo prinesli s seboj. Gotovo je bilo prvič od stvarjenja sveta, da je taka luč gorela v tem divjem kraju. Če je to bila prikazen od Boga, ne ugasne nič več tisto znamenje molitve, tisti ponižni plamenček, ki sta ga naredili te dve ženski; marveč dan na dan se bode večal v dolgi vrsti stoletij. Naj se piš nevere še tako upira in usaia, naj se vihar preganjanja še tako vzdiguje; ta plamen, ki ga užiga vera ljudstva, se bo vedno naravnost in neugasno vzdigoval k božjemu prestolu. Ko sta te osebi, gotovo ne vedoč zakaj, prvič prižgali luč pri tej nepoznani votlini, kjer je molila deklica, takrat se je prikazovala zarja, od kraja blede, a polagoma v blišču zlata in škrlata; in izza hribov je začelo vzhajati solnce, ki je imelo nemudoma razliti svojo luč po zemlji.

Tovarišici rečeta Bernardki: »Stopi bliže k ni, kadar ti kliče in ti miga. Približaj se ji! Vprašaj jo, kdo je, zakaj hodi semkaj? . . . Ali je duša iz vic, ki potrebuje molitve in želi, da bi se zanjo maševalo? . . . Prosi jo, naj na ta popir zapiše, kaj želi. Pripravljeni sva storiti vse, karkoli hoče, vse, kar je potrebno za njen mir.«

Deklica vzame od njiju popir, črnilo in pero, pa gre proti duplini. Prikazen jo je osrčevala z materinskim pogledom, da naj le pride bliže. Toda pri vsaki stopinji, ki jo je storila deklica, umakne se Prikazen nekoliko noter v duplino. Bernardka jo za trenotek izgubi izpred oči in pride pod obok spodnje jame. Tukaj zopet zagleda žarečo Devico v duplini, tudi nad seboj, pa veliko bliže. Bernardka stopi na prste, spne se in steza male ročice in majhno telo, da bi nebeški Devici podala pisalno orodje. Tudi njeni dve tovarišici pristopita, da bi poslušali razgovor, ki se je imel začeti. Pa Bernardka, ne da bi se ozrla, in kakor na povelje Prikazni, jima je dala znamenje z roko, da naj se nikar ne bližata. Vsi zbegani se nekoliko v stran umakneta.

»Gospa,« reče deklica, »če mi imate kaj povedati, bodite tako dobri in zapišite, kdo ste in kaj želite.«

Božja Devica se nasmehne na ta preprosto prošnjo in reče:

»Ni treba pisati tega, kar ti imam povedati. Bodi le tako dobra in hodi semkaj štirinajst dni.«

»Obljubim,« reče Bernardka.

Devica se zopet nasmehlja in pokaže z znamenjem, da je zadovoljna in da se popolnoma zanese na besedo štirinajstletne kmetiške deklice. Na Bernardkino besedo je tudi ona slovesno obljubila:

»In jaz ti rečem, da te storim srečno, ne na tem svetu, ampak na onem.«

Bernardka se vrne k tovarišicama, pa tako, da ni izpustila Prikazni izpred oči. Vanjo gledaje zapazi, da nebeška Devica dolgo in dobrohotno gleda Perétovo Tončko, ki je bila še neomožena in v bratovščini Marijinih otrok. Pove jima, kaj se je ravnokar godilo. »Zdaj ravno tebe gleda,« reče Tončki.

»Vprašaj jo,« rečeta ji tovarišici, »če dovoli, da bi te medve ta dva tedna spremljali semkaj vse dni.«

Bernardka se obrne k Prikazni in nebeška Devica je odgovori:

»Lahko prideta s teboj, in še drugi ž njima. Želim videti tukaj več ljudi.«

Po teh besedah izgine in popusti za seboj tisto jasno svetlobo, ki jo je obdajala in ki se je polagoma razgubila. Ta pot, kakor tudi drugikrat je zapazila deklica nekaj posebnega glede te nebeške svetlobe, ki je obdajala Devico; pravila je v svoji govorici:

»Kadar imam prikazen, zagledam najprvo svetlobo in potem šele Gospo; kadar prikazen neha, izgine pa najprvo Gospa in potem šele svetloba.«

M o l i m o !

Lurška Mati božja, obljubi nam to, kar si obljubila zamakneni Bernardki: zagotovi

nam srečo, ne na tem svetu, kjer smo tako le popotniki in tujci, ampak na onem, v nebesih, v kraju večnega veselja, kjer sediš med angeli na sedežu svojega veličastva. Daj nam krepko upanje, ki nam bo sladilo grenkosti in bridkosti, ki nam bo lajšalo križe in težave, in ki nam bo v nasprotovanjih dajalo mir, kakoršnega svet ne more ne dati ne vzeti. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

6. dan.

V Lurd prišedši, je morala Bernardka povedati svojim staršem, da je obljubila skrivnostni Gospe, hoditi k duplini štirinajst dni zapored. Tončka in Miljétova gospa sta pa tudi drugim ljudem pripovedovali, da se je deklica čudovito spremenila pri zamaknjenju; pravili sta, kaj je Prikazen govorila, in kako jih je vabila, naj tjekaj hodijo dva tedna. Glas o teh čudnih stvareh se je precej raznesel na vse strani, razširil se je prav naglo med ljudstvom ter je tamošnje prebivavce jako vznemiril.

Tisti četrtek, 18. februarja leta 1858, je bil ravno semanji dan v Lurdu. Prišlo je, kakor po navadi, veliko sejmarjev; tako se je, še tisti večer, novica o Bernardkinih prikaznih širila po hribih in dolinah, po vsem okraju in po me-

stih, ki stoje prav blizu Beárna.¹⁾ Drugi dan je že bilo kakih sto oseb pri duplini, ko je Bernardka tja prišla. Tretji dan jih je bilo kakih štiri ali petsto. V nedeljo zjutraj jih je prišlo več tisoč.

Pa kaj so videli? kaj so slišali pod tistimi divjimi skalami? Nič, prav nič, razen revne deklice, ki je rekla, da nekaj vidi in sliši. Verni ljudje so govorili: nekaj mora biti, ali se nebeški odsvit zares vidi nad deklico, ali pa je nad množice prišel Duh božji, ki nagiblje srca, kamor hoče.

Edinole o tem se je govorilo po zidališčih in delavnicah, v družinah in shajališčih, med svetovnimi in duhovnimi, pri revežih in bogatinih, po družbah, po kavarnah in gostilnah, po trgih in cestah, zvečer in zjutraj, očitno in ne-očitno. Vsak se je močno zanimal. Ljudje niso čakali, da bi bila Prikazen sama povedala svoje ime: Govorili so na vseh straneh: »Gotovo je to Mati božja.«

Jako majhna je bila sama na sebi veljava trinajst- ali štirinajstletne deklice, ki je trdila, da vidi in sliši, česar nihče drug ni ne videl ne slišal; zato so tamošnji neverni modrijani lahko govorili: »Ta deklica še nima dosti let za pri-sego; sodišče bi jo še težko sprejelo za pričo v malostni reči; in zdaj ji hoté verjeti, ko govori o nemogoči stvari, o prikazni!... Ali ni jasno, da je to sama sleparija? Deklica slepari.«

¹⁾ Béarn.

Nekateri izmed teh, ki so tako besedičili, so hoteli Bernardko videti, izpraševati jo in biti pri njenih zamaknenjih. Deklica je odgovarjala preprosto, odkritosrčno, in si ni nič nasproti govorila. Zato so bili o njeni polni odkritosrčnosti prepričani tudi taki ljudje, ki so bili polni predsodkov.

Zdaj so pa začeli govoriti zdravniki. Le-ti so pa rekli: »Ta mala deklica odgovarja odkritosrčno, prav odkritosrčno; ne laže ne, toda moti se: misli videti, pa ne vidi, misli slišati, pa ne sliši. Bolna je za katalepsijo. Možgani so se ji zmešali, mišice in čutnice so se ji pokazile; tako se razlagajo prikazni, zavoljo katerih dela nevedno ljudstvo toliko hrupa. Tako tedaj, deklica je bolna, in na njenih prikaznih ni nič resnice.«

Vendar so nekateri sodili tudi nekoliko drugače. Eden najimenitnejših mestnih zdravnikov, doktor Dozúz,¹⁾ je rekel: »Take prikazni so redke; in kar se mene tiče, nečem zamuditi prilike, da bi jih ne opazoval skrbno.« Gospod advokat Difó²⁾ in več udov sodišča, gospod sodnijski predsednik Pugát³⁾ in še veliko drugih je sklenilo, napovedanih štirinajst dni jako natančno opazovati reči in biti prav blizu zamaknene deklice. Čim bolj so se reči razvijale, tem več so dobivale opazovavcev.

Kakor ves svet, zavzela se je tudi duhovščina nad nenavadnimi dogodki, ki so hitro obr-

¹⁾ Dozous. — ²⁾ Dufo. — ³⁾ Pougat.

nili nase pozornost, in se je močno prizadevala spoznati, ali so od Boga ali pa od hudobnega duha. Vendar se pa ni čisto nič vmes vtikala, kar je bilo popolnoma prav.

Bernardka je bila mestni duhovščini popolnoma neznana. Dva tedna sem, odkar se je vrnila v Lurd k svojim staršem, hodila je sicer k nauku; pa gospod kaplan Pomján,¹⁾ ki je tisto leto učil otroke, je ni poznal. Ko so že množice dlele k duplini, tretji dan tistih dveh tednov, ki si ju je izgovorila skrivnostna Prikazen, pokliče jo gospod Pomján po imenu, kakor je imel navado, kadar je hotel izpraševati; želel je poznati nenavadno deklico, o kateri se je govorilo vsepovsod. Na ime »Bernardka Subirúzova« je ponižno vstala majhna, dosti slabotna in revno oblečena deklica. Duhovnik ni zapazil na nji družega, kakor njeno preprostost in njeno neznanstvo nevednost v verskih rečeh.

Takrat je bil v Lurdu župnik in dekan gospod Peramál,²⁾ star kakih petdeset let. Ta mož je bil na videz osoren, a v resnici pa neznanstvo dobrega srca. Svoj dedinski del je razdelil med uboge, kar je mogel najbolj na skrivnem. Zastran jamskih dogodkov je bil silno previden ter je prepovedal svoji duhovščini hoditi k duplini; tudi sam ni hotel tje kaj iti; sklenil je čakati, dokler se stvari popolnoma ne razjasnijo. Nekateri duhovni so v ognju svoje vnetosti tiščali, naj bi se kaj zgodilo zastran jamskih

1) Pomian. – 2) Peyramale.

reči. Pa odgovarjal jim je: »Mirujmo! Če so ti dogodki od Boga, ne potrebujejo nas nič, in vsemogočni Bog bo dobro vedel brez naše slabe pomoči premagati vse ovire in izvesti svoj sklep. Če pa ti dogodki niso od Boga, pokazal nam bo sam, kdaj imamo vmes stopiti, da jih pobijamo v njegovem imenu.«

Tarbski škof, milostljiv gospod Lavrencij, je potrdil to previdno prepoved in jo je raztegnil celo na vse duhovnike svoje škofije, rekši, da se naj nikar ne vtikajo v lurške dogodke. Kedar je bil kak duhovnik v spovednici ali kje drugje, vprašan zastran romanja k jami, je imel odgovor že pripravljen: »Mi sami ne hodimo tjekaj, zato tudi ne moremo izreči sodbe o dogodkih, katerih dovolj ne poznamo. Sicer je pa dovoljeno vsakemu verniku tja hoditi, če se mu ljubi, in preiskovati dogodke, o katerih Cerkev doslej ni še nič določila. Hodite tjekaj ali ne: mi vam ne svetujemo, pa tudi ne branimo, — mi vam ne dovoljujemo, pa tudi ne prepovedujemo.«

Povedati moramo, da je bilo za duhovščino jako sitno, ker ni smela k duplini; zakaj vsak duhovnik je želel videti na lastne oči, kar se je godilo v masabjélskem skalovju. Dasi je vleklo duhovščino k duplini, vendar je ostala doma. Ne en duhovnik se ni prikazal med množicami, ki so bile nagloma vzdignene od neznane moči in gnane k skrivnostni skali, kjer se je nadnarurna Prikazen pomenkovala z otrokom.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, kraljica svete kato-
liške Cerkve, prosimo te za vse du-
hovnike. zlasti za tiste, ki imajo skrbeti
za naše duše; prosimo te za svoje spo-
vednike in dušne vodnike: daj jim
pravega apostolskega duha, stanovitnost v
delu, potrpežljivost v poučevanju, in vse
druge čednosti, ki so jim potrebne v njih
težkem poklicu, da ne bo nobena njih ovca
zgubljena po njih zadolženju, in da tudi
sami za njih veliki trud prejmejo večno
plačilo. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

7. dan.

Če tudi množice romarjev niso delale nič
nerodnosti, vendar je svetna gosposka bila ne-
voljna na jamske dogodke. Različni uradniki:
gospod Ditúr,¹⁾ cesarski prokurator; gospod
Diprat,²⁾ mirovni sodnik; župan, policijski ko-
misar, in še veliko drugih je bilo, ki so se
ustrašili in ki niso mogli slišati, da bi se kaka
prikazen prikazovala. Ti gospodje večinoma
niso verovali, da bi se mogla kaka prikazen pri-
kazovati, ter so mislili, da so vse prikazni sama

¹⁾ Dutour. — ²⁾ Duprat.

sleparija in goljufija. Čudno je res videti, da nadnarurne reči, kadarkoli se prikažejo na svetu, najdejo vselej ravno tisto nasprotovanje, ravno tiso malomarnost in ravno tisto vernost. Ob vsakem času se dobivajo v raznih slikah in oblikah: Herod, Kajfa, Pilat, Jožef Arimatejski, Peter, Tomaž, pobožne žene, očitni sovražniki, malomarni, slabi, vdani, dvomljivci, boječi, junaki. Božje reči ne odidejo nikoli sovraštvu. Svetna gosposka jih dostikrat prezira, ali jih pa celo sovraži.

V malem krdelu lurških uradnikov je bil tačas gotovo najbolj prebrisan gospod Žakomét,¹⁾ policijski komisar. Bil je mlad, jako zvit, in znal je govoriti, kakor malokateri njegovih tovarišev. Nihče ni lupežev bolj umel kakor on: jako dobro je znal pokaziti njih zvijače. Veliko manj je umel poštene ljudi. Skoro nobenemu človeku ni zaupal in mislil je, da je vsak človek zvit goljuf in pretkan slepar. Mnogo je veljal pri svojih predstojnikih. Vtaknil se je v vsako reč. Hotel je povsod zapovedovati, in toliko da ni vodil skoro vseh mestnih opravil.

Bil je tretji dan odločenih dveh tednov, 21. februar, prva postna nedelja. Pred solnčnim vzhodom je bilo že več tisoč ljudi zbranih pred duplino in okolo nje, na gavskih bregovih in na travniku. Ob takem času je navadno prišla Bernardka, zavita v beli kapilet, spremljana od katerega domačih, od matere ali sestre. Dan ali

¹⁾ Jacomet.

dva dni poprej so bili njeni starši zraven, ko se je zamaknila; videli so jo spremenjeno in zdaj so verjeli.

Brez mogočne domišljavosti, kakor tudi brez zbeganosti je šla skozi množico, ki se ji je spoštljivo umikala in ji pot delala. Kakor da bi ne zapazila, kako vse nanjo gleda, in kakor da bi delala kako navadno delo, pokleknila je in molila pred duplino, kjer se je razprostiral rožni grm. Kmalu potem so zapazili, da se ji je čelo zasvetilo; vendar ji kri ni stopila v glavo; ravno narobe: lahno je obledela, kakor da bi se natura nekoliko uklonila pred Prikaznijo, ki se ji je prikazala. Njen obraz se je spreminjal in spreminjal, kakor da bi šel više in više ter prišel v neko deželo nadzemeljske slave, razodevaje občutke in reči, ki niso od tega sveta. Samega čudenja se ji usta nekoliko odpro, in videti je, kakor da bi pila nebeško slast. Blažene oči ji gledajo nepremakljivo v Prikazen, katere nihče ne vidi, dasi njeno pričujočnost čutijo vsi, in dasi vidijo vsi takorekoč njen odsvit na dekletovem obličju. To revno, majhno kmetiško dekle, tako preprosto v navadnem stanju, se je videlo, kakor da ni nič več pozemeljsko, ampak kakor angel, ki vidi nebo odprto, pozabi na zemljo, in povzdiguje svoje oči in srce v rajske prostore. Bernardkin obraz je bil v zamaknenju tak, da je ostal v spominu vsakemu, ki jo je videl, in čez deset let se je zdelo sleharnemu, kakor da bi jo bil videl preduro.

Čudno, Bernardka je vedno gledala v Prikazen, vendar je nekoliko vedela, kaj se je godilo okoli nje. Tako, ko se je nekdo hotel dotakniti s palico rožnega grma, je dala naglo znamenje, da nikar, in strah se je razodeval na njenem obrazu. »Bala sem se,« je rekla potem, »da bi se ne bil dotaknil Gospe, ki je stala na rožnem grmu.« — Mestni doktor Dozúz je nalašč prišel, gledal Bernardko v zamaknjenju, prijel jo je za roko in za žilo, in rekel, da dekle ni bolno ne za halucinacijo ne za katalepsijo, in da zdravilstvo nikakor ne more razložiti tega, kar se godi z Bernardko.

Zamaknjena Bernardka se pomakne po kolenih nekoliko naprej v duplino. Prikazen stopi nazaj, in zdaj jo je deklica mogla videti skozi notranjo duplino. Videlo se je, kakor da je nebeška Devica obrnila žalostno oči na klečečo Bernardko. »Kaj vam je? kaj je storiti?« vpraša deklica. »Moli za grešnike!« odgovori Mati človeškega rodu.

Ko je revna pastarica videla, da je bridkost zakrila obličje nebeški Prikazni, občutila je nagloma hudo bolečino. Nepopisna žalost se ji razlije po obrazu. Iz oči ji pritečeta dve solzi. Naposled ji zasiže žarek veselja na obrazu: zakaj gotovo je tudi nebeška Devica sama opazovala neusahljivi vir neskončnega usmiljenja, ki teče na zemljo v Jezusovem imenu.

To je bilo ravno tisti hip, ko je Prikazen izginila. Nebeška Kraljica se je vrnila v svoje

kraljestvo. Svetloba je ostala, kakor po navadi, še nekoliko trenutkov, potem je pa polagoma izginila, kakor svetla megla, ki se razkadi v zraku. Bernardkin obraz je dobil počasi zopet svojo navadno podobo. Bilo je videti, kakor da je deklica prišla iz solnčnih kraiev v senčne. To je bila samo še ponižna pastarica, mala kmetiška deklica, ki se po zunanjem ni nič ločila od drugih otrok. Okolo nje se je gnetla strmeča in preplašena, ginjena in pobožna množica.

Vse jutro, po maši in do večernic, je bilo v Lurdu govorjenje le o teh čudnih dogodkih, ki so jih razlagali na razne načine. Po končanih večernicah je šla Bernardka iz cerkve z drugimi verniki. Vse jo je ogledovalo. Uboga deklica, ki je bila zadrževana od take gneče, je odgovarjala na kratko, in skušala preriti množico, da bi prišla domov. V tem trenutku stopi k nji mestni policaj in se dotakne niene rame. »Kaj mi hočete?« vpraša deklica. Policaj odgovori: »Imam ukaz, te prijeti in odvesti h komisarju. Pojdi z menoj!«

M o l i m o !

Lurška Mati božja, naši grehi so tvoje jasno obličje zakrili z oblakom žalosti, in ti ga še zakrivajo. Odpusti nam, da smo te tolikokrat razžalili s svojimi grehi, in da smo tolikokrat križali tvojega Sina s svojimi hudobijami. Ravnati se hočemo po

ukazu, ki si ga dala Bernardki: molili bomo za-se in za druge grešnike, da bi se jim odprle duhovne oči. in da bi sprevideli, kako vise nad prepadam večnega pogubljenja. Pa bojimo se, da bi naša molitev ne zaleгла veliko pri Bogu, ker nismo nedolžni. kakor Bernadka; zato te prosimo, pridruži se našim molitvam, da bi grešniki zapustili svoje grehe, in da bi se v vseh ljudeh vnel ogenj prave krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

8. dan.

Ljudje so mrmrali in godrnjali, ko so videli, da policaj vede Bernardko k policijskemu komisariju. Šli so za njima. Policaj jo privede v komisijo in zapre vrata s ključem in zapahom. Trenotek potem je Bernadka stala pred gospodom Žakométom. Neizmerna množica se nabere zunaj hiše.

Žakomét si je bil svest lahke zmage in se je na to že srčno veselil. To je bil eden tistih, ki so trdovratno zametavali razlaganje tamošnjih zdravnikov. Ni verjel, da bi bila deklica

bolna, ampak menil, da le slepari. V prikazni ni veroval. Mislil je, da so vse prikazni le slepar-ske, zato je tudi sklenil razkriti sleparstvo Bernardkino. Posebno je želel na dan spraviti, da duhovniki skrivaj vodijo te dogodke, katerih se tako skrbno ogibljejo v javnosti. Zato je dal že prve dni skrbno opazovati vsa Bernardkina pota, da bi videl, ali ni kake skrivne zveze med zamaknenko in kakim duhovnikom. Poizvedoval je, ali hodi deklica k spovedi in kdaj hodi. Pa otroci so hodili k spovedi po vrsti vsak drugi teden ali vsak mesec, in tiste dni še ni prišla vrsta na Bernardko. Iz tega je sklepal, da duhovniki pri tej reči nimajo nič opraviti.

Ko stopi Bernardka predenj, pogleda jo ostro in bistro, pa precej se prikaže v njegovih očeh dobrosrčnost. Bil je sladak in silo prijaz-en. Reče ji sesti in jo nagovori prav ljubez-nivo: »Ljuba deklica, ti baje vidiš lepo Gospo v duplini masabjélski. Povej mi vse.«

Ko izreče te besede, odpro se vrata na lahko in nekdo stopi v sobo. To je gospod Estrád,¹⁾ davkar v Lurdu. Ta uradnik je stan-oval v enem koncu hiše, kjer je prebival gospod Žakomét; godrnjanje množice mu je povedalo, da je prišla Bernardka, in radovednost ga je gnala k njenemu izpraševanju. V prikazni ni verjel, ter je tudi mislil, da deklica slepari. Mignil je komisariju, naj se ne dá motiti, potem

¹⁾ Estrade.

pa sede nekoliko v stran. Tako je k izpraševanju prišla priča.

Na vprašnje gospoda Žakométa povzdigne deklica svoje lepe, nedolžne oči na policijskega komisarja in začne pripovedovati nenavadne dogodke, ki jih je doživela v masabjélskem skalovju. Gospod komisar jo je poslušal z ušesi in ustmi, in se je še vedno delal blagodušnega in dobrohotnega. Časih je zapisal kako opazko na popir, ki ga je imel pred seboi. Ko je deklica dokončala svoje pripovedovanje, ji je stavil Žakomét silo veliko vprašanj, kakor da bi se njegova navdušena pobožnost posebno zanimala za takšna božja čuda. Urno je dajal vprašanje za vprašanjem, da bi deklica ne utegnila premišliati. Na razna ta vprašanja je Bernardka odgovarjala brez zmotenosti, brez najmanjšega obotavljanja. Med tem je gospod Žakomét z urnim peresom zapisal vse odgovore, ki jih je dobil. Tako je poskušal dekletovega duha utruditi z množico malostnih vprašanj; potem pa je strašni policijski uradnik naglo napravil grozno hud obraz, spremenil svoj glas in zavpil: »Lažeš, goljufavaš ves svet; in če ne poveš resnice, te izročim žandarjem!«

Ko je videla uboga Bernardka to naglo in strašno spremembo, ostrmela je samega strahu; pa zbegana ni bila prav nič; ostala je mirna, kakor da bi nevidna moč podpirala nieno dušo pred tem nepričakovanim udarcem. Komisar vstane in pogleda proti vratom, kakor

češ, le migniti mi je treba in prišli bi žandarji, da bi zamaknenko odvedli v ječo. »Gospod,« odgovori Bernardka mirno. »lahko me izročite žandarjem, pa ne morem drugega povedati, kakor kar sem videla. To je resnica.«

»To hočemo videti,« odgovori komisar in sede. Precej je spoznal z izurjenimi očmi, da z grožnjo nič ne opravi pri tej nenavadni deklici. Zopet jo je začel izpraševati, pa vse v drugi vrsti; stavil je silno veliko zvitih vprašanj, pa nagloma, kakor je že bila njegova navada, in odgovor je zahteval precej. Bil je prepričan, da bi tako sama sebi nasproti govorila, vsaj v kaki majhni reči. Ko bi se to zgodilo, bila bi sleparija dokazana, in on bi zmagal. Pa zastonj je bila vsa njegova pretkanost, zastonj je bil ves njegov trud. Deklica si ni nič nasprotovala, ne v najmanjši stvarici.

»Dobro,« reče naposled Bernardki; »vse to hočem dejati na protokol in ti prebrati.« Dve ali tri strani je hitro popisal s pomočjo svojih opazk. Pri malostnih rečeh je nalašč kaj malega drugače naredil, na primer o podobi obleke. Ko je prebiral in časih rekel: »Sai je tako, ali ni res?« je Bernardka pri vseh tistih malostnih spremembah odgovarjala: »Ne, nisem tako rekla, ampak tako.« In popravila je napako ter povedala resnico, kakor je bila. Večji del ji je Žakomét ugovarjal: »Sai si tako rekla! ... Zapisal sem v tistem hipu, ko si izgovorila!« Bernardka je odgovarjala: »Ne, nisem

tako govorila in tudi nisem mogla govoriti, ker to ni res.« In komisar je bil vselej primoran popraviti, kakor mu je deklica rekla.

Po naravi je bila Bernardka sila boječa, kar se je tudi videlo; njeno vedenje je bilo ponižno, celo nekoliko zbegano vpričo neznanih ljudi. Kadar je pa bilo spričevati o prikazni, je odgovarjala neustrašeno. Jasno se je videlo, da je prirojeno boječnost premagovala edino le iz spoštovanja do resnice, ki jo je imela poročati ljudem, in pa iz ljubezni do Gospe, ki se je prikazovala v duplini.

Komisar je začel zopet groziti: »Če boš zahajala k duplini, te dam zapreti in te ne izpustim, dokler ne obljubiš, da ne pojdeš več tjekaj«. Deklica odgovori: »Obljubila sem Prikazni, hoditi tjekaj. In potem, kadar pride tisti čas, žene me neka reč, ki pride v me in me kliče.«

Izpraševanje je trajalo debelo uro. Nemirno je zunaj množica čakala deklice, katero je zjutraj videla v svetlobi nebeške zamaknenosti. Kar je ljudi prešinilo nekaj posebnega, kakor da je med nje prišel človek, ki so ga že težko pričakovali. Ta človek je začel razbijati po vratih in jih je poskušal podreti. Žakomét vstane jezno in jih gre sam odpirat ter reče možu: »Kaj hočete?«

»Svojo hčer hočem!« odgovori mlinar Subirúz in gre s silo za komisarjem v sobo, kjer je bila Bernardka. Videč mirno obličje

svoje hčere, se pomiri tudi razburjeni oče, in je bil zopet navaden človek. Zbal se je komisarja. Žakomét je videl, da se mlinar boji, potaplja ga po rami in mu reče: »Oče, pazite, pazite! vaša hči gre naravnost proti ječi. Za zdaj je nečem zapreti, pa pod tem pogojem, da ji prepoveste hoditi k duplini, kjer uganja burke. Če se to še enkrat zgodi, bo slaba za vas.«

Prestrašeni oče odgovori: »Ker to hočete, gospod Žakomét, bova ji prepovedala z materjo; in kakor je naju vedno ubogala, gotovo ne pojde več tje kaj.«

Komisar zagrozi: »Vsekako, če pojde še tje kaj, bom prijel ne le njo, ampak tudi vas.« In mignil jima je oditi. Ko stopi Bernardka z očetom iz hiše, so ljudje dali svojo zadovoljnost na znanje z velikim vpitjem. Deklica odide domov, in množica se razkropi po mestu.

Policijski komisar in davkar ostaneta sama in si pripovedujeta svoje misli o tem čudnem zaslišanju. V prikazen nista verjela, pa bil je med njima že velik prepad. Komisar je rekel: »Bernardka je zvita lažnjivka.« Davkar je rekel: »Ne, Bernardka je odkritosrčna, toda v zmoti.«

M o l i m o !

Lurška Mati božja, ki si pokladala Bernardki besede v usta, da je ni mogel ujeti zoprnik, izprosi nam moč, da se tudi mi ne bomo dali ujeti v zadrge

pregreh, kadar nas bo hudi duh skušal in zalezoval; da se ne bomo dali uloviti, kadar nas bodo hudobni ljudje lovili v svoje mreže; in da se ne bomo dali pomagati, kadar nas bo naše lastno meso hotelo ukleniti v verige strasti. Sprosi nam milost od Boga, da nas skušnjave ne premorejo. Naj puščice hudobnega duha še tako v nas lete; naj nas hudobni ljudje še tako napadajo bodi z zaničevanjem bodi s prilizovanjem; naj se vihar mesene požljivosti še tako vzdiguje; stati hočemo nepremakljivo, samo ne zapusti nas, ter pomagaj nam, Marija! — Lurška Mati božja, prosi za nas!

9. dan.

Žakomét sicer ni mogel Bernardki skazati laži in goljufije, vendar je dosegel velik uspeh s tem, da je močno ostrašil njenega očeta. Franc Subirúz je bil poštena duša, ali junak ni bil. Pred gosposko je bil boječ, kakor so navadno siromaki. To je res, da je verjel v prikazni; ker pa ni razumel, kako imenitne so, zato je mislil, da bi ne bilo zelo napačno, če bi Bernardki prepovedal hoditi k duplini. Morebiti je pač imel nekoliko strahu, da bi se ne

zameril nevidni Gospe, ki se je prikazovala njegovi hčerki; pa še večji je bil njegov strah, da bi ne razjezil komisarja. Zato reče Bernardki: »Vidiš, da so vsi tukajšnji gospodje zoper nas; in če pojdeš k duplini, dá gospod Žakomét zapreti tebe in nas. Ne hodi več tjekaj!«

»Oče,« reče Bernardka, »kadar grem tje, ne grem popolnoma prostovoljno, sama ob sebi. Pride trenutek, ko je nekaj v meni, kar me tjekaj kliče in vleče.«

»Naj bo že kakor hoče,« povzame oče, »naravnost ti prepovem, še iti tjekaj. Gotovo mi ne odrečeš pokorščine prvokrat v svojem življenju.«

Tako je uboga deklica prišla v veliko zadrego: Prikazni je storila obljubo, ki je pa zdaj na odločno očetovo prepoved ne sme izpolniti; zato odgovori: »Jako se bom branila tje iti in se bom ustavljala sili, ki me tje kliče.«

Drugo jutro, 22. februarja, je že pred solničnim vzhodom veliko ljudi pričakovalo zamaknenke ob gavskih bregovih, pa zastonj. Starši so jo poslali v šolo; in Bernardka, ki je znala le ubogati, je šla v šolo s težkim srcem.

Šolske sestre niso videle Bernardke v zamaknenju in tudi niso verjele v njene prikazni. Zato so ji tudi one prepovedale hoditi k duplini, in ena izmed njih jo še celo ostro pokara: »Hudobni otrok,« reče ji, »nespodobne burke uganjaš v svetem postnem času.«

Drugi so ji očitali, da se hoče delati svetnico in da se pregrešno igra s svetimi rečmi. Tudi sošolarice so jo zasmehovale.

Bog je hotel skušati Bernardko. Ko jo je prejšnje dni obsipaval s tolažbami, sklenil je zdaj, prepustiti jo zasmehovanju in krivicam, naj bi se, sama in zapuščena, bojevala s sovražnostjo vseh tistih, ki so bili okolo nje. Strašno je trpela nesrečna deklica, ne le zavoljo zunanjega nasprotovanja, ampak nemara še bolj zavoljo notranjih stisk svoje duše.

Mala pastarica, ki v svojem kratkem življenju še ni poznala drugih bolečin, kakor telesne, začela je čutiti drugačne muke in drugačne težave. Po eni strani se ni hotela po robu postaviti očetu in šolskim sestrām; in po drugi strani ni mogla prenašati misli, da bi ne izpolnila obljube, ki jo je dala nebeški Prikazni v duplini. Krvav boj se je začel v tej mladi duši, ki je bila doslej mirna. Zdelo se ji je, da se ziblje med dvema prepadoma: če gre k duplini, greši proti očetu; če ne gre, greši proti Prikazni.

V takih težavah je minilo jutro.

Proti poldnevu so šle deklice domov kosit. Bernardka je šla žalostna proti domu. Bila je v dvojnati zadregi, iz katere se ni vedela rešiti. Zvon lurške cerkve zazvoni poldne. Ta trenutek jo kar nagloma zgrabi neka čudna moč, ne na duhu, ampak na telesu, kakor more storiti nevidna roka; potegne jo s ceste, po kateri je

šla, in jo nese nepremagljivo proti stezi, ki drži na desno. Ta moč je bila zanjo to, kar je močan piš za perje, ki leži na zemlji. Ni se mogla ubraniti, da bi ne šla naprej. Njeno telo je bilo urno vlečeno proti duplini, kamor je peljala steza. Morala je iti, morala je teči. Moč pa, ki jo je vlekla, ni bila ne osorna ne silna, ne huda ne trda, ampak ljubezniva in prijazna.

Tako jo je tedaj previdnost božja rešila iz velike zadrege. Deklica, pokorna očetu, ni šla k duplini, kamor jo je vleklo srce; in glejte! s silo je bila vlečena od angela Gospodovega. Tako je vendarle tjekaj prišla in izpolnila obljubo Devici, ne da bi se bila njena volja uprla očetu.

Čimbolj se je ponižna Bernardka bližala duplini, tembolj je upanje oživljalo njeno žalostno srce. Govorila je sama pri sebi: »Ondi bom zopet videla preljubljeno Prikazen; ondi bom gledala tisto lepo obličje, ki me napolnjuje s srečo. Za tem grozovitim trpljenjem pride neizmerno veselje; zakaj Gospa me ne bo zapustila«. Ko je bila že prav blizu dupline, bilo je videti, da je skrivna moč, ki jo je vlekla, prenehala ali se vsaj zmanjšala. Bernardka je šla bolj počasi in je bila trudna zoper svojo navado. Ravno na tem kraju je bilo videti druge dni, da jo nevidna moč vleče k duplini in podpira v hoji. Ta dan ni čutila tistega skrivnostnega potegljaja, ne tiste skrivnostne podpore. Bila je gnana k duplini, ne pa vlečena.

Če se je tudi razkropila silno velika množica, ki je Bernardke zastonj čakala vse jutro, vendar je bilo takrat precej ljudi pred skalami masabjélskimi. Nekateri so prišli tjekaj molit, drugi pa iz same radovednosti. Deklica poklekne ponižno, kakor po navadi, in začne moliti rožni venec, gledaje duplino, obrobljeno z mahom in divjim vejevjem, kjer se ji je nebeška Prikazen že šestkrat prikazala. Radovedna in pobožna množica si še dihati ni upala. Pričakovala je, da se vsak čas zasveti otrokovo obličje ter naznani po svojem blišču, da ima pred seboj prelepo Devico. To je trajalo precej časa. Bernardka je molila iskreno, pa njeno mirno obličje se ne zasveti v nebeški svetlobi. Čudovita prikazen se ji ne prikaže. Bilo je videti, da je ni zapustila le zemlja, ampak tudi nebo, ki je postalo tako trdo za njene prošnje in solze, kakor skale, pred katerimi je klečala. Izmed vseh skušenj, ki jih je imela prebiti od včeraj, je bila ta najhujša, bila je bridkost vseh bridkosti. »Zakaj ste izginili?« kliče deklica. »Zakaj me zapuščate?« Tudi čudovita Prikazen jo je, kakor je bilo videti, zapustila, zavrgla.

Vznemirjena množica je izpraševala Bernardko. Deklica odgovarja vsa objokana: »Danes se mi ni prikazala Gospa. Nisem je videla.«

Tedaj so ji nekateri govorili: »Zdaj moraš izprevideti, da je bilo to sama domišljija in da nisi nikoli nič videla; imela si neumne misli.«

»Zares,« pristavljali so drugi, »če se je Gospa prikazala včeraj, zakaj bi se danes ne?« Deklica jim odgovarja: »Druge dni sem jo videla kakor vidim vas, in govorili sva. Ali danes je ni več tukaj, in ne vem zakaj.«

»Ovbe,« povzame neki neverjetnež, »policijski komisar je dobro opravil, in videli boste, da je vseh njenih prikazni konec.«

Bernardka je bila silno žalostna in je domu gredé pretakala solze in molila. Ko pride domu, jo vpraša oče: »Kje si bila?« Deklica pove, kar se je zgodilo.

»Praviš,« povzeli so starši, »da te je neka moč vlekla proti tvoji volji?«

»Vlekla,« odgovori Bernardka.

»Mora biti že res,« so mislili starši, »zakaj dekle še ni nikoli lagalo.« Subizúrov oče je dolgo premišljeval. Videlo se je, kakor da se v njem vojskuje notranja vojska. Naposled vzdigne glavo in videti je, da se je za nekaj odločil. »Dobro,« pravi, »če je tako, če te je neka višja moč vlekla, ne prepovedujem ti nič več hoditi k duplini; stori, kar hočeš.« Veselje, živo in čisto veselje se razlije po Bernardkinem obrazu.

Ne mlinar, ne njegova žena ji nista očitala, češ, da se Prikazen ta dan ni prikazala. Morebiti sta videla temu ta vzrok, ker sta ji prepovedala hoditi k duplini iz strahu pred gosposko.

Prav naglo se je razvedelo po vsem mestu, da Bernardka ta dan ni videla nebeške Device.

Jako protivno so razlagali, zakaj se pač Prikazen ni prikazala: nekateri so iz tega sklepali, da ni vse nič bilo s prejšnjimi prikaznimi; nasproti so pa drugi videli v tem nov dokaz, da je dekle odkritosrčno. Tamošnji modrijani so se zaničljivo smehljali, ko so slišali govoriti, da neka nepremagljiva moč vleče Bernardko k duplini; zdravniki pa so vse to razlagali s tem, da je deklica bolna na živcih.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, ki si se takorekoč skрила Bernardki in jo zapustila, prosimo te, daj nam srčnost, da ne bomo obupali, kadar se nam bo videlo, da smo zapuščeni od tebe, od Boga in od ljudi; daj nam srčnost, da bomo zvesto služili Bogu, naj nam že pošilja žalost ali veselje, srečo ali nesrečo; daj nam v strašnih trenutkih bolečin in bridkosti, v katerih vpijemo z Jezusom na križu: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ nekoliko tiste svoje srčnosti, ki si jo imela ti, ko si pod križem stojé videla umirati svojega preljubega Sina. — Lurška Mati božja, prosi za nas.

10. dan.

Ko je komisar izvedel, da je bila Bernardka zopet v duplini, in da ji je oče zopet dovolil tje kaj hoditi, je poklical oba k sebi, kakor tudi mater, in je ponovil svoje grožnje. Zopet se mu je posrečilo, oplašiti jih; pa dasi jih je oplašil, videl je v svoje veliko začudenje, da Franc Subirúz ni voljan in boječ, kakor včeraj.

»Gospod Žakomét,« reče ubogi mož, »Bernardka ni nikoli lagala; in če jo kliče dobri Bog, Mati božja ali kaka druga svetnica, ne moremo se temu ustavljati. Mislite se vi na naše mesto, gospod komisar: ljubi Bog bi nas kaznoval!«

»Saj sama praviš, da ni več prikazni,« dokazuje Žakomét deklici. »Kaj hočeš ondi delati?«

Bernardka odgovori: »Obljubila sem, hoditi tje kaj dva tedna vsak dan.«

Ves razkačen zavpije komisar: »Dam vas vse zapreti, če bo deklica še ljudi vznemirjala s svojimi neumnostmi.«

Bernardka mu ponižno reče: »Moj Bog! sama hodim tje kaj molit, nobenega ne kličem; in če jih toliko pride pred menoj in za menoj, nisem jaz kriva. Hodijo zato, ker pravijo, da je Mati božja; jaz pa ne vem, kdo je.«

Policijski komisar, ki je bil vaje zvijač in ovinkov sleparskih ljudi, je bil zbehan po tej veliki odkritosrčnosti. Njegova prekanjenost, njegova čudovita spretnost, njegova zvita

vprašanja, njegova žuganja, vse njegove ljubeznive in grozeče zvijače mu niso mogle nič pomagati nasproti tisti, ki jo je imel za zgolj slabost. Ni mogel razumeti, zakaj čisto nič ne opravi. Sklenil je na pomoč poklicati druge moči.

»Zares,« zavpije in udari z nogo ob tla, »to je neumna neumnost!« Subirúzovim reče domov, sam pa hiti k cesarskemu prokuratorju. Če pa je tudi gospod cesarski krokurator Ditúr črtil prazno vero, vendar ni mogel najti para-grafa v skladovnici državnih postav, da bi bil mogel obsoditi zamaknenko. Nobenega ni klicala; iz vseh teh stvari ni imela dobička; hodila je molit na soseskin svet, kamor sme vsak in kjer postava nikomur ne prepoveduje poklekovati; s prikaznijo ni imela puntarskih ali vladi protivnih govorov; ljudstvo ni počenjalo nerodnosti; ni ga bilo vzroka, Bernardko prijeti in kaznovati. Tudi ni bilo moči, Bernardke kaznovati zavoljo raznašanja lažnivih govoric, ker je skušnja učila, da si ni nikoli navskriž govorila; in dokler ni popolnoma dokazano, da si govori navskriž, tako dolgo niso mogli spričati, da laže.

Prokurator tedaj ni mogel nič pomagati komisarju. Treba je bilo čakati, da bi Bernardka katerikrat sama sebi ugovarjala, ali da bi njeni starši dobili kak dobiček, ali da bi ljudje počenjali kake nerodnosti, potem bi sodišče že smelo Bernardko zgrabiti in kaznovati.

Drugo jutro, 23. februarja, se je množica zbrala pred duplino, še preden je solnce vzšlo. Bernardka pride. Žalost in stiska prejšnjega dne je zapustila nekoliko sledu na njenem obrazu. Ponižno poklekne, eno roko upre na blagoslovljeno svečo, ki jo je prinesla seboj ali dobila v dar, v drugi drži pa molek. Potem se zamakne. Veličastna vladarica nebes upre na ubogo deklico pogled, poln neizrekljive milobe, kakor da bi jo še bolj ljubila, odkar je trpela. Ona, največja, najveličastnejša, najmočnejša vseh stvari se hoče sprijazniti z nepoznanim in nevednim dekletcem, s ponižno pastarico. Pokliče jo po imenu s tistim ubranim glasom, ki s svojo veliko lepoto razveseljuje angelska ušesa.

»Bernardka!« izpregovori Mati božja. Deklica odgovori: »Tu sem.«

Mati božja ji reče: »Imam ti povedati neko skrivnost, ki se tiče samo tebe. Ali mi obljubiš, da je ne razodeneš nobenemu človeku?«

»Obljubim,« reče Bernardka. Pogovarjali sta se o veliki skrivnosti, ki je ne moremo in ne smemo preiskovati. Ko sta se tako prijateljsko pogovorili, pogleda nebeška Kraljica to malo deklico, ki je še prejšnji dan trpela in ki bo imela še trpeti iz ljubezni do nje, in jo izbere za oznanovavko svoje volje med ljudmi. Velewa Bernardki: »In zdaj, moja hčerka, pojdi in povej duhovnikom, da hočem, naj mi tu postaviijo kapelico.« — To izreče, in videlo se je, kakor

da bi njen obraz, njene oči in njene roke obe-tale, v tej kapelici deliti brezštevne milosti. Po teh besedah izgine; in Bernardkino obličje se zopet zagrne s senco, kakor zvečer zemlja, ko solnce počasi zaide. Množica se gnete okolo deklice, ki je bila še ravnokar spremenjena v zamaknenosti. Srca vseh so ginjena. Od vseh strani jo poprašujejo. Pa je ne vprašajo, če je prišla Prikazen: zakaj kakor hitro se je zamaknila, so spoznali in vedeli vsi, da se je prikazala Prikazen; le hoteli so vedeti besede, ki jih je govorila. Vsak si je prizadeval približati se deklici in jo slišati.

»Kaj ti je povedala? kaj ti je rekla Prikazen?« popraševali so jo od vseh strani.

Bernardka jim odgovarja: »Povedala mi je dvoje reči, eno le zame, drugo pa za duhovnike, in precej grem k gospodom.« In hitro se napoti v Lurd, da izvrši naročilo. Kakor drugekrati, se je čudila tudi ta dan, da živa duša ni slišala razgovora in ne videla Gospe. »Prikazen govori dosti na glas, da se lahko sliši, reče; in jaz govorim tudi kakor navadno.« Zapazili so pač, da so se usta dekletova gibala med zamaknenjem, pa nič drugega; razložili pa niso nobene besede.

Ljudje so prišli v mesto prej kakor Bernardka. Prehiteli so jo zato, da bi videli, kaj bo storila. Deklica jo zavije na vrt k župnišču. Iz spoštovanja in spodobnosti ni šla množica za Bernardko, ampak je ostala na cesti.

Deklica je oblečena v revno in tam ter tam zakrpano obleko; na glavi in po ramah je pokrita z malim belim kapilétom iz slabega blaga. Na sebi nima ne enega zunanega znamenja nebeškega poslanstva. Ponižna in preprosta poslanka Matere božje stopi pred božjega namestnika.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, rekla si Bernardki iti k duhovnikom in jim povedati, da ti naj postavijo kapelico: tudi mi hočemo po svoji moči skrbeti za lepšanje cerkev, tvojih podob in za vse to, kar povzdiguje čast božjo in tvojo. Pa ne le to. Hoditi hočemo k duhovnikom, katere je Jezus postavil za ključarje nebeškega kraljestva, in katerim je dal vso svojo oblast, oblast zavezovati in razvezovati. Hoditi hočemo k tem božjim namestnikom, da bodo naša srca očiščevali in posvečevali v zakramentu svete pokore in svetega Rešnjega Telesa, ter v njih postavili kapelico, tabernakel, kjer boš lahko prebivala s svojim božjim Sinom.

O lurška Gospa, prosimo te pa danes tudi za naše slovenske romarje, ki se jutrnji dan podado na pot do svetega Lurda,

da se ti ondi poklonijo v svojem in našem imenu. Varuj jih na daljnem potu, in usliši njih molitve, da bo ta njih pot polna blagoslova zanje in za nas vse! — Lurška Mati božja, prosi za nas!¹⁾

11. dan.

Če je tudi župnik Peramál, kot zvest in pobožen sin katoliške Cerkve, verjel v prikazni in čudeže, vendar mu je bilo nekako težko verjeti deklici, ki je pravila, da ima nenavadno prikazen v duplini masabjélskega skalovja. Zdelo se mu je potrebno, da sam poskusi dekletovo odkritosrčnost. Zato je Bernardko sprejel nekako nezaupno, z resnimi in celo z ostrimi besedami. »Ali si ti Bernardka? Subirúzova, mlinarjeva?« vpraša deklico, ki pride po vrtu in se vstopi predenj. Izvrstni duhovnik je bil s svojimi farani domač kakor oče, samo ta dan je bil glas očetov oster.

»Sem, gospod župnik,« odgovori ponižna poslanka svete Device.

»No, Bernardka, kaj mi pa hočeš? Kakšno opravilo te je prineslo sem?« popraša nekako trdo, in upre v deklico oči tako ostro,

¹⁾ Če se bodo brale te šmarnice kako drugo leto, naj se ta dodatek opusti!

da bi bil lahko zbegal dušo, ki bi bila manj prepričana o svoji stvari.

»Gospod župnik, pridem od Gospe, ki se mi prikazuje v duplini masabjélski . . .«

»Tako tedaj,« poseže duhovni gospod v besedo, »praviš, da vidiš Prikazen, in vso pokrajino napolnjuješ s svojimi storjicami. Kaj je s tistimi nenavadnimi rečmi, ki jih trdiš, pa brez dokaza?«

Bernardki je bilo hudo in v svoji nedolžnosti je nemara ostrmela nad ostrim vedenjem in trdim glasom, s katerim jo je sprejel gospod župnik. Srce se ji je nekoliko skrčilo. Zbegana pa ni bila. Mirno je povedala vse to, kar nam je že znano.

Božji namestnik je spoznal iz njenega pripovedovanja, z njenega obraza in njenih oči, da ne laže. Vsak, kdor jo je le videl, ji je moral verjeti. Tudi gospod Peramál, kakor je bil nezaupljiv, ji je verjel, kar mu je pripovedovala. Kot navaden človek bi ji bil nemara rekel: »Verjamem ti.« Kot župnik velike fare, kot varuh resnice, se pa ni hotel izdati, da verjame, ampak je sklenil vdati se le vidnim dokazom. Ne ena mišica njegovega obraza ni izdala notranje ginjenosti. Ohranil je nasproti deklici resno in ostro obličje.

»In ne veš, kako se imenuje tista Gospa?«

»Ne,« odgovori Bernardka. »Ni mi povedala svojega imena.«

»Tisti, ki ti verjamejo,« povzame duhovnik, »domišljujejo si, da je Mati božja. Ali pa tudi veš,« pristavi z resnim in nekako ostrim glasom, »da je ne boš nikoli gledala v nebesih, če se lažeš, da jo vidiš v tistem duplu? Praviš, da jo tukaj sama vidiš. Če lažeš na zemlji, bodo jo v nebesih videli drugi; ti boš pa zavoljo svojega sleparstva vekomaj daleč od nje, vekomaj v peklu.«

»Ne vem, če je Mati božja, gospod župnik,« odgovori deklica; »pa Prikazen vidim kakor vas, in z menoj govori kakor vi. In ona me je poslala vam povedat, da hoče, naj se ji postavi kapelica na skalovju masabjélskem, kjer se mi prikazuje.«

Župnik pogleda malo deklico, ki mu z vso gotovostjo sporoča prav pravo povelje; in kakor je bil prej ginjen, ni si mogel kaj, da bi se ne bil nasmehnil nenavadnemu ukazu, ko je imel pred seboj ponižno in majhno nebeško poslanko. Nič več ni bil ginjen; mislil je, da je deklica v zmoti, in začel je dvomiti. Velevala Bernardki ponoviti tiste besede, ki jih je rabila jamska Gospa.

»Ko mi je zaupala skrivnost, ki se tiče mene in je ne morem povedati, je dodala: ‚In zdaj pojdi povedat duhovnikom, da hočem, naj se mi tukaj postavi kapelica.‘«

Duhovnik obmolkne. »Mogoče,« si je mislil, »je vendar le.« In močno ga je pretresla misel, da je Mati božja njemu, nepoznanemu du-

hovniku, poslala naravnost ukaz. Potem pogleda deklico in jo vpraša: »Kakšno poroštvo imam pač od tega otroka, in kdo mi dokaže, da ona ni v zmoti?« Zato reče Bernardki: »Če je gospa, o kateri govoriš, res nebeška Kraljica, bom srečen, če po svoji moči pripomorem, da se ji zida kapelica; ali tvoja beseda ni zanesljiva. Nisem dolžan ti verjeti. Ne vem, kdo je ti sta Gospa, in preden se bom pečal z njeno željo, hočem vedeti, ali ima do tega pravico. Prosi jo torej, naj da kak dokaz za svojo moč.«

Okno je bilo odprto in oči duhovnikove splavajo na vrt ter zagledajo, kako so rastline za nekaj časa zamrle vsled zimskih mrazov. Tedaj reče gospod župnik Bernardki: »Prikazen, praviš, ima pod nogami divjo rožo, ki raste iz skalovja. Zdaj imamo mesec februar. Reci ji od moje strani, če hoče kapelico, naj naredi, da se roža razcvete.« In odslovi deklico.

Kmalu se je razvedelo, kakšen razgovor je bil med Bernardko in lurškim župnikom. Modrijani in zdravniki so veselo govorili: »Slabo jo je sprejel: ima preveč možgan, da bi bil verjel otroku, ki se mu le zdi, da vidi in sliši. Za moža, ki je učen kakor on, bilo je po eni strani nemogoče, pritrditi takim bedarijam; po drugi strani pa, ko bi se bil vsemu temu popolnoma ustavljal, bil bi si na glavo nakopal vso tisto navdušeno množico. Prav prebrisano je zahteval od prikazni viden dokaz, čudež, takorekoč nemogočo reč.« Uradni ljudje so se smehljali:

»Prikazen je prisiljena, pokazati svoj pôs.« Tisti pa, ki so bili najtrdnejše vere, so govorili: »Roža bo cvetela.«

Vsi so nepotrpežljivo pričakovali drugega dne.

Gospod Estrád, davkar, ki je bil zraven, ko je Žakomét izpraševal Bernardko, šel je tudi k duplini, da bi videl na lastne oči, kaj je s tistimi prikaznimi. Ko je videl Bernardko spremenjeno, verjel je tudi on v Prikazen. To nam sam popisuje tako-le: »Ob solnčnem vzhodu pride Bernardka. Stal sem pri nji. Ponižno poklekne in začne moliti. Kar se zamakne. Njene oči so prejemale in odbijale nepoznano svetlobo in so obstale na skalni duplini, vse strmeče in žareče samega veselja. Tudi jaz sem tjekaj gledal, pa nisem nič drugega videl, kakor veje divje rože. Prikazni sicer nisem videl, pa prepričan sem bil, da se je res prikazala: to je pričal Bernardkin obraz. Spremenjena Bernardka ni bila več Bernardka, ampak angel, bila je nebeški angel, plavajoč v neizrekljivem veselju. Nič več ni bila podobna sama sebi, in videlo se je, kakor da bi to bila druga oseba. Nič več ni imela prejšnjega obličja: imela je drug razum in drugo dušo. Široko je odprla svoje velike oči, ki se niso mogle nagledati nebeške Prikazni. Časih ni nič dihal. Čez nekaj časa se pomakne naprej v duplino. Tedaj so jo slišali ljudje, mimo katerih je šla, izgovarjati prav razločno te besede: »P o k o r a! p o k o r a! p o k o r a!« Po-

tem vstane in jo ukrene proti mestu, obdana od brezštevilnih ljudi. To je bila revna deklica v cunjah, na kateri ni bilo videti, da bi bila izvoljena poslanka Matere božje.

Ves ta čas divja roža ni razcvetela. Njene gole in puste veje so mrtvo štrlele navzdol po skali. In ljudje so zastonj pričakovali čudeža, ki ga je zahteval prvi duhovnik v mestu. Pa čudno! Če tudi roža ni razcvetela, vendar je veliko ljudi verjelo v Prikazen, ko so videli dekleta tako čudovito spremenjenega.

Po dekletovem odhodu so ljudje stikali po duplini na vse strani. Gospod Estrád jo je skrbno preiskal, kakor vsi drugi. Vsak je mislil v njej zagledati kako nenavadno reč; pa ni bilo nič takega videti. To je bila navadna duplina v trdi skali in vsa suha v lepem vremenu; le pri vhodu in na zapadni strani je bila vlažna ob deževju, kadar je veter tjekaj zaganjal mokroto.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, rekla si Bernardki: „Pokora! pokora! pokora!“ To velja tudi nam. Nismo toliko potrebni čudežev, kakor pokore! Grehe delamo dan na dan, pokore delati nečemo skoro nič. Nekoliko očenašev, nekoliko češčenamarij, to je vsa naša pokora. In vendar smo dolžni storiti vreden sad pokore, ki bi bila vsaj neko-

liko v primeri z velikostjo naših grehov. Izprosi nam duha pokore, da bomo začeli v pokori posnemati tvojega Sina, ki ni potreboval pokore, in se je vendar postil 40 dni in noči: da bomo posnemali svetega Janeza Krstnika, ki ni potreboval pokore, in se je vendar ostro pokoril in postil ob vodi in divjem medu; da bomo posnemali spokornike prvih časov krščanstva, ki niso tako pokore potrebovali, kakor mi, in so vendar devali svoja telesa v trdo sužnost, da so zadostili vsaj nekoliko božji pravici: prebivali so v samotah in puščavah, živeli ob vodi in koreninicah, ležali na trdih tleh, postili se, in molili brez prestanka. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

12. dan.

Ko pride Bernardka od dupline in stopi v župnišče, vpraša jo gospod župnik: »No, ali si jo danes še videla, in kaj ti je rekla?«

»Videla sem Prikazen,« odgovori dekle, »in rekla sem ji: Gospod župnik vas prosijo, da daste kaj dokazov za svojo moč, na primer, da storite, naj cvete roža, ki je pod vašimi nogami, ker duhovnikom moja beseda ne zado-

stuje.' Potem se je prikazen nasmehnila, pa ni nič rekla. Nato mi je velevala moliti za grešnike in priti v duplino. Trikrat je rekla: 'Pokora! pokora! pokora!' kar sem ponavljala plazeč se po kolenih v duplino. Ondi mi je razodela še drugo skrivnost, ki je le za-me. Potem je izginila.«

»In kaj si našla v duplini?« vpraša gospod župnik.

Deklica odgovori: »Gledala sem, ko je izginila, in videla nisem nič razen skale, in po tleh nekaj trave, ki poganja sredi skalovja.«

»Počakajmo,« pravi duhovnik sam pri sebi.

Kadar je prišla Bernardka na ulico, jo je obstopila množica in ustavljala pri vsaki stopinji; sleharni je želel iz njenih ust slišati, kako se ji Prikazen prikazuje. Podnevi so ljudje močno zahajali k Subirúzovim, da bi slišali Bernardkino pripovedovanje. Odkritosrčno in rada je deklica odgovarjala na nepretrgana vprašanja.

Pri Subirúzovih so imeli v kotu sobe oltarček Matere božje, olepšan s cveticami, s svetinjami in svetimi podobami: to je bil lišp, ki je pričal o pobožnosti te rodovine. Vse drugo, kar je bilo v sobi, kazalo je jako žalostno pomanjkanje. Revna postelja, nekaj slabih stolov, krevljasta miza, to je bilo vse pohištvo tiste sobe, kamor so ljudje hodili poizvedovat o sijajnih nebeških skrivnostih. Večini obiskovavcev se je inako storilo, ko so videli to neznan-

sko siromaščino, in niso se mogli ustaviti sladki skušnjavi, da bi ne bili tem ubogim ljudem ponudili kakega daru. Pa deklica in njeni stariši so se branili vedno, in sicer tako, da jim ni bilo moč nič vsiliti.

Drugo jutro pride Bernardka pred skale masabjélske in poklekne. Neštevilna množica je pred njo prišla k duplini in se je gnetla okolo nje. Četudi je bilo ondi veliko nevernikov in navadnih radovednežev, vendar je precej vse utihnilo, ko je prišla deklica. Nekaj je streslo in čudno ganilo množico. Vsi verniki in neverniki so se nekako nehote odkrili.

To trenutje se božja Prikazen prikaže Bernardki, ki se precej čudovito zamakne. Kakor vselej, stala je svetla Devica v podolgovati skalni duplini in noge je imela na divji roži.

Mati božja je ljubila to nedolžno deklico. Hotela ji je še nekaj zaupati ter jo tako še bolj pritisniti na svoje prsi, da bi ubožica vedno čutila v viharju tega sveta, kako jo nevidno drži nebeška Kraljica.

»Ljuba moja,« ji reče, »hočem ti zaupati zadnjo skrivnost, ki je le za-te in se tiče le tebe, in ki je, kakor onih dveh, ne smeš razodeti nikomur.«

Bernardka je z veselim srcem poslušala te tako sladke in tako materinske besede.

»In zdaj,« povzame Devica po kratkem molku, »pojdi, pij in umij se v studencu in jej rastlino, ki poleg njega poganja.«

Pri besedi »studenec« pogleda Bernardka okolo sebe. Nobenega studenca ni in ga tudi nikoli ni bilo v tistem kraju. Vedno v Devico gledaje pomikalo se je dekcle proti Gavu, ki je podil hrumečo vodo čez kremenje in odtrgane skale.

Migljaj in beseda bliščeče Device jo ustavi v hoji: »Ne hodi tje,« reče Prikazen; »nisem ti rekla piti iz Gava; pojdi pit iz studenca, ki je tukaj.« In stegne svojo roko, krasno in mogočno roko, in pokaže deklici na desno stran dupline, na tisto suho stran, kamor ji je že prejšnje jutro velevala priti po kolenih. Četudi na rečenem kraju ni bilo studenca, vendar je Bernardka ubogala. Pride tjekaj. Na novo znamenje Prikazni ali po notranjem nagibu svoje duše pripogne se Bernardka s tisto preprosto vero, ki je Bogu tako pogodju, in dolbe v zemljo z malimi ročicami, ter začne kopati jamico.

Brezštevilni gledavci, ki niso še slišali ne videli Prikazni, niso vedeli, kaj bi mislili o tem nenavadnem dekletovem početju. Več se jih je že začelo smejati in verovati, da ni vse čisto prav v glavi uboge pastarice.

Kar se zmoči dno tiste male jamice, ki jo je izkopalo dekcle. Skrivnostna voda je prihajala iz nepoznanih globočin, po marmorju in skozi goste zemeljske plasti, in je začela po kapljicah izvirati pod Bernardkinimi rokami ter polniti votlino, ki jo je izgrebla. Ta nanovo izvirajoča voda se je mešala z zemljo, ki je bila izkopana

od Bernardkinih rok, ter je od začetka delala le blato. Bernardka je trikrat poskusila, k ustom prinesiti to blatno vodo; pa vse trikrat se ji je zgnusilo tako močno, da jo je proč vrgla, ker je ni mogla zaužiti. Hotela je pa, naj bo že kar hoče, ubogati bliščečo Prikazen; in četrtrič je premagala gnus z največjim trudom. Pila je, umila se je, in snedla je nekoliko rastline, ki je poganjala izpod skale.

V tem hipu prestopi izvirnova voda brežičke male jamice, in začne kot mal curek, ki je bil nemara drobnejši kakor slamnata bilka, teči proti množici, ki se je gnetla pred duplino. Dolgo časa, to je, do konca tistega dne, bil je ta curek tako droban, da je bil medpotoma ves popit od suhe zemlje, in da se je njegov daljni tek poznal le po vlažni črti, ki se je naredila po zemlji; prav pomalem se je pomikal in prav počasi je lezel proti Gavu.

Ko je Bernardka tako izpolnila vse ukaze, ki jih je dobila, uprla je Devica na-njo pogled zadovoljnosti, in precej potem je izginila.

Množica je bila močno ginjena, ko je videla ta čudež. Ko je bilo končano Bernardkino zamaknenje, so se ljudje usuli k duplini. Vsak je hotel na lastne oči videti jamico, kjer je voda pritekla izpod dekletove roke. Vsak si je hotel ondi namočiti ruto in nesti kapljo k ustom. Tako je ta mladi izvirek, ki je polagoma večal svojo jamico, kmalu postal podoben mlaki ali blatni vodi. Čimbolj so zajemali iz njega, tembolj je

naraščal. Luknjica, kjer je kipel iz globočin, se je počasi širila. Nekaj dni je studenec rasel nekako od ure do ure; potem je pa nehal rasti in se je popolnoma učistil. Izviral je iz zemlje prav mogočno. Bil je skoro tako obilen kakor otroška roka.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, varuj nas, da ne bomo pili iz Gava grešnega veselja, ki ne gasi žeje, ampak jo le nareja. Privedi nas do studenca, ki gasi žejo in daje resnično veselje, do studenca, ki izvira iz skale, na kateri je zidana katoliška Cerkev; do studenca, o katerem je govoril Jezus Samaritanki, da daje večno življenje. Spregovori le besedo, potrka na Srce svojega Sina, in naša srca, ki so trda kakor marmor in granit, ti bodo pokorna, in iz njih privró solzne kapljice srčnega kesanja, ki bodo zmivale z naših duš nesnago pregreh in ugašale žejo do posvetnega veselja. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

13. dan.

Kakor smo povedali, je začel studenec izvirati ob solnčnem vzhodu vpričo mnogo ljudi.

To je bilo 25. februarja, tretji četrtek mesca, semanji dan v Tárbu.¹⁾ Novica o čudovitem dogodku, ki se je zjutraj zgodil pri skalah masabjélskih, je bila v glavno mesto prinešena po mnogo ljudeh, ki so videli na lastne oči, kako je začel studenec izvirati; razvedela se je še tisti večer po vsem okraju in še celo po najbližnjih mestih sosednjih okrajev. Veliko obiskovavcev je prišlo prenočevat v Lurd, da bi šli drugo jutro k duplini; nekateri so hodili vso noč; in za svitanja, ob uri, ko je Bernardka navadno prišla, se je gnetlo kakih pet ali šest tisoč ljudi pred duplino, ob Gavu, po gričih in skalah.

Ko se ponižna in preprosta deklica prikaže med navdušeno množico, so vpili ljudje: »Glejte svetnico; glejte svetnico!« Mnogo jih je skušalo dotakniti se njene obleke; imeli so kakor za sveto vse, kar je bilo na tej Gospodovi ljubljenci. Vendar pa Mati božja ni hotela, da bi se mogla Bernardka za trenutek prevzeti zavoljo nenavadnih milosti, ki jih je dobivala. Bilo je dobro, da je deklica občutila, da ni nič, in da božje Prikazni ne more priklicati s svojo močjo. Zastonj je ta dan molila. Prikazni ni bilo.

Bil je v Lurdu ubog delavec, vsem znan, ki je že več let živel prav revno. Imenoval se je Ludovik Burjét.²⁾ Pred kakimi dvajsetimi leti ga je zadela velika nesreča. Ko je v lur-

1) Tarbes. — 2) Bourriette.

ški okolici lomil kamen s svojim bratom Jožefom, se je razletel poleg njiju spodkop, ki je bil slabo narejen. Jože je bil precej mrtev. Ludovik je pa imel obličje razpraskano od šiber in desno oko napol uničeno. Njegove bolečine so bile tako grozovite, da se je prikazala huda mrzlica, in treba ga je bilo prve dni privezovati na posteljo. Počasi je okreval. Vendar pa zdravniki niso mogli nič opraviti pri desnem očesu, ki je bilo po nesreči zadeto na nevarnem kraju. Ta mož se je zopet poprijel kamnolomstva, pa je mogel delati le taka dela, ki niso potrebovala veliko skrbi. Vid Burjéto je slabel od leta do leta. Kadar je revež zatisnil levo oko, ni nič več ločil človeka od drevesa; drevo in človek sta bila zanj le črna stvar. Ko je slišal govoriti o studentu, ki je začel izvirati v duplini, pokliče svojo hčer.

»Pojdi mi po tiste vode,« ji reče. »Če je ona presveta Devica, ji ni treba drugega, kakor le hoteti, in me ozdravi.«

Čez pol ure prinese dekle v posodi nekoliko tiste vode, ki je bila še kalna in blatna, kakor smo že slišali.

»Oče,« reče dekle, »to je sama kaluža.«

»Nič ne dé!« reče oče, in začne moliti. S tisto vodo umiva svoje bolno oko, o katerem je še malo poprej mislil, da je izgubljeno za vselej. Skoro precej potem zavpije močno in se začne tresti, tako je bil ginjen. Nagel čudež se je zgodil na njegovem očesu. Okolu njega se je zrak

zopet izčistil in razsvetlil. Vendar so se mu še vse stvari zdele meglene, tako da jih ni mogel prav natanko razločevati. Še so bile meglice, pa nič več tako črne, kakor pred dvajsetimi leti; solnce je prodiralo, in pred bolnikovim očesom ni bila več temna noč, ampak le prvi svit mladega jutra. Burjét ni nehal moliti in desnega očesa umivati s čudodelno vodo. Dan je počasi naraščal pred njegovimi očmi, in stvari je ločil čisto.

Drugi ali tretji dan je srečal na očitnem lurskem trgu doktorja Dozúza, ki ga ni nehal zdraviti, odkar je zbolel. Steče k njemu in mu reče: »Ozdravel sem!«

Zdravnik je zmajeval.

»Da ima Bernardka čudna zamaknenja, je res; o tem sem se sam prepričal. Nikakor pa ni mogoče, da bi novi jamski studenec nagloma ozdravljial neozdravljive bolezni.« To rekši, izvleče iz žepa svoj dnevni zapisnik in s svinčnikom zapiše nekoliko besedi. Potem z eno roko zakrije levo Burjétovo oko, ki je bilo zdravo, in pomoli pred desno oko, o katerem je vedel, da je popolnoma oslepelo, mali stavek, ki ga je ravnokar zapisal. Tedaj reče Burjétu: »Če morete to brati, bom verjel, da ste ozdravljeni.«

Obstopijo ju ljudje, ki so se sprehajali po trgu.

Burjét pogleda tisti popir z očesom, ki je bilo pred par dnevi mrtvo, in je bral na glas in

brez najmanjšega truda: »Burjét ima neozdravljivo črno slepoto in ne bo nikoli videl.«

Ko bi bila strela udarila pred noge učnega zdravnika, bi ga ne bila bolj prevzela, kakor glas srečnega Burjéta, ki je brez truda bral vrsto drobnega pisanja. Doktor Dozúz ni bil le učen, ampak tudi vesten. Odkritosrčno je priznal, da je višja moč ozdravila neozdravljivo bolezen. Rekel je: »Ne morem tajiti, to je čudež, četudi ni po volji meni in drugim zdravnikom.«

Doktor Veržéz¹⁾ iz Tárba, izvenredni profesor na mompeljérski²⁾ univerzi, zdravnik v baréških³⁾ toplicah, je bil pozvan, naj pove svoje mnenje o tem dogodku. Pa tudi ta ni mogel tajiti, ampak moral je priznati, da je to prav pravi čudež.

Rekli smo, stan Burjétov je bil že znan dvajset let, in skoro ves svet je poznal tega ubogega človeka. Kamnolomec je skoro norel samega veselja in razlagal svoje ozdravljenje na drobno tistemu, ki je hotel poslušati. Pa ni samo on pričeval o nepričakovani dobroti. Enaki dogodki so se izvršili v drugih hišah po mestu. Več oseb je bilo v Lurdu ozdravljenih. Marija Dob,⁴⁾ Bernarda Subí⁵⁾ in Fabijan Barón⁶⁾ so hipoma zapustili posteljo, kjer so več let ležali za raznimi boleznimi, ki so bile raz-

¹⁾ Verges. — ²⁾ Montpellier. — ³⁾ Baréges. — ⁴⁾ Daube. — ⁵⁾ Soubie. — ⁶⁾ Baron.

glašene kot neozdravne, in so javno oznanovali, da jih je ozdravila jamska voda.

Ljudje so bili silno navdušeni ter so prepevali zahvalne pesmi pred duplino.

Pod večer je prišlo veliko kamnolomcev, in naredili so po strmem griču, ki stoji nasproti duplini, stezo za obiskovavce. Pred luknjo, kjer je izviral studenec, so postavili lesen žleb, in na spodnjem koncu žleba so izkopali majhno, podolgovato kotlo, ki je bila globoka kakega pol metra, podoba in dolgost pa je imela skoraj tako, kakor otroška zibelka.

Navdušenost je naraščala od hipa do hipa. Po potu, ki je peljal k čudežnemu studencu, so prihajale in odhajale množice. Ko se je delal prvi somrak, se je videlo, da je ena in ista misel prišla v glavo brezštevilnim vernikom, in duplina se v hipu razsvetli s tisočnimi lučicami. Reveži, bogatini, otroci, žene, možje so prosto-voljno prinesli voščenih sveč. Vso noč se je lahko videlo od drugega gavskega brega, kako se je bliščala jasna in mila svetloba tistih neštevilnih malih sveč, ki so bile izpostavljene semtertje: in bilo je na zemlji, kakor na nebu, kjer je ljubko migljalo na milijone zvezd.

Kakor hitro se je duplina in skalovje zasvetilo v svetlobi, se je oglasilo lepo petje, četudi ni bilo med ljudmi ne duhovnika, ne škofa, ne kakega drugega vodnika, ki bi jim bil dal kako znamenje. Zaslišale so se litanije Matere božje, ki so dramile večerno tihoto ter slavile

čudovito Mater pred tistim preprostim prestolom, kjer se je blagovolila prikazovati. »Mati čudovita, prosi za nas!«

M o l i m o !

Lurška Mati božja, zahvaljujemo se ti, da si tako očitno premagala vse tiste slaboverne ljudi, ki trdijo, da se čudeži nič več ne godé. Čudovito si ozdravila Burjéta, in še dandanes ozdravljaš po lurškem studencu razne bolnike. Verujemo, da so se čudeži godili in da se še godé po katoliškem svetu, vendar nas še bolj potrjuje v veri in obenem napolnjuje v velikim veseljem, ko gledamo takorekoč na lastne oči, kako se v Lurdu godi čudež za čudežem in potrjuje našo sveto vero. O mogočna premagovavka krivih ver, pridi na pomoč sveti Cerkvi v sedanjih hudih bojih z nevero! — Lurška Mati božja, prosi za nas!

14. dan.

Drugega marca je šla Bernardka vnovič k lurškemu gospodu župniku, in mu je zopet govorila v imenu Prikazni: »Ona hoče, da se ji postavi kapelica, in da se hodi v procesijah k duplini.«

Dogodki so se že razvili: studenec je začel izvirati, ozdravljenja so se godila, čudeži so prišli pričat o resničnosti Bernardkinih besedi. Duhovnemu gospodu ni bilo nič več treba zahtevati dokazov in jih tudi ni zahteval. Nevidna jamska Gospa še ni povedala svojega imena. Pa božji mož jo je že spoznal po njenih materinskih dobrotah, in morebiti je že pristavljaj svojim litanijam in molitvam: »Lurška Mati božja, prosi za nas.« — Kakor je pa tudi skrita navdušenost napolnjevala njegovo srce, vendar ni hotel razodeti svojih sladkih čutil, ki so ga obhajala pri misli, da je stopila nebeška Kraljica med ponižno krdelo njegovih faranov. Zato reče Bernardki, ki je stopila vnovič predenj: »Verjamem ti. Pa to, kar zahtevaš v imenu Prikazni, ni v moji oblasti. To more le škof, ki je že izvedel od mene vse, kar se godi v duplini. K njemu pojdem in mu oznanim to novo povedanje. Le on mora in more tu delati.«

Gospod župnik Peramál gre k škofu v Tárh in mu razloži čudovite dogodke, ki so se že skoro tri tedne vršili v masabjélski duplini in v Lurdu. Opisal mu je Bernardkina zamaknenja in videnja, Prikaznine besede, začetek studenca, nagla ozdravljenja.

Škof je bil previden mož. Ni verjel pa tudi ne tajil, kar je slišal zastran jamskih dogodkov. Sklenil je čakati, da se resnica sama od sebe popolnoma izkaže. Zato ni hotel preiskovati, ali se godé res kaka ozdravljenja ali ne. Duhovni-

kom svoje škofije še zdaj ni dovolil hoditi k duplini. Ob enem je skrbel z lurškim župnikom, da so mu pošteni in zanesljivi ljudje vsak dan poročali, kar se je godilo pri masabjélski jami.

Ko je ravnal škof tako previdno, hotela je pa deželjska gosposka brez vsega preiskovanja potlačiti jamske dogodke.

Gospod Masí,¹⁾ prefekt Višjih Pirenéj, ni veroval v prikazni in čudeže. Očitno je rekel, da hoče nemudoma ugnati jamsko Prikazen, jamska ozdravljenja in jamske romarje. Najprvo ukaže duplino stražiti noč in dan. Na njegovo povelje je lurški župan, gospod Lakadé,²⁾ tretjega marca, pisal grajskemu poveljniku, naj bi mu dal na razpolaganje vojakov. Vojaki so morali, z orožjem v roki, zastaviti vsa pota k duplini. Tamošnji žandarji in vsi policijski uradniki so dobili enake ukaze.

Ali je pa bilo treba, da so vojaki skrbeli za mir in stražili pri duplini? Tega prav nič ni bilo treba, saj ljudje niso delali nič nerodnosti.

Glas o čudežih se je kakor blisk raznesel na vse kraje. Po vseh cestah so hiteli popotniki k duplini. Od vseh strani, po vseh potih, po vseh stezah, ki peljejo v Lurd, so prihajali ljudje v množicah, na konjih in peš, na koleselnih in na lojtrnicah. Le noč je nekoliko ovirala romanje. Zvezde so ljubko migljale, ko so stopali

1) Massy. — 2) Lacadé.

hribovci v nižavo, da bi bili zjutraj pri duplini. Popotniki so ostajali večinoma v Lurdu, ker so hoteli vse videti pri nenavadnih prizorih, kakoršnih gotovo že ni bilo več stoletij. Vse hiše so bile natlačene ljudi. Skoro ni bilo nič več mogoče prenočevati novih množic, ki so dohajale. Mnogo jih je vso noč premolilo pred razsvetljeno duplino, da bi mogli biti drugo jutro prav blizu deklice.

V četrtek, četrtega marca, je bil zadnji dan odločenih dveh tednov. Ko je začela zarja pokati, je privrela pred jamo množica, ki je bila še veliko večja, kakor prejšnje dni.

Postaran hribovec, od let sključen in častitljiv kakor očak, se je tukaj oprl s svojimi tresočimi rokami na okovano palico, ki je delala ropot po pesku s svojim premikanjem. Okolu njega se gnete vsa njegova rodovina, od stare matere do zadnjega sina, ki se postavlja na prste, da bi bolje videl. Planinska dekleta so roke sklenila in pobožno molila. Mnogim izmed njih je drsela jagoda za jagodo na preprostem molku. Nekaj jih je tudi bralo natihoma iz molitvenih bukvic. Zopet druge device so imele v roki ali celo na glavi vrč, da bi ga napolnile s čudodelno vodo.

Kakor da bi bili v zemljo vsajeni, stoje Baski nepremakljivo in zró pred duplino.

Nekoliko Špancev stoji tupatam hladnokrvno, častitljivo in pokonci. Zaviti so od vrha do tal v velike plašče z obilnimi gubami, in

čakajo mirno, kakor da bi bili iz lesa. Gledajo duplino in molijo. Če jih premikanje množice vzbudi iz premišljevanja, toliko da se ozro; pogledajo po množici za hip s svojimi črno-ognjenimi očmi, in zopet začno moliti.

Na več krajih so romarji posedli po zemlji. Bili so utrujeni od hoje in bedenja. Nekateri so imeli seboj živeža. Več otrok je pospalo po tieh. Matere so vzele kapiléte s sebe in so jih skrbno pokrile. Nekoliko vojakov tarbskega konjiškega polka ali lurške posadke je prijezdilo in se vstopilo v Gav, da bi ne bili v gneči.

Veliko romarjev ali radovednih je splezalo visoko na drevje, da so videli drugim čez glave. Okolu pod njimi so bile vse njive, vsi travniki, vsa pota, vse gorice, vsa brda, vse skale, od koder se je mogla videti duplina, pokrite z brezštevیلno množico mož, žensk, otrok, starčkov, delavcev, kmetov, vojakov, ki so se premikali, gnetli in gibali kakor zrelo klasovje. Pisane noše tistih krajev so se razločevale v svojih živih barvah, ko so se zasvetili prvi žarki solnca, ki je vzhajalo izza žerskih¹⁾ hribov. Ženski kapiléti, beli kakor sneg, ali rdeči kakor plamen, in velike plave kape beárnskih kmetov so se videle od daleč kakor marjetice, divji mak in plavice sredi tistega človeškega polja.

Več kakor dvajset tisoč ljudi je bilo ob gavskih bregovih, in ta množica je nepre-

¹⁾ Ger.

homa naraščala po prihajanju novih romarjev, ki so vreli od vseh strani.

Tu je trden kristjan prvih časov, ki ve, da pri Bogu ni nič nemogoče. Tu je kristjan, ki ga mučijo dvomi, in prišel je pred tiste divje skale iskat dokazov za svojo vero. Tu je verna žena, ki prosi Mater božje, naj bi ozdravila kakega ljubega bolnika, naj bi spreobrnila kako preljubljeno dušo. Tu je tudi nevernik, ki ima oči zato, da ne vidi, in ušesa zato, da ne sliši.

Okolu te množice in po potu so policaji in žandarji nekako preplašeno tekali, odhajali, prihajali in vpili. Na malem brežičku je bilo videti Žakométa in cesarskega prokuratorja, ki sta pazila na vse stvari in bila pripravljena, ohladiti si jezo pri najmanjši nerodnosti.

Kar zaženo glas vsi ljudje. »Svetnica že gre! Svetnica že gre!« vpijejo na vseh straneh in nenavadni čut spreleti množico. Vsa srca, tudi najmrzlejša, so ginjena; vse glave se povzdignejo, vse oči se upró na isti kraj; po nekem notranjem nagibu se odkrijejo vsi.

Bernardka se, spremljana od matere, prikaže po stezi in gre mirno proti množici. Pride pred duplino. Tisočerno šepetanje množice je počasi utihnilo, in naredila se je velika tihota. Vsak je sapo nekako zadrževal v sebi. Vse je bilo tiho, le Gav je šumel. Tisti, ki so bili blizu dupline, slišali so šumljanje čudežnega studenca, ki se je izlival po lesenem žlebu v malo kotlo.

Ko Bernardka poklekne, so pokleknili obenem vsi ljudje. Skoro precej potem razsvetlijo nadzemeljski žarki dekletovo obličje. Prikazen je velela deklici, kakor prejšnje dni, piti in ūmiti se na studencu, ter jesti tisto zelišče, o katerem smo govorili; potem ji je nanovo ukazala iti k duhovnikom in jim povedati, da hoče kapelico, kamor naj hodijo procesije.

Deklica je poprosila Prikazen, naj ji pove, kdo da je. Pa bliščeča Gospa je ni uslišala. Čas za to še ni prišel. Njeno ime se je moralo prej zapisati na zemljo in zarezati v srca po brezštevilih delih usmiljenja. Nebeška Kraljica je hotela, da bi jo uganili po njenih dobrotah; hotela je, da bi jo imenoval zahvalni glas vseh ljudi, preden odgovori in reče: »Vaše srce vas ni motilo: res sem jaz.«

M o l i m o !

Lurška Mati božja, videli smo pred duplino tudi vojake, ki so hodili opazovat zamaknjeno deklico in častit tebe, Kraljico nebeških vrst. Prosimo te za vse naše mladeniče, ki morajo v vojaško službo, da bi se obvarovali pregreh in napak, katerim so oni prav posebno izpostavljeni. Varuj jih, da bi nikoli ne izgubili vere in pobožnosti, ki so jo prinesli od doma. Prosimo te, pomagaj našim vojakom,

da bodo zvesto služili tebi, Kraljici nebes in zemlje, in tvojemu Sinu, Kralju vseh kraljev, in odpiraj nebeška vrata vsem tistim, ki umirajo na bojnem polju za domovino.
— Lurška Mati božja, prosi za nas!

15. dan.

Če je bila tudi, kakor smo povedali, četrtega marca velika množica zbrana že zjutraj pred Bernardkinim prihodom, ni treba misliti, da bi bila čez dan samota pri skalah masabjél-skih. Ves popoldan so ljudje vedno odhajali in prihajali po potu do tiste dupline, ki je zdaj zaslovela. Pred njo so molili; nekateri so odkrušili od nje nekoliko šiber za pobožni spomin.

Tisti dan, proti štirim, je bilo še pet ali šest sto ljudi v tem poslu ob gavskih bregovih.

Ravno tačas je bila velika žalost v revni hiši lurškega mesta, kjer je prebivala dninarska rodbina, Janez Buhohórz¹⁾ in njegova žena Kre-scencija. V zibelki leži fantič, star kaki dve leti, bolehen in slaboten. Odkar je prišel na svet, je vedno bolehal in hiral za počasno mrzlico, ki se nikakor ni dala odpraviti. Še nikoli ni hodil. Če ga je tudi támošnji zdravnik Períz²⁾ oskrboval prav dobro, bližala se mu je vendar-le

¹⁾ Bouhohorts. — ²⁾ Peyrus.

zadnja ura. Oče, miren v svoji žalosti, in obupana mati sta ga gledala, kako umira. Sosea Frančiška Gozóz¹⁾ je že pripravljala mrtvaško obleko in obenem skušala potolažiti mater. Ta je bila same žalosti vsa potrta. Bolnemu otročiču je oko odrvenelo, udje so čisto otrpnili, dihanja ni bilo več zapaziti. Žalostni oče reče: »Mrtev je.«

»Če še ni mrtev,« reče sosed, »pa bo kmalu.«

Videti je bilo, kakor da mati ni nič slišala. Kar se nagloma neka misel polasti njene duše, solze si je ustavi in vikne: »Ni še umrl! in jamska Mati božja mi ga ozdravi!«

»Same žalosti je vsa zmešana!« reče žalostno Buhohórz. Sosea in on sta se zastoni prizadevala razgovoriti mater. Ta potegne iz zibke otroka, ki je bil že trd, in ga zavije v predpasnik. Obrne se k vratom in reče: »Pohitim k Materi božji.« Njen mož in Frančiška sta ji pa rekla: »Če Justin še ni popolnoma mrtev, umorila ga boš sedaj sama.«

Mati ni hotela nič slišati in odide z otrokom. Kakor je rekla, hitela je k Materi božji. Dirjala je, na glas moleč in proseč Marijo. Bilo je že skoro peti ura. Nekoliko sto ljudi je bilo pred skalovjem masabjélskim. Noseč milo butaro dere mati skozi množico. Pred jamnim vhodom poklekne in moli. Potem se po kolenih

¹⁾ Gozos.

vleče k čudodelnemu studencu. Njen obraz je gorel, njene oči so žarele in plavale v solzah. Pride h kotli. Mraz je bil strupenski. Ljudje se poprašujejo: »Kaj hoče ta žena narediti?«

Krescencija vzame iz predpasnika čisto golo telo svojega umirajočega otroka. Prekriža sebe in njega. Potem ga naglo vsega do glave potisne v studenčnico, ki je bila mrzla kakor led. Ljudje se prestrašijo in zagodrnjajo: »Ta ženska nori!« Od vseh strani vpijejo, gnetejo se okolo nje, da bi ji branili. Nekdo jo prime za ramo. Zdaj se mati ozre, pa še vedno drži otroka v vodi, in jim reče: »Pustite me! Storit hočem, kar morem; drugo bo storila sveta Mati božja.«

Več jih je zapazilo, da je otrok čisto trd in da je njegov obraz mrtvaški. Rekli so: »Otrok je že mrtev. Pustimo jo: to je mati, ki jo žalost meša.«

Ne! žalost je ni mešala. Ravno nasprotno, žalost je v nji obudila živo vero, vero brez meje, in Bog je slovesno obljubil, takšno vero uslišati vselej. Pozemeljska mati je čutila, da se obrača k srcu Matere, ki je v nebesih. Mati je držala otroka v skrivnostni vodi dobro četrte ure. Ves ta čas je bil otrok trd kakor mrlič. Mati ga zavije v predpasnik in odide naglo domov. Oče, videč zmrzlega otroka, reče: »Vidiš, da je mrtev.«

»Ni še mrtev,« reče Krescencija. »Mati božja ga bo ozdravila.« In uboga žena položi

otročiča v zibko. Kmalu potem se nagne nad otroka, nastavi pazljivo uho in zavpije vsa vesela: »Diha!«

Buhohórz prihiti in tudi posluša. Mali Justin je res dihal. Njegove oči so zaprte in spi trdo in mirno spanje. Mati pa ni spala. Zvečer in ponoči je hodila vedno poslušat, kako mali bolnik diha. Dihanje je bilo skozi močnejše. Vsa v skrbah je čakala, da se zbudi. Zbudil se je za svitanja. Bil je še suh, pa barva njegovega obraza je bila zdrava in rdeča. V očeh so se mu iskrili prijazni žarki življenja. Med tem spanjem, ki je bilo trdo, kakor ono, katero je Bog poslal Adamu, je vsemogočna roka božja ozdravila telo, ki je bilo dan poprej trdo in mrzlo. Otrok je zaželel hrane. Vedno se je hotel oživljati na materinih prsih. On, ki še ni nikoli hodil, je hotel vstati in hoditi po sobi. Pa Krescencija si ni upala verjeti na ozdravljenje in ga ni hotela vzeti iz zibke. Tako mine dan. Pride noč, ki je bila mirna, kakor poprejšnja. Za svitanja odideta oče in mati z doma na delo, Justin je še spal v zibki. Ko se vrne mati, je skoro omedlela. Zibka je prazna. Justin se je sam vzdignil z ležišča; stoji pokonci, hodi semtertje ob mizi.

Mali mrtvoudnik je shodil!

Kako je Krescencija zavpila samega veselja, more uganiti le materinsko srce. Hotela je steči, pa ni mogla, tako jo je premagalo. V kolnih se je tresla. Ni mogla k sinčku, naslonila

se je na vrata. Vendar se je še bala, zato ga je svarila v skrbah: »Varuj se, padel boš!« Pa ni padel; njegova hoja je bila varna. Naglo je stekel v naročje svoje matere, ki ga je objemala vsa vesela. Imela je solze v očeh. Mislila je: »Že od včeraj je zdrav, zato je hotel vstati in hoditi; pa mu nisem dovolila, ker sem imela premalo vere.« Ko pride mož domov, mu reče: »Vidiš, da ni bil mrtev in da ga je ozdravila Mati božja.«

Frančiška Gozóz, to je tista, ki je bila pred dvema dnevoma pri umiranju in je pripravljala mrtvaški prt za pogreb malega Justina, je prišla nato in ni prav verjela svojim očem. Kar gledala je otroka,, kakor da bi se hotela prepričati, ali je res pravi. »On je!« zavpije. »Vendar je on, ubogi Justinček!«

Pokleknejo. Mati sklene proti nebesom obe ročici otrokovi in vsi vkup so se zahvalili Materi usmiljenja. Bolezen se ni povrnila. Justin raste in ni več obolel. Tega je zdaj deset let. Krepak je in zdrav.

Zdravnik Períz, ki je zdravil otroka, pripoznal je prav odkritosrčno, da zdravniki čisto nič ne morejo razložiti tega ozdravljenja. Doktorja Veržéz in Dozúz sta vsak zase preiskovala ta dogodek, pa sta obadva v tem ozdravljenju zagledala velik čudež božji.

Tedaj so se zgodili pa tudi drugi čudeži. Vdova Krozát¹⁾), ki je bila gluha dvajset let, je

¹⁾ Crozat.

spreslišala precej, ko je rabila jamsko vodo. Avgust Bórd¹⁾, ki je bil vsled neke nesreče kruljev že dalje časa, je bil enako ozdravljen: njegova bolna noga je v hipu ozdravela v čudežni vodi. Vsi ti ljudje, ki so bili ozdravljeni, so iz Lurda, in vsak se je lahko prepričal o teh ozdravljenjih.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, vzor prave krščanske matere, koliko si trpela, ko si pozimi morala storiti daljno pot do Betlehema! Koliko si prebila, ko svojemu ljubemu Sinu nisi mogla dati drugje prenočišča, kakor v revnem hlevu! Koliko si trpela, ko si stala pod križem, na katerem je umiral tvoj Sin, in mu nisi mogla pomagati! Prav dobro veš, kako matere ljubijo svoje otroke. Usliši tedaj naše matere, kadar te bodo prosile za telesno zlasti pa za dušno zdravje svojih sinov in hčera. Podeli našim materam prav pobožnega duha, da bodo mogle v pobožnosti vzgajati svoje otroke. Uči jih, kako naj vadijo svoje otroke pravega krščanskega življenja s besedo in z zgledom. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

¹⁾ Bordes.

16. dan.

Neverni modrijani so bili razkačeni zavoljo jamskih ozdravljenj, katerih si niso upali preiskovati. Iskali so drugih potov, da bi se rešili strašnih čudežev. Ne da bi preiskovali resnična ozdravljenja, izmišljali so si neresnična, in so zraven obljubljali, da hočejo kasneje razkriti njih sleparstvo. Njih časniki niso črhnili ne o Ludoviku Burjétu, ne o otroku Krescencije Dikúz, ne o vdovi Krozátovi, ne o Mariji Dóbovi, ne o Bernardi Subíjevi, ne o veliko drugih. Hudoobno so pa kovali nemogoče pripovedke, razširjali so jih po časnikih in potem pobijali, kakor se jim je zljubilo. Bili so torej do pičice taki, kakor naši sedanji liberalni časniki..

Prefekturni časnik¹⁾ je pisal: »Ne čudite se, če se še dobivajo ljudje, ki trdovratno trdijo, da je mlada deklica izvoljena od Boga, in da ima nadnaravno moč. Ti ljudje verjamejo: 1. da se je golob predvčerajšnjim zibal nad Bernardkino glavo ves čas, kar je bila zamaknjena; 2. da je mlada deklica dihnila v oči slepega dekletca, in to je spregledalo; 3. da je ozdravila nekega drugega otroka, ki je imel mrtvoudno roko; 4. da je kaznovala nekega kmeta iz doline Kampán²⁾ z grozno smrtjo. Ta človek je trdil, da se ne da goljufati po lažnjivih čudežih, in mala deklica je dosegla še tisti

¹⁾ „Ere imperlale“. — ²⁾ Campan.

večer, da so se grehi tega kmeta spremenili v kače, in da so te kače hudobneža požrle, da ni ostalo nič sledu od njegovih udov.«

Tako si je premeteni urednik izmišljeval neresnične čudeže, o resničnih pa ni hotel nič pisati.

Lurški časnik, ubogi »Lavedán«¹⁾, ki je bil v sredi samih dogodkov, se je čutil ubitega po čudežih in se je nagloma potuhnil. Več tednov ni zinil ne o čudežih, ne o množicah romarjev.

Kar časa so bila prikazovanja, so imeli romarji prekrasno vreme. Bila je nepretrgana vrsta lepih dni, kakoršnih že več let ni bilo videti. Petega marca se je vreme spremenilo in padel je debel sneg, ki je nekoliko dni oviral romanje k duplini. Čudežna ozdravljenja so se pa vedno godila.

Od zadnjega dne onih dveh tednov je šla Bernardka večkrat k duplini, dasi ni slišala v sebi tistega notranjega glasu, ki jo je drugekrati klical in vlekel s tako silo, da se mu ni mogla ustavljati. Ta glas je zopet slišala 25. marca zjutraj in precej se napoti k skalam masabjél-skim. Ko so jo ljudje videli iti, so hiteli iz vseh hiš, tekli so po vseh cestah, drli k duplini, in prišli so tjekaj ravno tačas, kakor deklica. Med njimi so bili videti do malega tudi vsi tisti, ki so ozdraveli po jamski vodi, kot: Ludovik Bur-

¹⁾ Lavedan.

jét, vdova Krozátova, Avgust Bord in precej drugih.

V dolini je sneg skopnel pred dvema ali tremi dnevi, pa venčal je še vrhove okolnih gorâ. Vreme je bilo lepo. Ne enega oblaka ni bilo na nebu. In ravno je solnce vzhajalo veličastno izza hribov.

Bila je obletnica dne, ko je prišel angel Gabriel k najčistejši Devici v Nazaret in jo je pozdravil v Gospodovem imenu: bil je praznik Marijinega oznanjenja.

Toliko da poklekne Bernardka, že pride Prikazen. Kakor vselej je žarel okolo nje nepopisen blišč, ki je bil neznansko svetel in neskočno prijazen. Njena obleka in njen pajčolan sta bila bela kakor sneg. Roži, ki sta cveteli na njenih nogah, sta bili rumeni, kakor prvi blišč deviške zarje. Njen pas je bil plav kakor nebo. Bernardka ji reče: »Ljuba gospa, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako vam je ime?«

Veličastna Prikazen se nasmehne in nič ne odgovori; zato jo Bernardka popraša vnovič: »Ljuba Gospa, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako vam je ime.«

Bilo je videti, da je Prikazen še bolj zažarela, pa še ni nič odgovorila na dekletovo vprašanje. Bernardka pomnoži svojo nadležnost in popraša tretjič: »Ljuba Gospa, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako vam je ime?«

Bilo je videti, da se Prikazen čedalje bolj obdaja s presrečno slavo, pa je še vedno molčala. Ali po nekem prečudnem naključju je vesoljna Cerkev izgovarjala tisto uro ime čudovite Prikazni: »Češčena Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami!«

Bernardka ponovi četrtrič svojo prošnjo: »Ljuba Gospa, prosim vas, bodite tako dobri in povejte mi, kako je vam ime.«

Prikazen je imela roke pobožno sklenjene in njen obraz je bil v bliščeči svetlobi neskončne blaženosti. Na zadnje dekletovo vprašanje razklene prikazen roke in spusti na desnico molek, ki je imel alabastrove jagode na zlati niti. Potem razpne obe roki in jih pobesi proti tlom, kakor da bi kazala zemlji svoje deviške roke, polne blagoslova. Nato jih povzdigne proti nebeškim višavam, od koder je bil ta dan prišel božji poslanec, angel Gabriel; potem jih pobožno sklene in gledaje nebesa s čutilom neizrekljive zahvalnosti izreče besede:

»Brezmadežno spočetje sem.«

To izreče in izgine. Deklica je pa bila, kakor drugi ljudje, pred divjim skalovjem. Poleg nje je tekla čudežni studenec po lesenem žlebu. Mirno je šumljal s svojimi valčki, padaje v priprosto kotlo. To je bil dan in to je bila ura, ko je pela sveta Cerkev v svojih molitvah: »O preslavna Devica, bliščeča med zvezdami.«

Mala pastarica, ki se ji je Mati božja prikazovala, je slišala prvič te besede: »Brezmadežno spočetje«. In ker jih ni razumela, se je domu grede močno prizadevala, obdržati jih v spominu. Pripovedovala je neki dan: »Ponavljala sem jih vso dolgo pot, da bi jih ne pozabila; pri vsaki stopinji, ki sem jo storila do župnišča, sem govorila: »Brezmadežno spočetje, brezmadežno spočetje«; zakaj hotela sem prinesiti gospodu župniku besede Prikazni, da bi se zidala kapelica.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, zahvaljujemo se ti, da si z lastnimi besedami in z velikim čudeži potrdila nauk katoliške Cerkve, da si bila spočeta brez madeža izvirnega greha. Prisrčno te prosimo, odpusti vsem tistim, ki zaničljivo in neverno govore o tebi, ki tajé resnice naše svete vere in tavajo v temi nevere. Izprosi jim razsvetljenja iz nebes, da postanejo verni kristjani, ki bodo Boga molili kot Stvarnika nebes in zemlje, in tebe častili kot Mater božjo, kot Devico milosti polno, kot Kraljico brez madeža izvirnega greha spočeto — Lurška Mati božja, prosi za nas!

17. dan.

Poročilo, ki ga je poslal gospod Žakomét prefektu, je šlo višje in višje, ter je prišlo do ministra. Gospod Rulánd¹⁾ je bil minister za bogočastje. Ta mož ni verjel, da bi se res prikazovala kaka prikazen v lurški duplini in da bi se ondi godili čudeži. Pisal je prefektu, da je »škodljivo za vero«, ker se gode take neumnosti s tistimi prikaznimi in čudeži, zato naj konec naredi tistim jamskim zmešnjavam in homatijam; svetoval mu je tudi, naj prosi tarbškega škofa, da bi mu pomagal ugnati jamsko Prikazen in tista lažnjiva ozdravljenja.

Gospod prefekt Masí se res obrne do škofa in ga prosi, naj bi prepovedal Bernardki in romarjem hoditi k jami, ker bi jamske homatije mogle »škodovati sveti veri«.

Kakor smo že povedali, škof Lavrencij še sam ni vedel, kako bi sodil o lurških dogodkih. Ker sam ni videl čudežev, zato ni mogel o njih izreči nikakoršne sodbe. Pametnega vzroka pa tudi ni imel za to, da bi Bernardki prepovedal hoditi k duplini. Vendar je pa svetoval lurškemu župniku, naj reče Bernardki, da pojde k jami le takrat, kadar jo bo klical notranji glas.

Velikonočni ponedeljek, petega aprila, to je ravno tisti dan, ko je šel prefekt k škofu, je dala Mati božja mlinarjevi hčeri vnovič slišati no-

¹⁾ Rouland.

tranji klic. Deklica se napoti k duplini in za njo pritisne takoj brezštevilna množica.

Ta dan se je izvršil prav čuden dogodek pred očmi strmeče množice. — Sveča, ki jo je Bernardka prinesla seboj ali dobila v dar, je bila velika, in oprla jo je deklica na zemljo, goreči konec je pa držala med prsti na pol sklenceh rok. Prikaže se Mati božja. Deklica se zamakne in iz spoštovanja so se ji roke nekoliko vzdignile nekako same od sebe ter prišle so počasi na konec goreče sveče. Izmed nekoliko odprtih prstov začne švigati plamen, ki se je semtertje nagibal pri najmanjšem pihljaju. To je trpelo dobro četrť ure. Bernardka pa je ostala nepremakljiva in zaverovana v nebeško lepoto; ni pa zapazila čudeža, ki je spravil množico v strmenje. Ljudje so se naprej rinili, da bi bolje videli. Kar se Bernardkin život lahko stresne. Žar preide z njenega obraza. Prikazen je izginila. Veliko oseb je deklico prijelo za roko. Pa na njej ni bilo videti nič nenavadnega. Prsti njeni niso bili nič ožgani. Ljudstvo je zagnalo glas, da je to čudež.

Ljudje so neprenehoma vreli po cesti k skalam masabjélskim. Nič ni bilo burnega vpitja in razgrajanja med množico. Pesmi, litanije, slavo-klici na čast Mariji: to je bilo vse, kar se je slišalo, to je bilo vse, kar je mogel gospod Žakomét zaznamovati v svoje poročilo.

Lurški delavci so razširili stezo do dupline. Obstrelili in obsekali so skalovje na več krajih.

Tako so po strmih gričih naredili dosti širok in prav dober pot. To delo je bilo težavno; zahtevalo je veliko truda, časa in stroškov. Ti dobri ljudje so to delo opravljali zvečer, prišedši iz delavnic, kjer so trpeli od jutra do večera.

»Kdo vas bo plačal?« so jih vpraševali.

»Mati božja,« so odgovarjali.

Pred odhodom so se vsi shajali pred duplino in so skupno molili pod milim zvezdnatim nebom.

Duplina je počasi spreminjala svojo podobo. Doslej so verniki prinašali vanjo samo sveče, ki so gorele v znamenje češčenja; zdaj so pa začeli, v znamenje zahvalnosti, nositi tudi kipe Matere božje, obljubne podobe in posode s cveticami. Več oseb, ki so dobile kako posebno milost po priprošnji lurške Matere božje, je prineslo v duplino svoje zlate križce z verižicami v znamenje hvaležnosti; in ti pobožni darovi so bili postavljeni v jamo. Odkar se je razletel glas po okolici, da je treba ubogati Prikazen in postaviti kapelico, začeli so metati v duplino tudi denar. Več tisoč frankov je tako bilo pod milim nebom, brez kakega variha, ponoči in podnevi. Pa takšno je bilo spoštovanje, ki so ga imeli ljudje do jame, da v vsem kraju ni bilo ne enega hudobneža, ki bi bil ukradel posvečene stvari. To je toliko čudnejše, ker je bilo pred nekoliko mesci okradenih več cerkvâ.

Veliko tujcev je prišlo v Lurd, nekateri iz pobožnosti, drugi iz radovednosti. Obiskovali in izpraševali so Bernardko. Pa nihče ni zapazil kake navskrižnosti na njenih odkritosrčnih besedah; nihče si ni upal reči, da deklica laže. Po nerazumljivi milosti je deklica uživala spoštovanje pri vseh, in ne enkrat ni bila obrečena. Neviden ščit jo je varoval.

Bernardka je imela le malo razumnosti za vse reči, samo sebe je pa prekosila vselej, kedar je bilo treba pričevati o Prikazni. Noben ugovor je ni zbegal. Dajala je prav razumne odgovore.

Gospod Resegjér¹⁾, generalni svetovavec in bivši poslanec Nižjih Pirenej, jo pride obiskat; spremljalo ga je več žensk njegove družčine. Rekel ji je pripovedovati o prikaznih prav na drobno. Ko mu Bernardka pove, da je govorila Prikazen po beárnsko, vikne: »Nisi povedala resnice, ljuba moja! Dobri Bog in Mati božja ne razumeta tvojega grdega jezika.« Deklica odgovori: »Če ga ona dva ne razumeta, kdo bi pa nam dal zmožnost, razumeti ga?«

Dajala je duhovite odgovore. Nekega dne jo vpraša dvomljivec: »Kako ti je mogla Mati božja zapovedati, da jej zeljišče? Ali je mislila, da si žival?« Lepo smehljaje ga deklica zavrne: »Ali to tudi o sebi mislite, kadar jeste solato?«

¹⁾ Rességuier.

Dajala je preproste odgovore. Ravno prejšnji gospod Resegjér je govoril ž njo o lepoti jamske Prikazni in jo vpraša: »Ali je bila prikazen tako lepa, kakor te-le ženske, ki so prišle z menoj?«

Bernardka ogleduje krasno družčino mladih deklet in gospâ, ki so spremljale obiskovavca, potem se pa namrdne nekako zaničljivo in reče: »Oh, ona je bila vse kaj drugega, kakor vse to-le!«

Skušali so jo zbegati z zvitimi vprašanji, pa je niso mogli. Nekdo jo vpraša: »Če bi ti gospod župnik naravnost prepovedal hoditi k duplini, kaj bi storila?«

»Ubogala bi,« odgovori Bernardka.

»Pa če bi ravno tisti čas dobila od Prikazni zapoved, iti tjekaj, kaj bi potem storila pri teh dveh nasprotnih ukazih?« Deklica odgovori prav precej, brez kakega premišljevanja: »Gospoda župnika bi šla prosit privoljenja.«

Bernardka ni nikoli govorila o Prikazni, če ni bila vprašana. Težko se je naučila brati in pisati. Kadar je bil počitek, se je pridruževala tovarišicam. Rada se je igrala.

Časih je kak obiskovavec, kak tujec iz daljnih krajev poprosil šolske sestre, naj bi mu pokazale ono zamaknenko, ono posebno božjo izvoljenko, ono posebno Marijino ljubljenko, ono Bernardko, ki je tako zaslovela. Šolska sestra jo pokaže s prstom med drugimi otroci in reče: »Tista-le je.« Obiskovavec pogleda in za-

gleda slabotno in revno oblečeno deklico, vso zaverovano v nedolžno veselje otroških iger.

Če je tudi Bernardka večkrat videla Mater božjo in ljudem oznanovala nebeško povelje, vendar se ni prevzela. Ostala je otrok. Mati božja je obvarovala njeno preprostost in nedolžnost.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, gotovo si obilno blagoslovila pridne delavce, ki so več večerov prihiteli pred masabjélske skale, da so naredili pot do lurške dupline, kjer si se prikazovala Bernardki. Prosimo te, blagoslovi tudi naše rokodelce, poljedelce in vse druge, ki morajo trdo delati dan za dnevom od zore do mraka ter si kruha služiti v potu svojega obraza. Blagoslovi delo njih rok, in prosi zanje pri svojem Sinu, da bodo mogli voljno prenašati vročino dneva, in da po trdem delavniku, ki ga imajo na zemlji, pridejo v nebesa, kjer bodo počivali od pozemeljskega truda in obilo plačilo uživali za vse dobro, kar so na zemlji sejali.

Pridružujemo se pa danes, o lurška Gospa, tudi našim rojakom, ki se ti današnji dan v svojem in našem imenu poklanjajo na

mestu tvojega prikazanja, v Lurdu. Usliši njih prošnje, ki jih polagajo pred tvoje noge zase in za nas, za zdrave in bolne, za pravične in grešne, za verne in neverne! Razlij svoj sveti blagoslov nad ves svet, posebno pa še nad našo domovino! Zatri vsako krivo vero, privedi zmotence na pot resnice, izprosi zmago pravični stvari, poživi med nami vero in pobožnost, vodi in pripelji nas po pravi poti v sveti raj, našim romarjem pa podeli srečno povrnitev nazaj v domovino! — Lurška Mati božja, prosi za nas!

18. dan.

V Nižjih Pirenéjah je v Neju¹⁾ živel fant, star petnajst let. Ime mu je bilo Henrik Biskét,²⁾ in bil je bolan. Leta 1856 je imel hudo vročinsko bolezen, vsled katere se mu je na desni strani vratu naredil tur, ki se mu je počasi razširil do prs in do lica. Ta oteklina je bila debela kakor pest. Fant se je samih bolečin valjal po tleh. Gospod doktor Sibervjél,³⁾ prav imeniten v tamošnjem kraju, je prebodel tur, ki se je naredil pred štirimi mesci, in izteklo je silo veliko gnoja. Pa Henrik ni ozdravel. Ko je po-

1) Nay. — 2) Busquet. — 3) Subervielle.

skusil zdravnik več zdravil, pa brez uspeha, zmisli se je na toplice v Kotrézu.¹⁾ Leta 1857 se je mladi Biskét kakih petnajstkrat skopal mesca oktobra, to je tisti čas, ko v imenitne toplice prihajajo reveži po odhodu bogatih topličarjev. Pa bolj mu je škodovalo, kakor koristilo. Bolezen se je shujšala, če mu je tudi kate-rikrat za hip kaj odleglo. Nesrečni fant je na mestih, ki smo jih povedali, imel velik in odprt tur, ki je dajal obilo gnoja in pokrival gornji del prs in celo stran vratu; in že je bil obraz v nevarnosti. Zraven tega strašnega uljesa se je prikazalo dvoje bezgavkastih oteklin.

V takem stanju je bil ta mladenič, ko je sklenil zdravja poiskati v jamski vodi, o kateri je slišal pripovedovati taka čuda. Hotel je pešromati k skalam masabjélskim, pa je bil pre-slab; njegovi starši ga pa niso hoteli tjekaj peljati. Pobožni Henrik je bil te misli, da ga ozdravi Mati božja, ki se je prikazovala Bernardki. Poprosil je sosedo, ki je šla v Lurd, naj bi mu prinesla steklenico lurške vode. Prinesla mu jo je v sredo večer, 28. aprila. Zvečer proti osmem je mladenič pokleknil in molil k Materi božji, preden je šel spat. Ž njim so tudi molili njegovi bratje in njegove sestre, njegov oče in njegova mati.

Henrik se uleže. Doktor Sibeřvjél mu je večkrat rekel, naj nikar nikoli ne rabi mrzle

¹⁾ Cauterets.

vode, da se bolezen ne shujša; pa takrat je Henrik mislil na vse drugo, kakor na zdravniške predpise. Odvije povoje in cufanje, ki je pokrivalo tur in oteklini, pomoči platnenko v jamsko vodo, ter si umiva in spira rane s čudodelno studenčnico. Vere mu ni manjkalo. Mislil si je: »Ni mogoče, da bi me Mati božja ne ozdravila.« V tem upanju zaspi trdo.

Ko se zbudi, je bilo njegovo upanje izpolnjeno: vse njegove bolečine so ponehale, vse njegove rane so se zacelile; bezgavki sta izginili; po uljesu ni ostalo nič drugega kakor obrunek, ki je bil močen, kakor da bi se bil polagoma naredil. Ozdravljenje je bilo popolno, naglo, brez počasnega okrevanja.

Zdravniki so komisiji poslali poročilo o tem ozdravljenju, in vsi so priznali, da se je nad tem mladeničem zgodil čudež.

Medtem, ko so se vsi ti čudeži godili na raznih straneh, je pristopila neka na videz malostna okoliščina, ki je pa imela najodločnejše nasledke na razvijanje jamskih dogodkov.

Gospod prefekt Višjih Pireněj je namreč presodil takrat, da njegovi konji niso dosti dobro sprayljeni, in da bi bilo dobro, postaviti prostorne in lepe konjake. K nesreči mu je manjkalo sveta; svojega dvorišča ali vrta pa ni hotel onečediti s takšnim zidanjem. Hiša tarbskega prefekta je prav sosedu škofijski cerkvi. Med obema poslopjema je prejšnje pokopališče le-te cerkve. Gospod prefekt je dejal sam pri

sebi, da bi bil ta prostor popolnoma dober za konjake in kolarnice. Kar je gospod Masí nameraval, je vselej tudi kmalu izvršil. Med kamenjem in mrtvaškimi kostmi je dal kopati jame za temelj, in kmalu se je na križišču vzdigovalo zidanje, potrebno za uradne konje. Gospod prefekt je zidanje postavil ravno nasproti nekim prejšnjim vratom škofijske cerkve, k večjemu tri korake proč, tako, da bi se hrup iz konjskega hleva moral močno razlegati v cerkev.

Taka nespodobnost je morala škofa užaliti. Škof Lavrencij je zastonj poskušal dokazati gospodu Masíju, da je ta prostor posvečen, da je cerkvena last, in da konjska noga ne sme motiti ne miru mrtvih ne molitve živih. Gospod prefekt ni znal odnehati. Mogoče, da je prav močno želel ustreči škofu, pa se vendar ni zmednil za njegove opomine. Na starem pokopališču je obdržal delavce, ki so mu zidali konjake. Ker je tako trdovratno skrunil grobove, stopi škof Lavrencij očitno na noge in pošlje pogumen ugovor ministru, naj bi dal podreti nespodobno in pohujšljivo zidanje. Prav krepka in prav spodobna škofova pritožba močno razžali prefekta. Po svoji navadi je postajal čedalje trdovratnejši. Hitel je v Pariz, da bi zá-se pregovoril ministra. Pravda se je vlekla več mescev in naposled je škof zmagal. Na prostoru, kjer so podrli konjake, raste zdaj trava, in na sredi kaže mrtvaško drevo, da ondi počiva pepel mrtvakov.

Pa tisti dan, ko je škof napel tožbo zoper prefekta, je bila za vselej raztrgana sloga, ki je doslej vladala med okrajnim in škofijskim glavarjem. Prefekt je bil jezen na škofa. Nič več mu ni hotel ugajati, ampak sklenil je nagajati mu. Kakor se je hotel polakomniti cerkvenega sveta za nesrečne konjake, tako je sedaj sklenil glede lurških čudežev siloma poseči v duhovno škofovo oblast.

Sodišče in Žakomét sta zopet izpraševala Bernardko, da bi jo vjela v besedi, pa brez uspeha. Ne policijski komisar ne gospod Ditúr nista mogla najti na nji nič napačnega. Ta mala pastarica, stara trinajst ali štirinajst let, nevedna, ki ni znala ne pisati ne brati, še francosko ne govoriti, je s svojo veliko preprostostjo v zadrege spravljala izvedene in zvite.

Neka tuja in neznansko bogata rodovina je baje hotela Bernardko vzeti za svojo; zraven je pa njenim staršem ponudila denarja deset tisoč frankov in jim dovolila ostati pri hčeri. Pa ti pošteni ljudje niso marali sprejeti te ponudbe, in hoteli so ostati ubogi.

Cesarski prokurator Ditúr ni mogel najti v postavniku nikakoršne postave, ki bi mu dajala pravico, zgrabiti Bernardko in jo zapreti. Ko bi pa Bernardko zaprli brez kakega povoda, imelo bi to slabe nasledke za tiste uradnike, ki bi jo zaprli. Pred postavo je bila deklica nedolžna, in nihče je ni smel zapirati.

V neznanski skladovnici postav je neko strašansko neprevidno narejeno orožje, ki ima jako hvalevredni namen, človeka braniti proti samemu sebi. S tem orožjem v roki morejo hudobni in zaslepljeni ljudje počenjati najstrašnejše grozovitosti, to je po svoji volji zapirati nedolžne ljudi, ki se še sklicevati ne morejo na višje sodišče. To je postava o norih ali blaznih. Če eden ali dva zdravnika dasta izpričevalo, da je kdo nor ali zmešane pameti, smejo nesrečnika precej zgrabiti in zapreti v hišo za norce, in revež se ne more braniti in sklicevati na višje sodišče.

Prefekt gospod Masí je menil, da se današnji čudeži ne morejo goditi. Ker sodišče ni moglo zapreti Bernardke zavoljo goljufije, sklenil je spraviti jo v drugačen zapor, v hišo za norce.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, slišali smo danes o pokopališču, kjer počivajo rajniki od zemeljskega truda. Prosimo te za vse tiste, katerih trupla počivajo na naših pokopališčih, in katerih duše še trpé muke v vicah. Zlasti te pa prosimo za duše svojih znancev, prijateljev, dobrotnikov, svojih staršev, bratov in sester; za duše vseh tistih, ki so bili z nami zedinjeni z vezjo ljubezni, in ki zdaj v vicah

plačujejo svoj dolg s trpljenjem: reši jih iz vic, prosi zanje svojega Sina! Vsa priroda se veseli: gozdi so se oblekli v zeleno obleko, po travnikih se zibljejo pisane cvetlice, ptički letajo od drevesa do drevesa, od gozda do gozda, veselo prepevaje svoje pesmi, tudi ljudje se veselé nove spomladi, novega življenja: — le duše v vicah, trpé in žalujejo v neznanih bolestitih. Prosimo te, usmili se jih! pomagaj jim! — Lurška Mati božja, prosi za nas!

19. dan.

Ko je izvedel gospod prefekt, da se je Mati božja vnovič prikazala in da je povedala Bernardki svoje ime, poslal je k Subirúzovim dva lurška zdravnika. Ta dva nista verjela ne v prikazni ne v čudeže. Že tri tedne sta razlagala nauk o katalapsiji, somnambulizmu, halucinaciji, in sta se srdito vojskovala zoper izviranje studenca, zoper nagla ozdravljenja, ki so se godila proti vsem zdravniškim naukom.

Gospod prefekt je spoznal v svoji modrosti za dobro, takim ljudem izročiti preiskovanje Bernardke. Ta dva gospoda sta pretipala dekletovo glavo, pa nista našla nič poškodovanja. Dekletovi odgovori so bili pametni, brez

kake čudne posebnosti. Nič razdraženosti ni bilo najti v njenih živcih. Naduha je sicer večkrat zdelavala dekletove prsi; pa ta bolezen ni bila nič v zvezi z zmešanjem možganov.

Oba zdravnika, ki sta bila sicer kljub svojim predsodkom prav vestna, sta vse te reči zaznamovala v poročilo, ter sta pričevala, da je dekletovo stanje prav zdravo in pravilno. Ker je o prikazovanjih govorila deklica vedno enako, sta ta dva zdravnika, ki nista verjela v takšne prikazni, ravno na to oprla svoje mnenje, da Bernardko more biti motijo oči in ušesa.

Gospodu prefektu je to poročilo zadostovalo. S pomočjo tega pisanja in pa postave od 30. junija leta 1838, je sklenil, Bernardko prijeti in priversti v tarbsko mesto, da bi bila za nekaj časa spravljena v špital, potem pa v hišo za norce.

Ni bilo še vse storjeno s tem, da se deklica odpravi: treba je bilo tudi postaviti jez nenaavadni navdušenosti ljudi. Zato je treba, da se duplina ne pripozna za kraj molitve, pograbit obljudne podobe in darove vernikov. Ko bi se pa verniki ustavljali, je v Tabru eskadron konjnikov, ki bi rogovileže precej ugnali.

Takrat je bilo nabiranje vojaških novincev. V tej okoliščini je gospod Masi imel priliko, iti v Lurd in ondi videti tamošnje župane. Ko je v cesarskem imenu pobral strahoviti davek krvi, ki se imenuje novačenje, je spregovoril

županom govor glede lurških prikazni in čudežev. Govoril je županom, da prizori, ki se godé v duplini, lahko pripravijo vero ob veljavo. Prizadeval si je dokazati jim, da je bila nepostavnost storjena takrat, ko se je duplina spremenila v kraj molitve; da se je pa duplina res spremenila v kraj molitve, spričujejo dovolj pobožna znamenja in sveče, ki so vanjo postavljene. In gosposka je dolžna odpraviti to nepostavnost, ker se po postavi ne sme ustanoviti nikakoršno očitno molišče, če vlada ne dovoli. Naposled jim je rekel: »Ne boste se začudili, gospodje, če vam povem, da sem ukazal policijskemu komisarju pobrati vse stvari, ki so postavljene v duplino, in odnesti jih v županijo, kjer jih lahko dobé lastniki. Tudi sem ukazal, Bernardko prijeti in odvesti v tarbsko mestno hišo za norce, kjer jo bodo zdravili zdravniki na deželne stroške; vse tiste pa, ki raznašajo lažljivo govorico o jamskih prikaznih in čudežih, bom kaznoval kot razširjevalce lažljivih novic.«

To se je godilo 4. maja. Tako je gospod Masí ukazal Bernardko zapreti in duplino oropati pobožnih daril. Če bi se pa ljudje uprli, kadar bi zapirali Bernardko, je pripravljen eskadron vojakov, ki bi naglo zadušili upor.

Župan je dobil povelje od prefekta, zapreti Bernardko; policijski komisar pa iti k skalam masabjélskim in duplino oropati vsega, kar so verniki vánjo postavili iz pobožnosti ali zahvalnosti.

Kakor se je tudi lurški župan, gospod Lakadé, ogibal povedati svojo misel o lurških dogodkih, gledal je vendarle z nekakim strahom, kako gosposka zavija na pot sile. Bil je v skrbeh. Ni vedel, kako se bo ljudstvo vedlo. Res je, gospod prefekt je rekel, da pošlje lahko eskadron konjikov, ki bi ohranil mir v Lurdu, kadar bi zapirali Bernardko; pa tudi to ga ni moglo kaj pomiriti. Čudeži so mu delali preglavico. Ni vedel, ali bi ugodil prefektovi zapovedi, ali ljudstvu in nebeškim močem. Da bi podprl svojo srčnost, se je obrnil do cesarskega prokuratorja, gospoda Ditúrja; in oba skupaj sta šla naznanit lurškemu župniku, da je prefekt ukazal zapreti deklico. Razlagala sta gospodu župniku Peramálu, kako je prefekt po postavi od 30. junija leta 1838 ravnal prav postavno.

Duhovnik ni mogel skriti svoje velike nevolje nad grozovito krivico take naredbe in ves nevoljen zavpije: »Dekle je nedolžno! In, gospod cesarski prokurator, dokaz temu je, da ji kot uradnik niste mogli dokazati ne najmanjše goljufije! Vsako sodišče jo mora spoznati za nedolžno. Vsak prokurator, vsak pameten človek mora reči, da je krivica, zapirati deklico.«

Gospod Ditúr odgovori župniku: »Saj je tudi sodišče ne zapira. Na poročilo doktorjev je gospod prefekt veleval zapreti Bernardko kot tako, ki je zmešane glave; in to na njeno korist, da bo ozdravljena.«

»Takšna naredba,« povzame župnik, ki se je razvnel čedalje bolj, »bi bila najostudnejše preganjanje; toliko ostudnejše, ker se dela, kakor da hoče pomagati, in ker namerava zgrabiti ubogo stvar, ki se ne more braniti. Če duhovniki čakamo, da bi se še bolj razjasnili jamski dogodki, da bi mogli izreči o njih pravo sodbo, vendar to vemo, da Bernardka ni zmešane glave. Če vaša dva zdravnika ne moreta dokazati, da je deklica zmešana, zakaj bi neki imeela več pravice, soditi o njeni norosti ali zdravi pameti, kakor kdo drug izmed neštevilnih obiskovavcev, ki so deklico izpraševali in videli, da je popolnoma zdrave pameti? Gospod prefekt nima nikakoršne pravice Bernardko zapirati. Kot duhovnik lurškega mesta moram skrbeti za vse, zlasti za najslabotnejše. Pojdita povedat gospodu Masíju, da me njegovi žandarji najdejo na pragu tiste uboge rodbine, in da bodo morali mene podreti, iti čez moje telo in pohoditi mene, predno se dotaknejo lasu na glavi mladega dekleta.«

Prokurator in župan omolkmeta za hip. Potem sta govorila o naredbah glede dupline.

»Kar se tiče dupline,« povzame duhovnik, »če jo gospod prefekt hoče v imenu postave oropati darov, ki so jih romarji nanosili v čast Matere božje, naj jo oropa. Verniki bodo užaljeni in celo razkačeni, branili mu pa ne bodo. Prepričan naj bo, da znajo tukaj ljudje spošto-

vati gosposko, še celo takrat, kadar ravna krivično.«

Znano je bilo, da lurški gospod župnik neustrašeno izpolnjuje vse to, kar spozna za svojo dolžnost; zato je bilo prav lahko pričakovati, da vsa ta stvar ne bo tekla tako gladko. Njegovo odločno vedenje je hodilo prav navskriž prefektovim naklepom.

Gospod Lakadé je bil prepričan, da lurški gospod župnik prav gotovo izvrši, kar je rekel. Da bi pa nepričakovano zgrabil in zaprl Bernardko, ni bilo misliti zdaj, ko so ljudje vedeli za vse to in bistro pazili. Sicer se je pa tudi župan nekoliko bal zapreti Bernardko, ker so mu jamski čudeži vedno stali pred očmi.

Gospod Lakadé je sporočil prefektu, da je lurški gospod župnik pripravljen Bernardko braniti s svojimi rokami; pristavil je, da on Bernardke ne bo zapiral, in to zato ne, ker bi se gospod župnik temu uprl, in ker bi ljudje, kakor so navdušeni, lahko napravili srdit upor proti postavljeni gosposki; rajši se odpove županstvu.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, po lurškem župniku si se potegnila za Bernardko, za preganjano pravico. Zahvaljujemo se ti za to, in te tudi prosimo, poganjaj se še za pravico, saj vidiš, kako hudobni duh s pomočjo hudobnih ljudi zatira pravico. Kolikokrat

vidimo, kako pravica na križu umira, in kako pod križem resnica solze pretaka! Krivičniki nosijo pokoncu svoje hudobne glave, pošteni ljudje pa, ki ljubijo resnico in se poganjajo za pravico, morajo prenašati zasmeševanje, zaničevanje, preganjanje. Ponižaj po vsem svetu tiste, ki razširjajo kraljestvo teme in hudobnega duha, in izprosi moč, stanovitnost in zmago vsem tistim, ki se potegujejo za kraljestvo božje. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

20. dan.

Ko je bila Bernardka tako v nevarnosti priti v hišo za norce, se je pripravljala gospod Žakomét, prefektovo naredbo izvesti pri skalah masabjélskih. Glas o tem, da je prefekt ukazal oropati duplino, se je raznesel kakor blisk in je razburil vse mesto. Vsi ljudje so ostrmeli in nevoljno govorili: »Mati božja je blagovolila stopiti doli med nas in delati čudeže; kako jo pa sprejemljejo! To mora priklicati jezo iz nebes!«

Najmrzlejše duše so se zganile; temna nevolja se je prikazovala med ljudstvom. Duhovniki so skušali pomiriti razkačene ljudi.

Darov je bilo v duplini sila veliko, in ni jih bilo moči odnesti na rokah. Žakomét gre na pošto k gospodu Barjóžu ¹⁾ prosit voza in konj. Poštar mu odgovori: »Za take vožnje ne posojujem svojih konj.« Komisar odide drugam. Po vseh gostilnah in pri vseh voznikih je prosil voza, pa brez uspeha. Najrevnejši ljudje mu niso hoteli ustreči, če je tudi po trideset frankov ponujal za pot, ki je dolg samo nekoliko sto korakov. Ko so ljudje slišali o tridesetih frankih, so jih primerjali s tridesetimi srebrniki, za ktere je bil naš Zveličar izdan. Naposled je dobil pri kovaču dekleta, ki mu je za ta denar posodilo, česar je potreboval. Ko ga je množica videla priti od te hiše z napreženim vozom, je bila toliko nevoljna, ker kovačevi ljudje niso bili revni.

Žakomét jo zavije k duplini. Mestni policaji spremljajo voz. Sila veliko ljudi je šlo za njimi; strašna jeza se je zbirala v njih srcih. Tako pridejo pred masabjélske skale. Komisar začne v duplini pobirati najprej denar. Potem ugasne svečo za svečo, grabi molke, križe in razne druge stvari, ter jih daje mestnim policajem, ki so jih nosili na voz.

Ko je bila duplina oropana vsega, je hotel Žakomét odpraviti še ograjo, ki je bila pred jamo. Manjkalo mu je sekire. Izmed ljudi, ki so drva sekali na žagi, mu nobeden ni hotel po-

¹⁾ Barioge.

soditi svoje. Neki drug delavec, ki je delal nekoliko stran od tovarišev, si ni upal ustavljati se in prepustil mu je svojo sekiro. Žakomét se sam loti dela. Nekolikokrat mahne s sekiro, in slaba ograja je bila precej razdejana. Množica je gledala to silno podiranje, gledala je človeka, ki s sekiro razbija po lesu, in to jo bolj pretrese, kakor vse drugo. Zdoné grožnje. Žakomet se ozre in pokaže svoje blede, prepadeno obličje. Na videz žalosten reče ljudem: »Kar delam, ne delam sam od sebe. Višjo gosposko moram ubogati, če tudi s krvavečim srcem. Krivice ne zvrčujete name!«

Med množico se zaslišijo glasovi: »Mirujmo! ne delajmo sile! Prepustimo vse božji roki!« Dasi so bili ljudje sila razkačeni, so vendar mirovali, kakor jim je duhovščina svetovala. Komisar in mestni policaji so odpeljali voz brez ovire do županije, kjer so odložili vse stvari, pobrane v duplini. Denar je bil izročen županu.

Drugi dan sta se zgodila dva dogodka, ki sta močno pretresla ljudstvo. Deklica, ki je dala konja in voz Žakométu, je padla s senice in si zlomila rebro. Možu, od katerega je dobil komisar sekiro na posodo, da je podrl jamno ograjo, je ravno ta dan zmečkala obe nogi debela hrastova deska, ki jo je hotel sam postaviti na delavsko klop.

Množica je imela ta dva dogodka za božjo kazen. Gospod prefekt Masí se pa ni zmenil za

te dve nesreči. Ni verjel, da bi Bog dajal bolezen in zdravje. Znamenja nebeške srditosti ga niso tako vznemirjala, kakor pa nepremakljivo vedenje župnika Peramála, ki je sklenil z lastno roko braniti Bernardko, ko bi jo hoteli zapreti. Ob kratkem, župnika se je bolj bal kakor Boga. Bil je res v sitnem položaju: župan Lakadé ni hotel zgrabiti in zapreti Bernardke; velika nevolja se je razodevala, ko je Žakomét jemal darove iz dupline. Vse to mu je delalo veliko preglavico. Spoznal je, da bi ne bilo varno zapirati Bernardke. Ko bi bila zdravnika dokazala, da je Bernardka zmešane pameti, bi se prav nič ne bil pomišljal Bernardke zapreti v hišo za norce; ker je bila pa deklica prav zdrave pameti, zato si je ni upal zapirati. Kakor je bil trdovraten, je moral vendarle odnehati ter je pustil deklico pri miru. Vendar je bil pa prepričan, da bo naposled že kako ugnal jamsko prikazen in jamske čudeže.

Neverniki so se vedno umikali.

Ko je Bernardka govorila, da vidi Prikazen v masabjélskem skalovju, niso verjeli, ampak smehljali so se zaničljivo, rekoč, da deklica slepari. Ker ta njih trditev ni obstala, so rekli, da deklica sicer ne slepari, ampak da je bolna, in v svoji bolezni misli videti, česar ne vidi, in misli slišati, česar ne sliši.

Ko je začel na povelje nebeške Prikazni izvirati studenec pod Bernardkinimi rokami, so ga hoteli čisto utajiti, rekoč, da v masabjélski

duplini ni nikakoršnega studenca. In vendar se je vsak človek lahko prepričal, da res izvira nov studenec, ki daje na dan več kakor sto tisoč litrov vode.

Studenec je začel čudovito ozdravljati, in neverniki so tudi ozdravljenja tajili, rekoč, da studenec še ni nobenega ozdravil. Tako so neverniki tajili vse jamske dogodke, dasi jih ni bilo moč utajiti.

Jamska voda je ozdravljala bolnike v hipu; zdravniki so sami rekli, da so takšna ozdravljenja čudeži. Vendar pa nekateri bolniki tudi niso ozdraveli v hipu, ampak le polagoma, ko so večkrat jamsko vodo pili ali se ž njo umili; tako da se ni moglo za gotovo reči, ali se je tudi na teh bolnikih zgodil čudež ali je voda iz svoje moči pomagala.

V neki vasi blizu Lurda, ki se imenuje Žez,¹⁾ je bil sedemleten deček, na katerem se je zgodilo takšno ozdravljenje, ki ga lahko vsak pripisuje ali posebni milosti božji ali pa sami vodi. Ta deček, imenovan Lasbarélj,²⁾ je bil čisto pokvečen; imel je okostje skrivljeno na hrbtu in na prsih. Njegove prav drobne in suhe noge so bile hrome. Nesrečni otrok še ni nikoli hodil. Vedno je ležal ali sedel. Kadar je moral premeniti svoj prostor, ga je prenesla mati na rokah. Tamošnji zdravnik je rekel, da ga ne more ozdraviti; in ker je bila sključenost po-

¹⁾ Gez. — ²⁾ Lasbareilles.

polnoma zraščena, niso nikoli več poskusili drugega zdravila.

Starši tega nesrečnega otroka so slišali praviti o lurških čudežih, in priskrbeli so si jamske vode. V dveh tednih so trikrat umivali otrokovo telo, toda brez uspeha. Pa vera jim zavoljo tega ni upadla. Četrtrič so ga umili veliki četrtek, to je, prvega aprila 1858. Ta dan je otrok naredil prav sam nekoliko stopinj. Umi-
vanje je pomagalo čedalje bolj, in dečku se je počasiboljšalo. Toliko je ozdravel, da je čez tri ali štiri tedne hodil skoro ravno tako, kakor drugi ljudje. Suhost je polagoma izginila z nog; ravno tačas, kakor slabost, in prsi so se skoraj popolnoma poravnale. Vsi vaščanje, ki so poznali prejšnje stanje otrokovo, so imeli to za čudež, dasi je mogoče trditi, da ni bil čudež.

Še nekoliko drugih bolnikov je tako polagoma ozdravelo.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, slišali smo danes, da je zadela nesreča dekleta, ki je dala voz, in delavca, ki je posodil sekiro. Tudi nam pošilja Bog nesreče, da bi se zdramili iz greha in začeli pobožno živeti. Pa koliko jih je med nami, ki imajo oči, pa ne vidijo, in ušesa, pa ne slišijo! Nehté zagledati božje roke v nadlogah, ki jih zadevljejo; nehté spoznati kazni božje v nesrečah, ki jih tepejo.

Prosimo te, zbriši nam oči, da bomo videli v nesrečah, ki nas tarejo, roko božjo; odpri nam ušesa, da bomo v nadlogah in križih, ki nas pritiskajo, zaslišali glas božji, ki nas kliče in drami k poboljšanju življenja, k češčenju Matere božje; omehčaj nam srca, da se že vendar enkrat usmilimo svojih duš in se resno potrudimo za svoje zveličanje. Vero imamo sicer trdno, ali volja naša je slaba. Vemo sicer, da noben grešnik ne pride v nebesa, in vendar nakladamo greh na greh; pa ne pomislimo, da nas takšno življenje, taka mlačnost do Matere božje ne more lahko privedi v nebesa. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

21. dan.

Ko so videli neverniki, da ne morejo utajiti ozdravljenj, in ko so videli, da jamska voda ozdravlja tudi polagoma, so se vdali zopet, rekoč: »Res je, jamska voda ozdravlja, pa to še niso čudeži; ta voda je taka, kakor so druge toplice, samo da ima v sebi prav prav veliko zdravilne moči; zato pa tudi hitrejšo ozdravlja, kakor druge toplice.«

Zdaj so morali neverniki le še dokazati, da ima jamska voda res v sebi zdravilne moči. Go-

spod prefekt je pisal lurškemu županu, naj da razkrojiti (preiskati) jamsko vodo. Kemik Latur Trijski¹⁾ je res vodo razkrojil in preiskoval, iz česa da je in kakšne lastnosti da ima. In našel je, da ima v sebi veliko zdravilne moči. Odpisal je županu tako: »Mislimo (!), da se ne motimo (!), če rečemo glede skupnosti in lastnosti tvarin, iz katerih je sestavljena jamska voda, da se zdravniška veda morebiti (!) ne bo obotavljala (!) pripoznati njenih posebnih zdravilnih moči.« Župan je le-ta kemikov odgovor poslal prefektu Masíju.

Zdaj so bili neverniki veseli, češ, dokazano je, da ima jamska voda zdravilne moči in da jamska ozdravljenja nikakor niso čudeži. Potemtakem pri jami ni treba zidati kapelice, ampak kopališče.

Gospod prefekt Masí je bil res delaven človek. Nekako opoldne 4. maja je govoril županom lurške okolice, da je ukazal Bernardko zapreti in duplino oropati. Zvečer 4. maja je bila duplina oropana darov in podob. Zjutraj 5. maja je izvedel, da ni mogoče zapreti Bernardke, in je popustil to naredbo. Zvečer 6. maja je imel v rokah razkroj jamske vode. Oborožen s tem zadnjim in važnim popirjem je čakal, kaj bo počenjala Bernardka in kako se bo vedlo ljudstvo. Upal je, da se bo posušil jamski studenec v poletenski vročini.

¹⁾ Latour de Trie.

Pa njegovo upanje se ni izpolnilo. Jamski studenec je tekel neprenehoma in jamska Pri-kazen je vedno ljudi ozdravljala.

Kakih šest ali sedem kilometrov od Lurda, v Lubažáku¹⁾, je živela neka dobra žena, kmetica, nekdanj pridna za delo, ki jo je pa zadela nesreča, da osemnajst mescev ni mogla prav nič delati. Imenovala se je Katarina Latapí-Suát.²⁾ Oktobra leta 1856 je šla na hrast želod otepat, omahnila je in padla tako močno, da si je izvinila desno ramo in zlasti roko. Izurjen zdravnik ji je precej naravnal ramo, ki je počasi prišla v pravo stanje, vendar se pa njena velika slabost ni mogla odpraviti. Najpridnejše oskrbovanje ni moglo dati gibčnosti trem prstom, ki so najimenitnejši na roki. Palec, kazavec in sredinec so ostali popolnoma zakrivljeni in trdi, da jih ni mogla ne stegniti ne ganiti. Nesrečna kmetica — stara šele osemintrideset let — ni mogla ne šivati, ne presti, ne plesti, ne opravljati drugih gospodinjskih del. Zdravnik jo je prav dolgo, pa brez uspeha, zdravil, potem ji je rekel, da je neozdravljiva in da ne bo nikoli več delala z roko. To so bile zanjo žalostne besede. Reveži živijo le od dela, in če delati ne morejo, morajo pomanjkanje trpeti.

Ko so se začeli čudeži goditi v masabjélski duplini, je bila nesrečna Katarina neko noč prav hitro vzbujena od neke nagle misli. Pripovedovala je sama: »Neki notranji duh mi je prigo-

1) Loubajac. — 2) Latapie - Chouat.

varjal z veliko močjo: „Pojdi v jamo! pojdi v jamo, in ozdravljena boš!“ Ta notranji duh, ki ji je tako prigovarjal, je bil gotovo njen angel varih.

Bilo je zjutraj ob treh. Katarina pokliče svoja dva fantiča, ki sta bila dovolj velika za spremljanje. Svojemu možu reče: »Le delaj doma; grem v jamo.« On ji je odsvetoval, pa si ni dala dopovedati. Odide s svojima otrokoma. Mesec je svetil. Noč je bila tiha, le čas ter čas je kaj zašumelo; polje je bilo popolnoma samotno in v blede mesečini so bile videti temne podobe; vse to je delalo otrokoma strah. Tresla sta se in obstala pri vsaki stopinji. Katarina ju je osrčevala. Ona se ni nič bala, čutila je, da gre k življenju. Za svitanja pridejo v Lurd. Srečajo Bernardko. Nekdo ji pove, da je to zamaknenka. Katarina ne reče nič, ampak stopi k deklici, ki je bila blagoslovljena od Boga in ljubljena od Marije, pa se ponižno dōtakne njene obleke. Potem gre naprej k skalam masabjélskim, kjer je že klečala množica romarjev.

Katarina poklekne in moli s svojima otrokoma. Ko odmoli, vstane in mirno vtakne roko v čudežno vodo. In zdajci se ji prsti stegnejo, zdajci ožive njeni prsti in dobodo gibčnost. Mati božja je ozdravila neozdravljivo bolnico. Kaj stori Katarina? Katarina se nič ne začudi, nič ne zavpije, ampak zopet poklekne in se zahvaljuje Mariji in Bogu. Osemnajst mescev ni mogla rok skleniti; zdaj, po tolikem času, moli

vprvič s sklenjenimi rokami in sklepa oživljene prste z drugimi. Ko odmoli, reče fantičema: »Vstanita zdaj in pojdimo!« Prime vsakega za roko in jo odrine proti Lubažáku. Srečnejša, kakor moremo dopovedati, je prehodila daljni pot in slabe ceste, ki so jo ločile od doma. Otročiča se nista več bala, kakor po noči: solnce je vzšlo in njiju mati je bila ozdravljena.

V Bordéru¹⁾, blizu Néja, je bila osemdeset let stara vdova, Marija Lanú-Domanžé²⁾, ki jo je pred tremi leti mrtvoud zadel na celi levi strani. Ne ene stopinje ni mogla narediti brez tuje pomoči in vsled te slabosti ni bila za nobeno delo. Ko je gospod doktor Puemiró³⁾ iz Mirpoáza⁴⁾ brez uspeha poskusil nekoliko zdravil, da bi oživil zamrle ude, jo je nehal zdraviti. Ko je ubožica videla, da ji zdravnik ne more pomagati, spomni se masabjélskega studenca. Pošlje človeka v Lurd, da bi ji prinesel nekoliko jamske vode. Ko dobi vode, jo nekaj močno pretrese. »Vzemite me iz postelje,« reče, »in držite me pokonci!« Vzdignili in oblekli so jo prav naglo. Tisti, ki so jo oblačili, in tisti, ki so vse to gledali, so bili nekako zbegani. Dve osebi jo vzdigneta in držita pokonci, podpirajoč jo pod pazduhami. Dadó jej čašo jamske vode. Bolnica stegne tresočo roko proti rešilni vodi in vtakne v njo prste. Potem se prekriža, prinese čašo k ustom in pije vodo polagoma. Bila je

1) Bordères. — 2) Lanou-Domengé — 3) Pouey-miroo. — 4) Mirepoix.

bleda, tako bleda, da so že mislili, kar omedlela bo. Pa zdajci se bolnica poravna in pogleda okolu sebe. Potem veselo zavpije, kakor v znamenje zmage: »Spustite me! Spustite me hitro! Ozdravljena sem!«

Tista dva, ki sta jo držala, odmakneta nekoliko roke prav počasi. Starica se zdaj požene in začne hoditi tako varno, kakor bi ne bila nikoli bolna. Nekdo, ki se je pri vsem tem še nekako bal, ji pomoli palico, da bi se opirala. Ona pogleda palico in se nasmehne, potem jo prime in zaničljivo vrže od sebe, kakor kako reč, ki je ne bo več treba. Od tega dne se je zopet vrnila k težkemu poljskemu delu.

To se je zgodilo mesca maja. Mesca julija so ljudje videli, kako je osemdeset let stara ženica krepko žela in da kratkomalo ni bila zadnja pri težavni žetvi. Njen zdravnik Puemiró je rekel, da se je nad to ženo zgodil prav pravi čudež.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, kako delavni so pač bili ljudje, ki so ovirali tvojo čast in razdirali božje delo! Taka je tudi dandanes. Otroci tega sveta niso le zviti v svojem rodu, ampak tudi delavni. Delavni so neverniki, ki z vsemi sredstvi izpodkopavajo sveto vero; delavni so zapeljivci, ki na razne načine ljudi odvrtačujejo od pobožnega živ-

ljenja. Prosimo te, pomagaj nam, da se otresemo malomarnosti in lenobe ter vzbudi tudi nas k delavnosti, da se bomo neprenehoma in na vse mogoče načine ustavljali nevernikom, ki nam hoté vzeti sv. vero; da se bomo z vsemi močmi upirali zapeljivcem, ki bi radi ljudem iz src izruvali krščanske čednosti. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

22. dan.

Časniki po vsi francoski deželi so začeli pisati o lurških prikaznih in ozdravljenjih; in neverniki so jako hvalili prefekta Masíja, da tako krepko tlači navdušenost romarjev, in da se tako krepko upira čudežem.

Grabilo je prefekta, ko je videl krščanske množice, ki so neprenehoma prihajale k skalam masabjélskim. Niso se godile nikakoršne nerodnosti med ljudmi, ampak vladal je med njimi najlepši red. Pred duplino so molili, prepevali Marijine pesmi in zajemali iz studenca. Bilo je videti, da neka nevidna roka vodi tisoče in tisoče romarjev, ki so brez vodnika hiteli dan na dan k čudežnemu studencu. Prefekt ni imel nikakoršnega vzroka romarjev kaznovati in razganjati. Gospod baron Masí je lahko ukazal, darove pograbit iz dupline, vendar je bila du-

plina večkrat napolnjena z gorečimi svečami, s cveticami, s podobami, in celo s srebrom in zlatom, ki je bilo darovano od vernikov, da bi se zidala kapelica na čast Materi božji. S tem so pobožni romarji hoteli pokazati svojo dobro voljo, če so tudi Žakomét in njegovi služabniki pobirali darove. Ko je komisar srečno odšel nevarnosti 4. maja, je postal silo predrzen in vedel se je prav razžaljivo; časih je darove metal v Gav pred očmi razžaljenih vernikov. Klečeče množice so pa vedno molile, in niso nič rekle na njegovo zabavljivo vedenje; vse so prenašale z neko nenavadno potrpežljivostjo, kakoršno more dati le Bog razkačenim ljudem.

Gospod prefekt je čimdalje bolj videl, da ne more nobenega zapreti, ker je med brezštevilnimi množicami sam od sebe vladal tako čudovit mir, ki je njega močno jezil. Ne ene nerodnosti ni bilo. Moral je romarje pustiti pri miru, ali jim pa pot do dupline zapreti brez vzroka.

Zdaj se je pa tudi oglasilo veliko učenih ljudi, ki so govorili, da ni prav verjeti razkroju, ki ga je napravil gospod Latúr Trijski. Tamošnji kemik, gospod Tomaž Pižó¹⁾, je trdil, da je jamska voda le navadna voda in da sama na sebi nima nikakoršne zdravilne lastnosti. Več prav učenih profesorjev iz tistih krajev je potrjevalo njegove besede. Učenjaki so začeli dokazovati,

¹⁾ Pujo.

da je razkroj Latúrja Trijskega popolnoma neresničen. Ta govorica je postala tako verjetna, da je ganila odbornike lurškega mesta. Župan se ni mogel ustaviti ljudem, ki so sploh želeli, da se studenec vdrugič preišče. Preskrbel si je oblast od mestnega odbora, poklicati enega največjih sedanjih kemikov, gospoda profesorja Filhóla¹⁾, naj bi napravil drugi razkroj. Gospod Filhól je bil velik strokovnjak, in veljalo je, kar je rekel.

Pri vseh teh raznih sitnostih in zaprekah so še vedno skušali Bernardko ujeti v besedi, pa zastonj, kakor poprej. Deklica se je pripravljala za prvo sveto obhajilo, ki ga je prejela 3. junija, v četrtek, na praznik presvetega Rešnjega Telesa. To je bilo ravno tisti dan, ko je odbor lurškega mesta poprosil Filhóla, naj razkroji jamski studenec.

Kakor je tudi Bernardka rada bila in molila v samoti, vendar so jo neprenehoma ljudje obiskovali. Vedno je bila nedolžen in preprost otrok. S svojo nedolžnostjo, s svojo veliko odkritosrčnostjo, s svojo mirno svetostjo je očarala vse, ki so se ji približali.

Nekoč se je neka gospa ž njo pogovarjala; in v svojem navdušenem spoštovanju je hotela zamenjati svoj dragoceni molek z dekletovim. Deklica ji pokaže svoj molek in reče: »Gospa, obdržite svojega; pogledjte mojega, nečem ga

¹⁾ Filhol.

zamenjati. Reven je, kakor jaz, in se bolj prilega moji revščini.«

Neki duhovnik je poskušal oddati ji nekaj denarja. Ona se brani, on sili. Branila se je tako močno, da so bile videti daljne prošnje zastonj. Duhovnik vendar-le ni odnehal ter ji reče: »Vzemi: to ne bo za tebe, to bo za reveže, in imela boš veselje, dati vbogajme.« Deklica mu odgovori: »Storite to vi na moj namen, duhovni gospod, in bo bolje, kakor če bi jaz storila.«

Bernardka je hotela zastonj služiti Bogu. In vendar je časih kruha primanjkovalo njej in njeni rodbini.

Tiste dni je bila plača gospoda prefekta Masíja povikšana na 25 tisoč frankov. Žakomét je dobil dar v denarjih. Minister bogočastja je v svojem pismu zagotavljal prefektu, da je ž njim popolnoma zadovoljen; pohvalil ga je za vse, kar je doslej storil; in pristavil je, da naj na vsak način naredi konec lurškim čudežem in romanju množic.

Prepir zastran prefektovih konjakov je postal čedalje hujši in v prefektu je jeza prikipela do vrha. Pride mesec junij. Bolniki so začeli prihajati v toplice, in v Lurd so prišli topličarji in turisti iz vse Evrope, ki so videli čudeže, ki so se godili v masabjélski duplini. Bilo je na vso moč potrebno, romarjem delati silo. Nikakoršna postava ni pobožnim množicam branila piti iz studenca jamskega, ki je izviral na mestnem

svetu. Prebrisani nasprotniki čudežev so tedaj morali najpoprej iznajti kako pretvezo. V tem oziru je izvrstna misel šinila v glavo premetenemu prefektu. Ker so masabjélske skale na svetu, ki je last lurškega mesta, je imel župan pravico, prepovedati romarjem hoditi na mestni svet, kakor ima posestnik pravico, prepovedati komurkoli hoče, da ne sme hoditi na njegovo zemljo in v njegovo hišo. Taka prepoved bi storila, da bi vsak romar postal prelamljavec postave in sicer poškojevavec tujega premoženja. Le na tak način, le s to pretvezo je bilo moči, romarje odganjati od dupline in kaznovati.

Ko je prefekt Masí iznašel to misel, je sklenil krepko stopiti na noge. Precej drugi dan je dobil lurški župan povelje, napraviti sledeči

Razglas.

Po ukazu, ki ga je županstvo dobilo od višje gosposke; po postavah od 14. do 22. decembra 1798, od 16. do 24. avgusta 1790, od 19. do 22. julija 1791, in od 18. julija 1837, glede soseskeinega oskrbnništva; ker je za vero dobro (!), da se konec naredi milovanja vrednim prizorom, ki se gode v masabjélski duplini; ker ima po drugi strani župan dolžnost, skrbeti za javno zdravje svojega kraja; ker veliko Lurjanov in tujcev zajema iz jamskega studenca; ker ima ta voda rudninske tvarine, in ker previdnost svetuje, da se voda ne rabi, dokler učen razkroj

ne pokaže, katere bolezni bi se dale ž njo ozdravljati; in ker sicer postava pravi, da se rudninski studenci brez vladnega dovoljenja ne smejo rabiti, zato daje župan lurškega mesta sledeče določbe: 1. prepovedano je zajemati iz imenovanega studenca; 2. tudi je prepovedano stopiti na soseskin svet, ki se imenuje »Masabjélski breg«; 3. pri jamskem vhodu bo postavljena ograja, da ne bo nihče mogel blizu; tudi bodo postavljeni koli z napisom: »Prepovedano je stopiti na to posestvo«; 4. kdor prelomi te določbe, bo kaznovan; 5. policijski komisar, mestna gosposka, žandarji in poljski čuvaji imajo dolžnost izvrševati to naredbo.

Dano v Lurdu v županiji, 8. junija 1858.

A. Lakadé, župan.

Videl in potrdil

O. Masí, prefekt.

Župan Lakadé ni brez obotavljanja podpisal tega razglasa in obljubil izvesti takšne naredbe; bal se je namreč ljudi, jamske Prikazni in jamskih čudežev. Zato je svoj podpis obljubil le pod pogojem, če gospod prefekt Masí postavi na čelo razglasa stavek: »Po ukazu, ki ga je županstvo dobilo od višje gosposke.«

»Tako,« je rekel župan, »nisem nič odgovoren ne ljudem, ne samemu sebi. Ne dajem tega ukaza, le prejemljam ga. Za vse je odgovoren prefekt Masí.«

Ko se je župan tako potolažil, je skrbel, da se je izvrševala prefektova naredba. Dal jo je razglasiti med trombnim bučanjem in na zid nalepiti po vsem mestu. Ravno ta čas so vojaki varovali delavce, ki so pod Žakométovim vodstvom delali tako ograjo okolo masabjélskih skal, da je k duplini in studencu mogel priti le tisti, ki bi ograjo ulomil ali prelezel. Koli z napisom so bili postavljeni na vseh krajih, kjer se je moglo priti na mestni svet. Napisi so pravili, da bo kaznovan vsak, kdor stopi na ta svet. Mestni policaji so čuli noč in dan, vrstili so se vsako uro, in so na protokol vzeli vsakega, ki je šel mimo kolov klečat k duplini.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, gotovo si prav dobro pripravljala Bernadkino srce na sprejem svojega božjega Sina v zakramentu svetega Rešnjega Telesa. Prosimo te, pripravljaj tudi naša srca na sprejem tega presvetega Zakramenta. Daj nam spoznati, kako svet je trenutek, ko prejmemo telo in kri božjega Sina. Navdihni nam tako spoštovanje do svojega Sina, kakoršno imajo angeli nebeški; užgi v nas tako ljubezen do njega, kakoršno imaš ti sama. Prosi za nas svojega Sina, naj nam odpusti, da smo njegovo najsvetejše Telo užili toliko-

krat brez svetega spoštovanja, brez dobre priprave in zahvale. Izprosi nam tudi to milost, da bo ob naši smrtni uri njegovo presveto Telo naša zadnja popotnica! — Lurška Mati božja, prosi za nas!

23. dan.

V Lurdu je bil mirovni sodnik. Imenoval se je Diprát. V čudeže in prikazni ni veroval. Ker je ta sodnik v takih okoliščinah mogel tiste, ki so šli pred duplino molit, obsoditi le k prav majhni denarni kazni, iztuhtal je zvit način, s katerim je denarno kazen strašansko povišal. Obsodil je vsakega, kdor je šel k duplini molit, k denarni kazni petih frankov; pa obenem je moral plačati vsak, ne le za-se, ampak tudi za vse tiste, ki so šli ravno tisti dan k duplini. Tako, če je sto ali dvesto oseb šlo k masabjélskim skalam, je morala vsaka plačati ne le za sebe, ampak tudi za vse druge, to je, morala je šteti do 500 do 1000 frankov. Na višje sodišče se pa nobeden ni mogel sklicati, in obsodba se ni dala spremeniti.

Duhovščina še vedno ni šla kar nič k jami in se kar nič ni vtikala v jamske dogodke. Ukazi, ki jih je škof Lavrencij dal v tem oziru, so bili natanko izpolnjevani po vsi škofiji.

Ljudje so pričakovali, da se bo škof ustavil prefektu, ki je ukazal duplino oropati in pot

do nje romarjem zapreti. Pričakovali so zastonj. Škof je molčal in je pustil delati prefekta. Ljudje so bili zbegani. Navdušene množice že od kraja niso mogle prav razumeti, zakaj duhovni nečejo hoditi k duplini. Zdaj pa, ko je že izviral studenec, ko se je zgodilo že toliko ozdravljenj in čudežev, zdaj so pa ljudje imeli za veliko zanikarnost, da se škof čisto nič ni ustavljal prefektu, ki je romarjem zaprl pot do čudodelnega studenca. Na glas so začeli ljudje godrnjati čez škofa, rekoč: »Zakaj bi škof ne povedal, kaj misli o prikazni, ki se je prikazovala v duplini? Če je prikazen lažnjiva, ali ni škofova dolžnost, poučiti vernike, da prikazen ni od Boga? Če je pa prikazen resnična in božja, ali ni njegova dolžnost, ustavljati se prefektu, ki romarje odriva od dupline? Ali čudeži, ki so zbegali svetno gosposko in ki so navdušili brezštevilne množice, ali ti čudeži niso vredni, da bi se škof zmenil zanje? Ali trdovratno škofovo molčanje ne daje prefektu potuhe? Ali so duhovniki slepi za svetli blišč tolikih čudežev, ki se gode pri jamskem studencu? Ali imajo toliko opravi v cerkvi, da ne utegnejo pogledati vsemogočne roke božje, ki se je prikazala zunaj cerkve, pri masabjél-skih skalah?« Tako so množice godrnjale in godrnjanje je raslo. Duhovnikom so očitali malomarnost, škofu pa boječnost.

Pa škof Lavrencij se vendar še ni nič ganil. Če je tudi škof imel toliko jasnih dokazov, ven-

dar je še dvomil, ali je kaj resnice na govorici ljudi, in se je obotavljal kaj storiti. Kakor apostol Tomaž ni hotel verjeti pričevanju drugih učencev in svetih žen, tako tudi škof Lavrencij ni hotel verjeti ljudem, ki so mu pripovedovali o čudežih. Nič ni hotel povedati, kaj misli o jamski prikazni in o jamskih ozdravljenjih. Kot škof bi bil lahko dal preiskovati, kaj je resnice na vseh tistih čudežih, pa ni hotel; mislil si je, morebiti je bila Bernardka v zmoti glede prikazni in morebiti so tudi ljudje v zmoti glede čudežev.

Škof sicer ni bil zadovoljen, da je prefekt ukazal duplino oropavati in zapreti, pa se mu vendar-le ni hotel ustavljati. Molčal je. Poslal je celo vsem duhovnikom svoje škofije ukaz, naj v pridigah svaré ljudi, da bi ne počenjali kakih nerodnosti. Tako duhovniki niso pomagali jamski prikazni in romarjem, ki niso smeli k duplini, ampak pomagali so svetni gosposki, ki je hotela čudeže potlačiti.

Božja previdnost je hotela, da je prikazen presvete Device premagala vse ovire brez pomoči duhovnikov. Hotela je, da so vanjo naj-naprvo verovali preprosti kristjani in najnazad-nje šele škof, tako da so tu, kakor sveti evan-gelij pravi, zadnji bili prvi, prvi pa zadnji.

Ljudje pa niso bili tako počasni v veri, kakor škof. Najsrčnejši se niso zmenili za so-dišča in njih kazni. Brez strahu so povedali svoje ime čuvajem, ki so prežali pri vhodu,

potem so prekoračili ograjo in šli molit pred duplino. Veliko je bilo takih, ki so radi plačali kazen, samo da so prišli k čudodelnemu studentu; še več je bilo pa takih, ki so skušali uiti ostrim stražam sovražne gosposke. Časih so se romarji ognili ograjam ter so prišli k duplini po stranskih potih, kjer ni bilo čuvajev. Katerega izmed sebe so pustili za seboj, ki je stal na straži in ki jim je dal kako znamenje, če so se policaji bližali. Tako težavno so pri našali bolnike k čudodelnemu studentu. Ko je gosposka za vse to izvedela, je pomnožila straže in zastavila tudi vse steze in stranska pota.

Potem je bilo tudi veliko takih, ki so ponoči preplavali deroči Gav, da so šli molit pred duplino in pit iz čudežnega studenca. Ker se je to godilo ponoči, zato jih čuvaji niso mogli videti in vzeti na protokol. Veliko jih je hotelo kazni oditi s tem, da so poklekovali pred samimi koli, še zunaj meje mestnega sveta. Največ jih je pa hodilo na desni gavski breg, nasproti duplini. Nekateri dni je bilo ondi silno veliko ljudi, katerim pa niso nič mogli: zakaj svet, kamor so priromali, je bil last zasebnikov, ki so menili nebeški blagoslov s tem nase potegniti, da so romarjem dovolili prihajati na tiste travnike, ondi poklekovati, moliti ter gledati proti duplini in čudežnemu studentu.

Časih so od daleč prišli mrtvoudni, slepi in drugi revni bolniki, katerih zdravniki ne mo-

rejo ozdravljati, ampak le sam Bog; hodili so k županu in so ga prosili s sklenjenimi rokami, da bi jim dovolil poskusiti zadnji pomoček pri čudežnem studencu. Župan se je trdovratno držal prefektovega ukaza. V imenu višje gosposke ni dajal privoljenja. Bolnike so devali na protokol. Ta neusmiljenost je bila grozna.

Bilo je kakorkoli že doseženo, da nekoliko dni ljudje niso nič več očitno hodili čez ograjo.

Duhovniki so izgubljali veljavo; zastonj so si prizadevali pomiriti ljudi in jim dopovedati, da morajo svetno gosposko spoštovati. Veliko spoštovanja je izgubil tudi lurški župnik, ki je bil prej tako priljubljen in spoštovan.

Romarji so neki dan planili čez ograjo v gostih gručah, drli so k duplini, iz studenca pili in ondi molili. Policaji niso vedeli, kaj bi s temi brezštevilnimi ljudmi, zato so se odmaknili in niso branili množici. Potem so zopet pomnožili čuvaje.

Ko so množice tako prihajale, medtem je Bernardka trdo zbolela, tako je bila zdelana od naduhe in gotovo tudi od mnogih obiskovavcev, ki so jo hoteli videti in slišati.

Škof je močno želel umiriti ljudi in odpraviti vse, kar je razburjalo množice, zato je tudi porabil to priliko, da je dal Bernardkinim staršem svetovati, naj bi deklico poslali v kotrške toplice, ki so prav blizu Lurda. Tako je bilo moči, deklico odtegniti tistim razgovorom, tistim vprašanjem, tistim pripovedovanjem o Pri-

kazni, ki jih je ves svet rad poslušal in ki so ne-tila navdušenost ljudi. Starši so res Bernardko izročili teti, ki je tudi sama šla v kotréske to-plice in ki je prevzela male stroške za deklico. Bolna Bernardka, ki je želela tihote in miru ter skušala bolj ko bolj odtegniti se splošni rado-vednosti, je bila v toplicah mesca junija dva ali tri tedne.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, moli za vse katoliške škofe in izprosi jim sedmero darov Sve-tega Duha, katere sami delé, vernim pri sveti birmi. Izprosi jim dar modrosti, da bodo ljubili božjo voljo in modro vodili svoje škofije. Izprosi jim dar umnosti, da bodo razumeli resnico in jo umeli braniti proti nasprotnikom resnice. Izprosi jim dar svéta, da si bodo vedeli vselej prav svetovati, kadar bodo izbirali ljudi za važna opravila, ali kadar bo treba to ali ono ukreniti v pro-speh božjega kraljestva. Izprosi jim dar moči, da se ne zbojé nikakršne moči, ni-kakršne ovire, kadar bo treba braniti sveto Cerkev, izkoreniniti razvade in pregrehe izmed kristjanov. Izprosi jim dar učenosti, da ne bodo le sami prav spoznali Boga, njegovih lastnosti, ampak da bodo tudi vse

njih besede in pisma prižigala luč spoznanja božjega. Izprosi jim dar pobožnosti, da bodo njih duše vedno sklenjene z Bogom. Izprosi jim dar strahu božjega, da se ne bodo nobene reči bolj bali kakor zanemarjanja svojih dolžnosti in sodbe božje. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

24. dan.

Kolikor bolj se je junij nagibal h koncu, toliko bolj so se imenitni ljudje bližali pirenejskim toplicam. Bernardka se je vrnila v Lurd k svojim staršem. Od vseh vetrov so v toplice vreli topličarji, turisti, popotniki in učenjaki, ki so prihajali po vseh evropskih cestah. Po pustih hribih, ki so bili druge letne čase samotni, se je naselilo počasi sila veliko imenitnih prebivavcev bogatih mest. Mesca julija so se Pireneje spremenjale v pariško, londonsko, rimsko in berlinsko predmestje. Francozi in tujci se ondi srečujejo v krčmah, shajajo se v toplicah, sprehajajo se po stezah, jezdarijo ob bregovih gorskih potokov, po strmih vrhovih ali po cvetočih senčnatih dolinah.

Bog je ravnal po svojih večnih sklepih. Kakor se je nekdej v Betlehemu prej pokazal pastirjem kakor kraljem, tako je v Lurdu izprva

sklical hribovce in reveže, in potem šele bogate in učene ljudi, da bi gledali njegovo delo.

Iz Kotréza, iz Sén-Sovérja,¹⁾ iz Obóna,²⁾ iz Banjéra Bigórskega³⁾ so tujci hiteli v Lurd. Po mestu so se bliskale svetle kočije, v katere je bilo po tamošnji navadi vpreženo po čvetero krepkih konj, ki so imeli svetlo-pisano opravo z glasnimi kraguljčki. Večina romarjev in popotnikov se ni zmenila za prepovedi in ograjo. Nič se niso bali protokolov in hodili so k duplini: nekateri iz pobožnosti, drugi iz radovednosti. Bernardka je dobivala neznansko veliko obiskovavcev. Hoteli so videti in tudi videli ozdravljene osebe. Po toplicah so govorili le o Bernardki, o prefektu Masíju, o jamskih ozdravljenjih.

Časih je bila policijska vnetost in srčnost samega Žakométa v trdih skušnjah. Imenitne osebe se niso zmenile za ograjo. Velika zadrega. Neki dan je bil osorno ustavljen tujec lepega in veličastnega obličja, ki je stopal proti kolu in hotel iti k skalam masabjélskim. Policaj mu reče: »Tukaj se ne hodi.« Naglo mu neznanec odgovori: »Boste videli, da se hodi,« in stopi brez strahu na mestni svet ter jo krene proti duplini.

»Vaše ime? Vzamem vas na protokol,« reče policaj.

¹⁾ Saint-Sauveur. — ²⁾ Eaux-Bonnes. — ³⁾ Bagnères de-Bigorre.

»Imenujem se Ludovik Veljót,« ¹⁾ odgovori tujec.

Ko je na protokol jemal imenitnega pisatelja, medtem je neka gospa prestopila mejo nekoliko korakov zadaj, in pokleknila pred deskovo ograjo, ki je oklepal duplino. Skozi špranje ograje je gledala čudežni studenec in molila. Čuvaj je zapazil klečečo gospo, popusti gospoda Veljóta, steče k ženi, ki je molila in ji reče: »Gospa, ni dovoljeno tukaj moliti. Imeli se boste zagovarjati pred mirovnim sodnikom, ki sodi kot zadnje sodišče. V imenu postave vas vzamem na protokol. Vaše ime?«

Gospa odgovori: »Že dobro, imenujem se Briat²⁾ in sem odgojiteljica Njegove Visokosti cesarjeviča.«

Ta strahoviti Žakomét se je bal mogočnih ljudi, zato jih ni jemal na protokol. Večkrat so se ponavljali takšni prizori. Žalostna prikazen: mogočnim se ni nič zgodilo, ko so prelamljali prepoved, reveži so bili pa kaznovani. Bila je dvojna vaga in dvojna mera.

Vsi so bili teh misli, da ne more vedno tako biti in da je že enkrat vendar treba natanko določiti, kaj je s tistimi nadnaravnimi dogodki, s tistim resničnim ali lažnjivim prikazovanjem Matere božje, in s tistimi resničnimi ali izmišljenimi ozdravljenji. Bilo je potrebno, da cerkvena gosposka natanko preišče vse te reči. Tujci, ki

1) Veuillot. — 2) Bruat.

so bili v tistem kraju le za malo časa, so se močno čudili, da duhovska gosposka popolnoma molči in da se, kakor je bilo videti, za vse to nič ne spremeni. Zabavljali so čez svetno gosposko, da se vtika v take stvari, pa tudi čez duhovsko, da se toliko časa nič ne gane.

Škof je vedno dobival pisma, naj bi že kaj storil ter dal preiskovati, kaj je resnice na jamskih prikaznih in ozdravljenjih. Od mnogih strani je dobival verjetne zapisnike o čudežnih ozdravljenjih, ki so bili podpisani od veliko prič.

16. julija, praznik Karmelske Matere božje, je Bernardka zopet po nekoliko mescih zaslišala v sebi glas, ki jo je klical, pa nič več k skalam masabjélским, ki so bile ograjene in stražene, ampak na desni gavski breg, na tiste travnike, kjer se je množica shajala in molila, da se ji ni bilo treba bati zapiskov in kazni. Bilo je ob osmih zvečer. Toliko, da je deklica pokleknila in začela moliti rožni venec, že se ji prikaže presveta Mati Jezusa Kristusa. Gav, ki je ločil Bernardko od dunline, je nekako nehal biti za oči dekletove. Dekle je videlo pred seboj le blagoslovljeno skalo, ki se mu je zdela tako blizu kakor drugekrat, in pa brezmadežno Devico, ki se ji je prijazno smehljala. Ne ena besedica ni prišla iz nebeških ust. Kar nagne Priказen glavo, kakor da se hoče posloviti za dalje časa ali celo za vselej. Potem izgine in se vrne v nebesa. To je bila osemnajsta in — zadnja prikazen.

V tistih krajih so se bili takrat ustavili mo-
žje, ki so imenitni v krščanskem svetu, kot:
Nadškof oški,¹⁾ škof mompeljérski, škof soasón-
ski,²⁾ Ludovik Veljót, glavni urednik časnika
»Univérz«;³⁾ manj poznane, pa imenitne osebe,
gospod Resegjér, nekdanji poslanec; gospod
Ven,⁴⁾ glavni inženir rudokopstva, generalni
nadzornik pirenéjskih toplic, in veliko drugih iz-
vrstnih katoličanov. Vsi ti so preiskovali ne-
navadne dogodke, ki so se vršili pri Lurški du-
plini; vsi so videli in izpraševali Bernardko; vsi
so verovali ali se nagibali k veri. Pripovedu-
jejo o nekem prav spoštovanem škofu, da se ni
mogel ubraniti ginjenosti, ko je poslušal tako
živo, tako preprosto in tako verjetno Bernard-
kino pripovedovanje. Ko je škof gledal to malo
deklico, na katero je Mati božja uprla svoje oči,
ni se mogel ustaviti prvemu vzkipu svojega
srca: in on, škof, poklekne pred ponižno de-
klico ter ji reče z zamolklim glasom: »Moli
záme, blagoslovi mene in moje vernike.«

Lurški župnik, ki je bil zraven, zakliče:
»Vstanite gospod! Vi imate blagosloviti to de-
klico.« in urno ga prime za roko, da mu pomore
vstati. Če je tudi župnik naglo pomogel, vendar
ga je Bernardka že prehitela. Vsa zbegana v
svoji ponižnosti nagne glavo pred škofom, ki jo
je blagoslovil s solzami v očeh.

Vsi ti dogodki, kakor tudi pričevanje toliko
važnih mož, ki so bili popolnoma prepričani po

1) Auch. — 2) Soissons. — 3) Univers. — 4) Vène.

svojih lastnih preiskavah, morali so močno ganniti učenega in bistrournnega tarbskega škofa. Škof Lavrencij je spoznal, da je zdaj treba govoriti, in je spregovoril. Izdal je 28. julija pastirski list, ki se je precej razglasil po vsi škofiji, in ki je napravil silo veliko hrupa: zakaj vsak je spoznal, da bodo kmalu razjasnjene nenavadne reči, o katerih so ljudje govorili že toliko časa. V pastirskem listu popisuje škof, kako je baje Bernardka imela prikazni, kako je začel studenec izvirati in kako se ondi zdaj gode ozdravljenja; in h koncu pravi, da je ustanovil komisijo učenih mož, ki naj preiščejo, kaj je resnice na pripovedovanju ljudi.

Toliko da je škof izdal pastirski list, kar dobi pismo od gospoda Rulánda, ministra za bogočastje. Minister roti škofa, naj ustavi romanje k duplini, ter očitno zavrže in obsodi vse, kar se godi pri jamskem studencu. Škof mu pa odpiše, da jamskih dogodkov zavreči ne more, ker jih še ni preiskoval; in pravi, da je sestavil preiskovalno komisijo; potem šele da bo vedel povedati, kaj imajo verniki misliti o jamskih prikaznih in ozdravljenjih.

Ravno takrat, ko je škof Lavrencij v imenu vere ukazal preiskovati nenavadne dogodke, katere je svetna gosposka hotela zadušiti kar tako, brez vsega preiskovanja, ravno tisti dan, ko je škof odpisal ministru bogočastja, je izvrstni profesor kemije na tulúzki¹⁾ univerzi,

¹⁾ Toulouse.

gospod Filhól, oddal sodbo o vodi lurške jame. Učeni profesor je dokazal, da je razkroj gospoda Latúrja Trijskega popolnoma lažnjiv, in da jamska voda nima v sebi nič zdravilnih tvarin. Gospod Filhól je pisal lurškemu županu: »Nenavadna ozdravljenja, ki so se baje zgodila po rabi jamske vode, se ne morejo, vsaj ne pri dandanašnjem stanju vede, razložiti po naturi soli, ki jih je razkroj v nji našel. Ta voda nima v sebi ne ene tvarine, ki bi ji dajala kako posebno zdravilno moč. Pije se lahko brez škode.« Tako je učeni Filhól na laž postavil Latúrja Trijskega in vse tiste, ki so trdili, da ima jamski studenec v sebi naturno zdravilno moč.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, prosimo te za vse tiste, ki po šolah uče našo mladino, naj bi dajali pričevanje le resnici, kakor slavni profesor, ki je izrekel končno sodbo o lurški vodi; naj bi našo mladino vodili po potu resnice, svete vere in pobožnosti; naj bi našo mladino vzgajali v verne kristjane in dobre državljane. Prosimo te tudi za našo učečo se mladino: varuj jo, vodi jo, da se ne izgubi na razpotjih življenja, da ne vtone v valovih skušnjav in pregreh. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

25. dan.

Ko je škof oddal svoj pastirski list, gospod Filhól pa svoj razkroj, niso gospodje baron Masí, Rulánd in Žakomét imeli nikakoršne pretveze, da bi še ljudem zapirali pot do dupline z ograjo, s čuvaji in s kaznijo.

Prepovedali so hoditi na mestni svet, češ, da je »dobro za vero«, konec narediti obžalovanja vrednim prizorom, ki se godé pri masabjélski duplini. — Ta pretveza je bila zdaj gosposki odvezeta, ko je škof prevzel preiskovanje vsega tistega, kar je dobro za vero.

Prepovedali so piti iz studenca, ki je začel izvirati pod rokami zamaknene Bernardke, češ, da je županova dolžnost, skrbeti za očitno zdravje; da so resni nagibi za misel, da ima ta voda v sebi rudninske tvarine; in da previdnost svetuje, rabiti jo šele potem, ko znanstveni razkroj razloži, katere bolezni bi se dale ž njo ozdravljati. Ko je gospod Filhól dokazal, da voda nima nikakoršne rudninske tvarine in da se tedaj more piti brez nevarnosti, je v imenu vede in zdravilstva uničil tisto hinavsko skrb za očitno zdravje.

Ko bi bila svetna gosposka s temi razlogi mislila pošteno ne pa hinavsko, bi bila morala zdaj pustiti ljudem piti iz tistega studenca, o katerem je veda razglasila, da prav nič ne škoduje. Pa ne! gosposka je le še branila hoditi k duplini in piti iz studenca.

Zdaj so pa brezverski časniki naredili strašanski hrup proti škofu, ki je sestavil preiskovavno komisijo, proti Bernardki in proti čudežnim ozdravljenjem. Pisali so, da je Bernardka malopridna sleparica, da je treba škofovo preiskovavno komisijo razgnati in da se kratkoma ne sme zidati kapelica na čast Materi božji.

Katoliški časniki so pa pisali, da je škof prav storil, ko je sestavil komisijo, ki ima preiskovati jamske dogodke; se bo vsaj izvedelo, kaj je resnice na čudovitih ozdravljenjih: naj se izvé resnica.

Tako so bili ljudje razdeljeni v dve stranki. Neverniki so rekli: »Nič ni treba preiskovati jamskih ozdravljenj!« Verniki so pa govorili: »Le preiskuje naj se!«

Pričkanje glede dupline je bilo po časnikih dognano. Na Francoskem in v drugih deželah so ljudje lahko sodili, ne o resničnosti jamskih ozdravljenj, ampak o tem, da se v nekem kotu cesarstva ni smelo moliti pred jamo, piti iz studenca in preiskovati ozdravljenj. Vsa zaničljiva množica brezverskih časnikov je omolknila in najbrže obžalovala, da je toliko hrupa naredila glede jamskih dogodkov. Brezverci niso nič drugega dosegli, kakor da so glas o tolikih čudežih raznesli v vse dežele. Z Laškega, z Nemškega in drugih krajev so ljudje pošiljali pisma v Lurd, da bi se jim poslalo nekoliko lurške studenčnice.

Minister bogočastja, gospod Rulánd, je še vedno hotel ustaviti božjo moč. Pri duplini so Žakomét in čuvaji še vedno stražili noč in dan ter vlečili vernike pred sodišče. Sodnik Diprát je še vedno obsojal. Gospod prefekt Masí nikakor ni hotel odpreti romarjem pota do jame, in je še vedno ključoval nevoljnim množicam in jamskim čudežem. Dobro se mu je zdelo, da je bil, on sam, močnejši od množic, močnejši od škofa, močnejši od zdrave pameti, močnejši od čudežev.

Druge pomoči zdaj ni bilo, kakor obrniti se naravnost do samega cesarja, naj bi on dovolil hoditi k duplini in piti iz studenca. Oški nadškof in neki bivši poslanec sta šla sama k cesarju Napoleonu III., ki je bil takrat v Biaricu,¹⁾ ter sta mu govorila, kaj vse počenja prefekt Masí. Tudi je cesar ravno tačas dobival veliko pisem, v katerih so ga lepó prosili, naj bi on odpravil silovito prepoved prefekta Masíja. Neko pismo se glasi: »Nočemo določevati, ali se je res kaka prikazen prikazovala pri lurški duplini ali ne. Resnica je, da še nobenemu ni škodoval ta studenec, ki je nagloma začel izvirati in ki so nam ga zaprli, če je tudi znanstveni razkroj izkazal, da ni prav nič škodljiv; resnica je pa tudi, da veliko ljudi ravno nasprotno trdi, da so ondi ozdraveli. V imenu pravice vesti pustite vernikom ondi moliti, če se jim ljubi. V imenu najnavadnejše človekoljubnosti pustite bolnikom,

¹⁾ Biarritz.

da se hodijo tjekaj zdraviti, če je že tako njih upanje. V imenu proste vede pustite ljudi, ki hoté stvari preiskovati ter odkriti zmoto ali skazati resnico.«

Ko je Napoleon III. tako natanko poizvedel o nespametnih silovitih naredbah, s katerimi so minister, prefekt in njih uradniki pripravljali vlado ob veljavo, zablisnilo je bajé njegovo motno oko v hudem srdú; krčevito je z ramami zmajeval, in oblak velike nevolje je spreletaval njegov obraz. Zazvoni krepko in reče služabniku: »Nesite to na telegraf!« Bilo je kratko pismo na tarbskega prefekta, v katerem je cesar zapovedal, takoj odpraviti prepoved gledé lurske dupline in pustiti ljudem prosto pot.

Neki deček iz Šent Justína,¹⁾ Janez Tamburné,²⁾ je bil že nekaj mesecev močno bolan na desni nogi. Trpel je hude bolečine, da so se mu udje kar zavili in da se je noga same bolečine popolnoma zaobrnila venkaj. Ves život je oslabil vsled vedne bolečine, ki je otroku jemala spanec in slast do jedi. Mali Janez je hiral. Njegovi precej premožni starši so poskusili vsa zdravila, ki so jih nasvetovali tamošnji zdravniki. Nič ni moglo odpraviti zastarele bolezni. Zatekli so se k blusónskim³⁾ toplicam in k zdravilnim kopelim. Pa vse to je bilo zastonj. Starši so izgubili vse upanje v zdravila. Popustili so zdravnike in obrnili so se s svojim zaupanjem na »Mater usmiljenja«, ki se je baje prikazovala

1) Saint-Justin. — 2) Tambourné. — 3) Blousson.

v skalah masabjélskih. Leta 1858, dne 23. septembra, se je žena Tamburné pripeljala v Lurd z Janezom. Pot je bil dolg kakih petdeset kilometrov. Ko sta se pripeljala v mesto, je nesla mati svojega nesrečnega sina v naročju k duplini. Kopala ga je v čudežni vodi, in prisrčno je prosila tisto, ki se v litanijah imenuje »Zdravje bolnikov«. Deček se je nekako zamaknil. Njegove oči so bile odprte popolnoma, usta pa napol. Videlo se je, kakor da je gledal nekaj posebnega. Mati ga vpraša: »Kaj gledaš?« Deček odgovori: »Vidim ljubega Boga in Mater božjo.«

Uboga žena se pri teh besedah zgane na dnu svojega srca. Čuden pot ji stopi na obličje. Deček se zave in zavpije: »Mati, ozdravljen sem. Ne čutim nič več bolečine. Lahko bi hodil. Čutim se močnega, kakor nekdej.« Janez je govoril resnico: bil je ozdravljen. Peš se je vrnil v Lurd. Ondi je jedel in spal. Tisti hip, ko ga je bolezen popustila, se mu je vrnil spanec in jed mu je šla zopet v slast. Drugi dan je žena Tamburné še enkrat skopala svojega sina pri duplini in je dala maševati v lurški cerkvi v zahvalo. Potem sta se oba vrnila domov, pa nič več z vozom, ampak peš. Glas o tem dogodku se je prav naglo razširil po trgu, kjer je ves svet poznal Janeza. Od vseh strani so hiteli gledat ga.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, prosimo te za kralje in cesarje vsega sveta, naj bi vselej bra-

nili resnico in pravico, kakor jo je francoski cesar gledé lurške dupline. Vsem vladarjem in njih svetovavcem izprosi od Svetega Duha razsvetljenja, da bodo dajali take postave, ki bodo pospeševale korist poštenih ljudi in svete Cerkve in ki bodo med nami odpravljale nerodnosti in pregrehe. Izprosi jim razsvetljenja, da bodo nastavljali take, ki bodo natanko izpolnjevali kakor državne postave tako tudi božje zapovedi. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

26. dan.

Cesarjev telegram, ki je veleval podreti ograjo ter ljudem pustiti prosto pot do dupline, je omamil prefekta Masija, kakor strela. Ni mogel prav verjeti, kaj se ž njim godi. Bil je v velikih zadregah. Sram ga je bilo, podreti jamsko ograjo, katero je dal sam tako mogočno postaviti na kljub Bogu, škofu in romarjem; cesarju ustavljati se pa ni kazalo. Pisal je cesarju, pa cesar je bil nepremakljiv: ograja se mora podreti.

Ljudje so že nekoliko vedeli o tem, kar je cesar ukazal iz Biarica, bodisi da so sami uradniki kaj izbleknili, bodisi da so kaj razglasile osebe, ki so bile v tem oziru poslane k cesarju.

Vse je govorilo o tem ukazu. Prefekt ni teh govoric ne potrdil ne zavrnil. Naložil je Žakométu in njegovim služabnikom, naj nikogar več ne vzemo na protokol in naj odpravijo stražo: ograja naj pa še stoji. Mislil je, da ljudje, ko dobodo prostost, sami poderó ograjo in kole, na katerih je bilo zapisano, da se ne sme stopiti na soseskin svet.

Gospod Masí je sicer dobro računal, pa se je vendarle uračunal. Če tudi policija ni nič več prijemal romarjev, vendar so ljudje še vedno hodili molit na levi gavski breg. Kakor poprej, je tudi zdaj le malokdo stopil na soseskin svet. Nihče ni podiral ne kolov ne ograje.

Ko nam je znano, kaj je Napoleon III. ukazal iz Biarica, sklepamo lahko, da je to stanje postalo nevarno za prefekta. Vsak hip se mu je bilo bati, da bi ne bil zatožen pri cesarju za voljo tega, ker neče očitno preklicati svoje prepovedi in ker neče podreti ograje. Gotovo se je vsako uro tresel, da bi ne dobil takega strašnega pisma, ki bi ga spravilo ob cesarsko službo. September se pomika h koncu.

Takšne so bile zadrege, ko je minister gospod Fúld ¹⁾ dobil priliko iti v Tarb in priti celo v Lurd. Ne vemo, ali je ta gospod kaj govoril o cesarju ter pomnožil prefektov strah, ali je baron Masí dobil kak nov telegram, še strašnejši od prejšnjega. Vsekako je gospod Masí, prisiljen od neznane moči, postal 3. oktobra voljan kakor

¹⁾ Fould.

drobna slamica, in njegova mogočna svojeglavnost se je naglo pobesila. Drugi dan je v cesarjevem imenu zapovedal lurškemu županu, naj očitno prekliče prepoved in naj dá odpraviti ograjo po Žakométu.

Gospod župan Lakadé se ni obotavljal, kakor gospod Masí. Ta ukaz ga je rešil težke butare, katero je nosil, ko je poskušal, po volji storiti prefektu in množicam, nebeškim močem in človeški oblasti. Domišljeval si je, kakor navadno neodločni ljudje, da je bil on vedno za stvar, katera je zmagala. V tem smislu je izdal slovesen razglas: »Prebivavci lurškega mesta! Dan, po katerem smo tolikanj hrepeneli, je napočil; premagali smo s svojo modrostjo, s svojo stanovitnostjo, s svojo vero, s svojo srčnostjo.« Tromba je bučala in boben je bobnal po vsem mestu, da so ljudje vreli poslušat razglas. Ob enem je bil nabit na zide sledeči plakat:

»Županstvo lurškega mesta je vsled prejetega ukaza odpravilo prepoved, katero je dalo 8. junija tega leta.

V Lurdu, v županiji, 5. oktobra 1858.

Lakadé, župan.«

Medtem so šli Žakomét in mestni policaji k duplini, da bi odpravili ograjo in kole. Ondi je bila že množica. Nekateri so klečé molili in si prizadevali, da bi se ne dali motiti po šundru; zahvaljevali so se Bogu, da je naredil konec preganjanju. Drugi so stali, pomenkovali so se

natiho in ginjeni pričakovali, kar se je imelo zgoditi. Veliko žensk je molilo rožni venec. Več jih je imelo v roki bučnico ali steklenico, hoteč jo napolniti ravno ondi, kjer je studenec izviral. Čez ograjo so metali v duplino cvetlice. Ograje se ni nihče dotaknil. Tisti, ki so jo očitno postavili iz nasprotovanja do božje moči, so jo morali tudi očitno odpraviti ter se tako ponižati pred človeško voljo.

Žakomét pride. Če se je tudi njegovo telo nekoliko treslo in če se je tudi iz njegovega bledega obličja dalo sklepati na notranjo ponižanost, vendar se je vedel, kakor da ni premagan. Spremljan je bil od služabnikov, ki so imeli sekire in krampe. Šel je skozi množico in se postavil proti ograji. Neko zamolklo mrmranje, neki posamni kriki so se slišali med množico. Komisar stopi na kamen, in pokaže z roko, kakor da hoče govoriti. »Prijatelji moji,« je baje govoril Žakomét, »ograja, katero je na mojo veliko žalost postavila soseska na višje povelje, ima biti odpravljena. Kdo je trpel več kakor jaz zavoljo zapreke, ki je bila stavljena vaši pobožnosti? Tudi jaz sem bogomolen, prijatelji moji, in imam vero, kakor vi. Ali uradnik ima, kakor vojak, le eno geslo: to je dolžnost, dostikrat neusmiljeno dolžnost, ubogati. Odgovornost ne pade nanj. No, prijatelji moji, ko sem bil priča vaše čudovite mirnosti, vašega spoštovanja do gosposke, vaše stanovitne vere, poročal sem o tem višji gosposki. Prijatelji moji, poganjal sem

se za vašo stvar. Pravil sem: »Zakaj bi se branilo moliti v duplini, piti na studencu? Ljudje nikomur nič ne prizadenejo.« Tako je bila, prijatelji moji, prepoved zrušena; tako sva gospod prefekt in jaz sklenila, za vselej podreti ograjo, ki je bila tako zoprna vam, še bolj pa meni.«

Množica je hladno molčala. Neki mladi ljudje so šepetali in se smejali. Videlo se je, da je bil Žakomét zbežan, ker ni mogel ljudi preslepiti. Ukazal je služabnikom podreti ograjo. Neznansko veselje je bilo v Lurdu. Ves tisti popoldan so množice odhajale in prihajale po jamškem potu. Pred masabjélskimi skalami je klečalo sila veliko vernikov. Prepevali so svete pesmi in molili so litanije Matere božje: »Devica mogočna, prosi za nas.« Pili so na studencu. Verniki so bili prosti. Bog je zmagal.

Vsled dogodkov, ki smo jih opisali, ni mogel gospod Masí nič več ostati v tistem kraju. Cesar ga je premestil drugam, brž ko je bila prva prefektura izpraznjena v cesarstvu. Po nekem posebnem slučaju je bila to prefektura v Grenóblu.¹⁾ Baron Masí se je umakril lurški Materi božji, da je prišel k saleški ²⁾ Materi božji. Tudi Žakomét je bil prestavljen v drug okraj. Cesarski prokurator gospod Ditúr je tudi kmalu dobil drugo opravilo. Lakadé je še ostal župan.

Če je tudi škof Lavrencij sestavil preiskovalno komisijo že zadnje dni mesca julija, ven-

¹⁾ Grenoble. — ²⁾ Salette.

dar ji ni dovolil precej preiskovati, ker je hotel, da bi se ljudje sami od sebe prej nekako pomirili. To se je tudi potrdilo. Po burnih prepirih francoskih časnikov in po silovitih naredbah prefekta Masija je bil pot do dupline odprt, in nič več se ni bilo bati, da bi kak policaj ustavil škofijsko komisijo, ki bi šla k skalam masabjél-skim izvrševat svoje delo in preiskovat sled božje roke.

17. novembra pride komisija v Lurd. Izpraševala je Bernardko. Mlada deklica je pripovedovala, kako se ji je Mati božja prikazovala, kako je ukazala zidati kapelico na masabjél-skem skalovju, kako je začel studenec nagloma izvirati in kako si je prikazen sama dala ime »Brezmadežno spočetje«. Komisija je videla na lastne oči mogočni božji studenec. Prehodila je tarbsko, oško in bajonsko¹⁾ škofijo, in je predse klicala tiste, o katerih je bilo rečeno, da so bili čudovito ozdravljeni. Natanko je preiskovala izvanredna ozdravljenja, ki so se zgodila po jamski vodi. Skazala je veliko čudežev.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, odprla si pot romarjem do jame, kjer so smeli zopet od blizu opazovati duplino, v kateri si se prikazovala; kjer so smeli moliti in v tvojo

¹⁾ Bayonne.

časť prepevati zahvalne pesmi; kjer so smeli piti iz studenca, ki je začel izvirati na tvojo mogočno besedo. Prosimo te, nam pa odpri nebesa, kjer bomo imeli še večje veselje kakor romarji, ki so zopet dobili pravico poljubljati kraj, katerega si posvetila s svojim prikazovanjem; odpri nam nebesa, kjer te ne bomo nič več gledali v podobah, ampak v resnici, iz oči v oči. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

27. dan.

Čudovitih ozdravljenj se je štelo na stotine. Ni bilo mogoče vseh spričati. Škofijska komisija jih je natanko preiskala trideset. Ravnala je jako ostro pri tem preiskovanju in čudež je priznala le takrat, kadar nikakor ni bilo drugače mogoče. Zlasti je zavrgla vsako ozdravljenje, ki se ni izvršilo skoraj v trenutku. Prav natančno je izpraševala ozdravljene o njih bolezni in o njih naglem ali počasnem ozdravljenju. Privzela si je zdravnike, ki so stvari preiskovali strokovnjaško, kakor bi bogoslovci morebiti ne mogli storiti. Da bi bile te izjave skazane, sklicevala je starše, prijatelje, sosede, vse tiste, ki so videli bolnika, tiste, ki so bili pri njegovem ozdravljenju.

Ko se je tako popolnoma in natanko prepričala o dogodkih samih, jih je dala v pretres svojima izyrsstnima zdravnikoma. To sta bila gospod doktor Veržéz, zdravnik v bareških toplicah, in gospod doktor Dozúz, ki je že prej na svojo lastno roko preiskal več teh nenavadnih dogodkov. Zdravnika sta v svojih poročilih, vsak zase, presodila značaj ozdravljenj: o nekaterih bolnikih sta trdila, da so bili ozdravljeni po čisto naravnem potu; o drugih sta rekla, da so bili ozdravljeni po nadnaravni moči; o tretjih sama nista vedela, ali so bili ozdravljeni po naravnem ali nadnaravnem potu, ker sta se nagibala časih bolj na to, časih bolj na ono stran.

Potem je komisija pretresovala dogodke same in mnenje zdravnikov, ter je svojo sodbo z vsemi dokazanimi pismi izročila škofu. Komisija ni prezgodaj ne trdila ne tajila; ni imela predsodkov ne za čudež ne proti njemu; le preiskovala je in iskala resnice. Da bi mogla popolnoma izprevideti dogodke, poizvedovala je povsod, popraševala je vse priče. Delala je očitno. Poslušala je nevernike, kakor tiste, ki so verovali. Čvrsto je sklenila, neusmiljeno zavreči vse tisto, kar je bilo temno in negotovo, in sprejeti le določne, skazane in neovrgljive dogodke; zato ni hotela nobenega poslušati, ki je rekel, da je le slišal praviti to in ono.

Vsaki priči, ki je prišla pred komisijo, sta bila stavljeni dva pogoja: — prvi, da je pričala

le o tem, kar je osebno vedela, in videla na lastne oči; — drugi, da se je pod prisego zavezala, govoriti vso resnico in le samo resnico.

Ker je bilo preiskovanje tako previdno in modro urejeno, ni bilo mogoče, da bi bili lažnjivi čudeži le za hip motili sodbo komisije. Zlasti pa to ni bilo mogoče sredi toliko protivnikov, ki so pobijali čudeže in podpirali vsako zmoto, vsako dvomljivo trditev, vsak čudež, ki ni bil dosti dokazan. Če tako preiskovavna komisija ni mogla sprejeti resničnih čudežev, ki niso bili dosti dokazani, je tedaj popolnoma gotovo, da ne en lažnjiv čudež ni mogel obstati pred natančnim preiskovanjem ter priti v vrsto pravih čudežev.

Komisija je v svojem poročilu do škofa, v soglasju z zdravniki, razdelila ozdravljenja v tri vrste. Prva vrsta je obsegala taka ozdravljenja, ki so se dala naravno razložiti, kakor so tudi bila čudna. Druga vrsta je obsegala taka ozdravljenja, katera je komisija razlagala bolj na nadnaravno stran. Tretja vrsta je obsegala ozdravljenja, ki so bila prav gotovi čudeži.

Škof je bil popolnoma prepričan. Videl je toliko slavnih dogodkov, ki so bili tako skrbno in očitno dokazani; imel je pred seboj tako vestno, tako popolno, tako natančno preiskavo komisije; bral je izjave in sklepe zdravnikov. Vendar je tudi tukaj pokazal tisto veliko previdnost, ki je bila že večkrat omenjena. Ni hotel izreči svoje razsodbe o čudežih, dokler bi tudi

čas ne potrdil čudovitih ozdravljenj. Čakal je tri leta. Potem je napravil drugo preiskavo. Ozdravljenja, ki smo jih prej opisali kot čudeže, so stala krepko. Nihče ni ne preklical svojega pričevanja in tudi ne ovrigel dogodkov. Dela Tistega, ki vlada v večnosti, se ne boje časove skušnje. Ko je bila nakopičena velikanska gromada dokazov, je izrekel škof svojo razsodbo. Njene glavne misli so te:

Na podlagi poročila, katero smo dobili od komisije, ki je imela poizvedovati o prikazni lurške jame in o dogodkih, ki so ž njo v zvezi; na podlagi pisanega pričevanja doktorjev zdravilstva, katere smo poprašali za svet glede številnih ozdravljenj, ki so se zgodila po rabi jamske vode, razglasuemo sledečo razsodbo:

I. Sodimo, da se je Brezmadežna Marija, Mati božja, res prikazovala Bernardki Subirúzovi 11. februarja 1858 in sledeče dni, skupaj osemnajstkrat, v masabjélski duplini pri Lurdu; da ima to prikazovanje vsa znamenja resničnosti in da smejo verniki nanje verovati.

Ponižno podvržemo svojo sodbo sodbi svetega očeta papeža, ki je za to, da vlada vesoljno Cerkev.

II. Dovoljujemo v naši škofiji častiti Mater božjo iz lurške dupline.

III. Da bi ustregli presveti Devici, ki je večkrat razodela svojo voljo pri prikazovanjih,

smo sklenili zidati svetišče na jamskem prostoru, ki je postal last tarbskih škofov.

Dano v Tarbu, v naši škofovski palači, z našim podpisom in pečatom, 18. januarja 1862, praznik stolice svetega Petra v Rimu.

Bertrand, tarbski škof.

V imenu škofijstva, t. j. v imenu Cerkve, je kupil škof Lavrencij od lurškega mesta duplino, svet okoli nje in vse masabjélsko skalovje. Gospod Lakadé je še vedno županoval. On je predlagal mestnim odbornikom, naj bi Cerkvi prepustili te posvečene kraje, kjer se je prikazovala Mati božja; on je podpisal kupno pismo. Minister Rulánd je potrdil to kupčijo in je tudi dovolil zidati cerkev v več en spomin prikazovanja presvete Device, v spomin novega studenca in brezštevilnih čudežev, ki so se izvršili na bolnikih.

Ko se je mogočna cerkev Brezmadežnega spočetja vzdigovala kamen za kamnom na strmem masabjélskem skalovju, medtem je lurška Mati božja obsipala ljudi neprenehoma s čudeži in dobrotami. V Parizu, v Bordózu, v Bretánji,¹⁾ na deželi, po velikih mestih, so bolniki klicali lurško Mater božjo na pomoč; in lurška Mati božja je povsod ozdravljala bolne.

¹⁾ Bretagne.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, ki si v raznih krajih francoske dežele ljudi čudovito ozdravljala na telesu in na duši, prosimo te, da tudi nas ozdraviš dušnih bolezni: ozdravi nam oči, s katerimi nečemo videti siroččine svojega bližnjega; ozdravi nam ušesa, s katerimi nočemo slišati njegovih pritožeb in prošenj; ozdravi nam usta, ki molčé, kadar bi bilo treba potegniti se za poštenje bližnjega in za čast božjo; ozdravi nam roke, ki nočejo ubogim dajati milodarov. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

28. dan.

Henrik Lasér, pravnik (jurist) v Parizu in imenitni popisovavec prikazovanja Matere božje v Lurdu, nam popisuje svoje čudovito ozdravljenje tako-le:

Vse svoje življenje sem imel prav dobre oči. Ločil sem stvari v veliki daljavi; pa sem tudi prav lahko bral knjigo, če sem še tako od blizu gledal vánjo. Učil sem se po cele noči, in oči se mi niso nikoli utrudile. Močno sem se pa zavzel mesca junija in julija leta 1862, ko sem čutil, da mi vid polagoma slabi; naposled nisem

mogel nič več ne brati ne pisati. Če sem vzel bukve v roko, prebral sem dve ali tri strani, časih še toliko ne, in že sem čutil v gornjem delu oči toliko utrujenost, da sem jih moral odložiti. Popraševal sem za svet več doktorjev in zlasti dva slavna zdravnika za oči, gospoda Demárja ¹⁾ in gospoda Žiró-Telóna.²⁾

Zdravila, ki so mi jih dajali, mi niso skoro nič pomagala. Moja bolezen je dobivala polagoma tisto kronično podobo, ki se kaže pri neozdravljivih boleznih. Na svet zdravnikov sem dal očem popolnoma mir. Zunaj hiše sem nosil plave naočnike. Slednjič sem zapustil Pariz, in umaknil sem se na deželo k svoji materi.

Pride september. To stanje je trajalo kake tri mesce, in začelo me je prav skrbeti. Moji sorodniki in prijatelji so se bali kakor jaz, pa mi svojega strahu niso razodevali: bili so, kakor jaz, skoro prepričani, da so moje oči izgubljene.

Imam prisrčnega prijatelja, prijatelja iz otroških let, kateremu zaupam navadno svoje nadloge in svoje radosti. Po svojem tajniku sem mu pisal pismo, v katerem sem mu sporočil o svojem žalostnem stanju in o svojih skrbah za prihodnjost. Prijatelj, o katerem govorim, je protestantske vere, kakor tudi njegova žena: ta dvojna okoliščina naj se zapomni! Iz imenitnih razlogov ga tukaj ne morem povedati po imenu; imenujmo ga gospod M.

¹⁾ Desmares. — ²⁾ Giraud-Teulon.

Odgovoril mi je čez nekoliko dni tako:

»Ljubi moj prijatelj, nekoliko tvojih vrstic me je razveselilo; pa, kakor sem rekel, rad bi videl tvojo pisavo. Ko sem se te dni vrnil iz Kotréza, sem prišel medpotoma v Lurd, obiskal sem imenitno duplino, in pravili so mi, kako njena voda čudovito ozdravlja, zlasti bolne na očeh. Prav močno ti pokladam na srce, da tudi ti ž njo poskusi. Ko bi bil jaz katoličan, veren kakor ti, in ko bi bil jaz bolan, bi se ne obotavljal tega poskusiti. Če je res, da so bolniki nagloma ozdraveli, lahko pomnožiš njih število; in če ni res, ne moreš s tem poskusom nič izgubiti. Tudi me ta stvar nekoliko zanima. Kakor se vidi, še iti ni treba v Lurd po tiste vode; dobiš jo lahko po drugih. Samo piši lurškemu župniku, in ti je pošlje.«

Strmel sem, ko sem bral to pismo svojega prijatelja. Vendar sem sklenil, — ne ubogati ga. Moja bolezen se je polagoma hujšala. Prve dni mesca oktobra sem moral iti v Pariz. Takrat je bil ondi po nekem posebnem slučaju moj prijatelj M. s svojo ženo. Najprvo sem ta dva obiskal. Ko stopim v sobo, vpraša me gospa M.: »Kako je z očmi?«

Nato odgovorim: »Moje oči so še vedno v slabem stanju, in začel sem se bati, da bi ne bile izgubljene za vselej.« Moj prijatelj mi reče: »Pa zakaj ne poskusiš zdravila, ki sva ti ga svetovala? Nekaj mi pravi, da bi ozdravel.«

Odgovorim mu: »Odkritosrčno ti povem, da nimam veliko vere v tiste vode in tiste dozdevne prikazni, če jih tudi ne tajim.«

»Tvoji izgovori so prazni,« me zavrne prijatelj. »Po svoji veri moraš verovati in tudi veruješ, da so te stvari mogoče. Zakaj bi tedaj ne poskusil: Rekel sem ti, da ti to ne more škodovati, ker je navadna voda; in ker veruješ v čudeže in imaš zaupanje v svojo vero, ali se nisi začudil, da sta te dva protestanta napotila k presveti Devici? Že zdaj povem: če ozdraviš, bo to velik dokaz proti moji veri.«

Tedaj mu pa rečem: »Naj pa bo, priznati hočem vso resnico in odkriti dno svojega srca. Vere mi ne manjka; imam pa pomanjkljivosti, slabosti, in vse to se drži najobčutljivejših nitek moje nesrečne narave. Čudež pa, kakoršen bi se lahko zgodil na meni, bi mi naložil dolžnost, vse žrtvovati in posvetiti se. Te dolžnosti se pa bojim. Če me Bog ozdravi, kaj bo vse tirjal od mene! Zdravnika pa odpravim z nekoliko denarjem. Bojim se tedaj, da bi se čudež zgodil nad menoj.«

Moja prijatelja sta si prizadevala prepričati me, da odgovornost, o kateri sem govoril, po eni strani pretiravam, po drugi pa zmanjšujem. Gospod M. me zavrne: »Zdaj nisi nič manj zavezan k pobožnosti, kakor bi bil, če bi se čudež zgodil nad teboj. Sicer pa, če bi te tudi zdravnik ozdravil, bi to ne bilo nič manj božja milost, in tudi potem bi se tvoja tenka vest ogla-

silā z ravno tisto pravico proti tvojim slabostim.«

Vsi ti dokazi se mi niso zdeli popolnoma dobri, in gospod M. je najbrže sam vedel, da ni čisto prav modroval; pa hotel me je pridobiti za svoj nasvet. Truden samega pričkanja, obljubim jima poskusiti z jamsko vodo. Še tisti dan sem narekoval prijatelju pismo do lurškega gospoda župnika, in na pošto je bilo dano še tisti večer. Drugi dan me obišče gospod M. in mi reče: »Ljubi moj prijatelj, ker si se odločil poskusiti stvar, moraš to tudi resno vzeti in storiti vse, kar je potrebno, da se ti posreči. Omoli potrebne molitve, pojdi k spovedi, opravi pobožnosti, ki ti jih naklada vera.«

Povem na svojo sramoto, da se nisem pripravil, kakor mi je moj prijatelj svetoval. Tako je minilo teden dni. Gospod in gospa M. sta me popraševala vsak dan, če sem že dobil čudežne vode in če mi je že odpisal lurški gospod župnik. Ta mi naposled odgovori, da kmalu dobim lurške vode, ker jo je že poslal po železnici. Lahko je misliti, da smo tega trenutka pričakovali nepotrpežljivo. Pa kdo bi verjel, da sem se jaz za vse to veliko manj zmenil, kakor pa moja dva prijatelja protestanta!

Moje oči so bile še vedno v tistem revnem stanju. Ko pridem 10. oktobra popoldne domu in stopim na stopnice, me pokliče vratar in mi reče: »Po železnici je prišel majhen zabojček za vas.« Naglo stopim v njegovo sobico. Res

je bil tu majhen zabojček iz belega lesa, ki je imel na eni strani mojo adresu, na drugi pa besedi: »Naturna voda«, ki sta bili gotovo namenjeni za mitnico. Bila je lurška voda. Silno me je pretreslo; pa nisem dal nič spoznati. Rečem vratarju: »Že dobro. Precej pridem po to. Nemudoma se vrnem.«

In odidem ves zamišljen. Nekaj časa hodim po cesti. Mislil sem sam pri sebi: »Stvar postaja resna. Gospod M. ima prav; pripraviti se je treba. Dušo si moram ozdraviti, preden bom prosil Boga, da mi ozdravi telo.« Zavijem jo proti hiši svojega spovednika, gospoda Feránda Misólskega.¹⁾ Bil sem prepričan, da ga dobim; bil je namreč petek, in ta dan je doma. Res je bil doma; pa veliko ljudi ga je že pričakovalo; poleg tega je prišel eden njegovih sorodnikov. Njegova služabnica mi pove vse to, in mi reče priti zvečer, proti sedmém.

Vdal sem se. Vrnem se domu. Dobim pri vratarju mali zaboj in popis jamskih prikazni. Zletim po stopnicah. Pridem v sobo in postavim beli zabojček s knjižico na peč (kamin). Poklekнем k postelji ter začnem moliti. Potem vstanem. Neprenehoma sem pogledoval zabojček, v katerem je bila skrivnostna voda. Bal sem se dotakniti s svojimi nečistimi rokami tistega lesa, ki je obdajal blagoslovljeno vodo; in po drugi strani me je neznansko gnalo, odpreti zabojček še pred spovedjo, ki sem jo mi-

¹⁾ Ferrand de Missol.

slil opraviiti zvečer. Ta borba je trajala nekaj časa; končala je z molitvijo:

»Dà, moj Bog,« rečem, »reven grešnik sem; pa ravno ta moja velika revščina mora obuditi tvoje pomilovanje. Zvečer se hočem spovedati svojih grehov tvojemu služabniku; pa moja vera ne more in neče čakati. Odpusti mi, Gospod, in ozdravi me. In ti, Mati usmiljenja, pomagaj svojemu nesrečnemu otroku!«

Ko sem se tako osrčil z molitvijo, šele potem sem si upal odpreti mali zabojček. V njem je bila steklenica vode. Izderem zamašek. In drgnil sem si obe očesi z ruto, ki sem jo namočil v lurški vodi. Nisem se umival pol minute, in že sem čutil, da sem ozdravljen. Moje ozdravljenje je bilo naglo kakor blisk. Zavpijem: »Ozdravljen sem!« In potem sem vzel s kamina knjižico o prikaznih. Prebral sem sto štiri strani brez prenehanja in brez najmanjše utrujenosti! Pred dvajsetimi minutami nisem mogel prebrati treh vrst.

Zvečer se spovem in povem gospodu Ferándu, kako veliko milost mi je ravnokar skazala presveta Devica. Če se tudi nisem pripravil, kakor sem povedal, vendar mi je dovolil, drugi dan iti k svetemu obhajilu, da bi se zahvalil Bogu za tako posebno dobroto.

Gospod in gosa M. sta bila silno ginjena nad tem dogodkom. Moje čudovito ozdravljenje je bilo za njiju prvi migljaj, ki ga daje Bog tistim, katere hoče pridobiti zase.

Sedem let je že preteklo, odkar se je zgodil čudež na mojih očeh. Vidim izvrstno. Ne branje, ne hudo delo, ne dolgo bdenje, mi ne utruja oči. — —

Tako pripoveduje Lasér sam svoje ozdravljenje. In ta srečni ozdravljenec se je za veliko milost Bogú tudi hvaležnega izkazal. Preiskal je z veliko vestnostjo in natančnostjo vso zgodbo Marijinih prikazovanj in čudežev, prehodil dotične kraje, izpraševal Bernardko, priče, pregledal listine, in vse to prelepo popisal v dveh velikih bukvah, po katerih so posnete tudi tele šmarnice.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, ki si tako čudovito ozdravila Henrika Laserja, kateri se ti je zato tako hvaležnega izkazal, da je s svojim izvrstnim peresom oznanil tvojo slavo vsemu svetu, danes prosimo za vse tiste, ki s peresom oznanjujejo tvojo in božjo čast. Izprosi jim obilo luči od Svetega Duha, naj bi vedno služili resnici in pravici, neustrašno zagovarjali in branili pravice sv. Cerkve in vnemali srca z ognjem božje ljubezni. — Prosimo te tudi za pokojnega gospoda, ki je bukve Henrika Laserja preložil na slovenski jezik, da lahko tudi mi slišimo o prelepih lurških dogodkih. Ako še kaj po-

trebuje molitve, reši ga zaradi tvoje slave, ki jo je razširjal, iz trpljenja, in popelji ga v družbo presrečnih nebeščanov.¹⁾ — Lurška Mati božja, prosi za nas!

29. dan.

Vrnimo se v Lurd. Čas je hitel. Ljudje so se lotili dela. Svet okoli dupline, kjer se je prikazovala presveta Devica, je spremenil svoje obličje. Vrh masabjélskih skal se vzdiguje veselo proti nebu krasna cerkev. Strmi in neobdelani veliki grič, kjer so nekdanje hribovci težko stopali navzdol, je zdaj pokrit z zeleno travo, obrasel z grmovjem in posajen s cvetlicami. Med georginami in vrtnicami, med marjeticami in vijolicami, v senci akacij in cipres, se vleče v ovinkih prostorna steza, ki pelje od cerkve v duplino.

Duplina je zaprta z okrižjem, kakor svetišče. Od stropa visi zlata svetilnica. Pod divjim skalovjem, na katero je stopila Mati božja, gori noč in dan mnogo voščениh sveč. Zunaj dupline teče čudežni studenec po treh debelih bronastih ceveh. Kotla je tako pripravljena, da ljudje ne morejo videti bolnikov, ki se kopljejo v vodi.

¹⁾ Pokojni Marešič je na tem mestu sam sebe pripočil v molitev; torej se ga spomnimo tudi zdaj.

Pri zidanju cerkve je nekdo osrčeval delavce, nadzoroval je vse delo. Mož je visoke postave in videti ga je skoro povsod. Njegova črna, dolga obleka je kazala že od daleč, da je to dušni pastir lurškega mesta, župnik Peramál. Hotel je zidati prekrasno cerkev, in taka se je tudi zidala. Dostikrat je pravil: »Kdaj bom pač tako srečen, da pojdem s prvo procesijo, ki bo posvetila te srečne kraje za božjo službo katoliške Cerkve?« Pri teh mislih so ga oblivale solze.

Časih, ob urah, ko je bilo manj ljudi pri masabjélsem skalovju, je prišla majhna deklica pred duplino, ponižno je ondi pokleknila in pila iz studenca. Nič se ni ločila od drugih ljudi, in ko bi je ne bil kdo izmed romarjev poznal ali povedal njenega imena drugim, bi tudi nihče ne bil uganil, da je to Bernardka. Še vedno je hodila v šolo k redovnicam. Živo je nosila v sebi spomin na polodprta nebesa in podobo nebeške Device. Medtem je ljudstvo vrelo od vseh strani, čudeži so se godili in cerkev se je zidala. Kakor pobožni lurški župnik, tako je tudi Bernardka željno pričakovala dne, ko bo gledala na lastne oči procesije, ki pojdejo k duplini.

4. aprila 1864 je bila prelepa podoba Matere božje blagoslovljena in z vso mogočo slovesnostjo postavljena v tisto duplino, kjer se je presveta Devica prikazovala ubogi deklici.

Vreme je bilo krasno. Mlado pomladansko solnce se je vzdigovalo in vozilo po modrem

nebu. Ne oblačka ni bilo videti. Lurd je bil olepšan s cveticami, zastavami in slavoloki. Iz vseh zvonikov cele okolice so peli zvonovi. Naredila se je procesija, kakoršne ni pomnil nihče: pomikala se je od lurške farne cerkve proti duplini. Najprvo so stopali vojaki, prav lepo oblečeni. Za njimi so šle lurške bratovščine, podporne družbe, vse skupščine tistih krajev, s križem in s svojimi zastavami. Petdeset do šestdeset tisoč ljudi je bilo v dveh silno dolgih vrstah. Pomikali so se po cvetličnem potu, ki pelje k slavnim masabiélskim skalam. Čas ter čas so pevci zapeli kako pesem in godba je veselo zaigrala. Na koncu te velikanske procesije je stopal tarbski škof Lavrencij, obdan od štiri sto duhovnikov.

Srca vseh so bila napolnjena z neko nepopisno ginjenostjo, z neko radostjo, kakoršno poznajo le krščanske množice, ki so zbrane pred božjimi očmi. Po toliko mukah, po toliko borbah, po toliko nasprotovanjih je slednjič vendarle napočil dan slovesne zmage. Solze sreče, navdušenosti in ljubezni so tekale po obrazih ginjenega ljudstva. Kakšno veselje je pač moralo napolnjevati srce Bernardke, ki je gotovo stopala na čelu bratovščine Marijinih otrok. V kakšni blaženosti je pač morala plavati duša lurškega župnika, ki je gotovo pel poleg škofa h o s a n a, pesem nebeške zmage! Oba sta trpela, in zdaj je prišel čas, da oba dva uživata slavo . . . Toda ne! Ni imelo biti tako! Žalibog,

med Marijinimi otroci ni bilo Bernardke; med duhovščino, ki je obdajala škofa, ni bilo župnika Peramála.

Ravno tisto uro, ko je bilo vse veselo, ležal je lurški župnik na smrt bolan. Pri njegovem vzglavju sta dve usmiljeni sestri čuli in molili noč in dan. Hotel je vstati, da bi videl velikan-sko procesijo; pa je bil preslab, in ni mogel pogledati za hip vsega tega blišča. Skozi razteg-nena zagrinjala njegove sobe mu je lepo zvonjenje bilo na uho, kakor jok pogrebnih zvonov.

Tudi Bernardki je pokazal Bog svojo veliko ljubezen, kakor ima navado delati pri svojih izvoljenih, da ji je poslal hudo bolezen. Kakor izvrstni župnik, je ležala tudi ona bolna, ko je tarbski škof vodil dolgo procesijo. Ker so bili njeni starši revni ter je niso mogli oskrbovati doma, zato so jo prenesli v bolnišnico, kjer je ležala med tistimi reveži, ki jih navadni svet imenuje nesrečne, katere je pa Jezus imenoval izvoljence svojega kraljestva.

Škof je nekoliko stopinj od dupline in cerkve naselil misijonarje, da oznanjujejo romarjem božjo besedo in jim dele svete zakramente.

Romanje je postalo tako velikansko, kakor morebiti nikoli nikjer na vsem svetu. Pirenéjska železnica je naredila ovinek tje do Lurda, in to zavoljo brezštevilnih popotnikov, ki hodijo iz vseh krajev sveta častit jamsko Devico in prosit ozdravljenja na čudežnem studencu. Romarji so, nele iz raznih pokrajin Francoskega,

ampak tudi z Nemškega, z Angleškega, iz Belgije, s Španskega, z Ruskega. Iz daljnih krajev Amerike se vzdigujejo pobožni kristjani. Prejadrajo morje in pridejo k lurški jami, da pokleknejo pred temi slavnimi skalami, katere je Mati božja posvetila s svojimi nogami. Tisti, ki ne morejo priti, pišejo pogosto misijonarjem in jih prosijo, da bi jim poslali na dom kako steklenico jamske studenčnice. Tako se čudežne vode vsako leto razpošlje po vsem svetu 50.000 steklenic.

Kakor hitro se rodi lepa pomlad, začno kristijani onih krajev romati k skalam masabjélskim v nepretrganih vrstah. Krepki gorgjanci pridejo peš po deset, dvanajst in petnajst milj daleč, in gre jih vkup po tisoč ali po dva tisoča. Zvečer jo odrinejo in hodijo vso noč pri migljanju zvezd, kakor oni judovski pastirji, ki so šli k betlehemskim jaslicam molit Zveličarja sveta. Gredo navzdol z visokih gor, vzdignejo se zopet iz globokih dolin, stopajo čez peneče potoke, korakajo poleg gorskih rek, prepevajo Bogu hvalne pesmi. Medpotoma zbujajo črede goved in ovac, ki so pozaspale, in precej nato je slišati med samotnimi vrhunci otožno žvenkljanje glasnih zvoncev. Za svitanja pridejo romarji v Lurd. Uvrste se v procesijo, razvijejo zastave in gredo k duplini. Moški imajo višnjevo pokrivalo, obuti so v močno podkovane škornje, ki so dolgega pota vsi prašni; opirajo se na grčaste palice in večjidel nosijo na ramah

popotnico. Ženske so pokrite s belim ali rdečim kapitelom. Nekatere nosijo z veseljem kakega otročiča. In to pobožno ljudstvo se polagoma naprej pomika, prepevaje litanije Matere božje. V masabjélski cerkvi so pri maši, pristopijo k mizi Gospodovi in pijo iz čudežnega studenca. Potem se razkropé okoli dupline; postavijo živež, ki so ga seboj prinesli, na travo, posedejo se po zelenih travnikih in jedo. Potem prejmejo vnovič blagoslov, pokleknejo še enkrat in se veselega srca vrnejo domov.

Tako hodijo v duplino iz Pirenéj. Pa od drugod jih pride le še več. Skoro vsak dan pridejo velikanske procesije šestdeset do osemdeset milj daleč. Na zahtevanje vernikov napravljaja južna železnica vsakokrat posebne vlake, romarske vlake, ki prepeljavajo samo romarje. Kadar pride tak vlak, zapojo lurški zvonovi, romarji stopijo iz črnih vagonov in se na koldvoru uvrste v procesijo. Zastave vihrajo v vetru. Seboj imajo sveti križ, podobe Matere božje in svetnikov. Marijine pesmi zadone iz vseh grl. Mogočna procesija gre skozi Lurd k duplini.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, prikazala si se v divjem skalovju, in tisoči so vreli gledat zamaknjeno Bernardko; izrekla si besedo, in odprl se je studenec, ki ozdravlja bol-

nike, katerim človeška učenost nič več ni mogla pomagati. Narodi so se vzdignili in se še vzdigujejo, da hodijo molit pred duplino, kjer si se prikazovala. Ker pa mi vsi nismo tako srečni, da bi mogli romati v Lurd in te častiti na kraju tvojega izvoljenja, prosimo, sprejmi za dobro naše češčenje, ki ti ga opravljamo, in naše prošnje, ki ti jih izročamo pred tvojimi podobami tukaj v naši domovini. Usliši nas in nas blagoslovi! Prosimo te tudi za vse bolnike, ki bodo z zaupanjem rabili vodo iz jamskega studenca; pomagaj jim in reši jih bolezni. Ozdravljaj čudovito tudi med nami Slovenci, da bodo tvoji čudeži spodbujali vnete vernike, dramili mlačne kristjane, in luč svete vere prižigali onim, ki sedé v temi nevere. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

30. dan.

Ko so se milijoni obračali za dozidanje jamske cerkve, medtem je Bernardkin oče ostal ubog delavec, ki živi v potu svojega obraza. Bernardka pa je postala usmiljena sestra. V bol-

nišnici je stregla revežem in bolnikom. Šla je v samostan usmiljenih in šolskih sester v Nevêru.¹⁾ Imenovala se je sestra Marija-Bernarda. Večkrat je bila bolna, in njene bolečine so bile strašne. Prenašala jih je potrpežljivo in skoraj veselo. O božjih milostih, ki jih je prejela, je govorila le takrat, kadar je bila vprašana.

Zdaj je že v večnosti. Umrla je 16. aprila leta 1879.

Najbrže je imela slutnjo o svoji bližnji smrti. Ko je bila vprašana po prazniku svetega Jožefa, za kakšno milost je prosila tega svetnika, je odgovorila: »Prosila sem ga za srečno smrt.« Od tega dne je bila vsak dan slabša. V petek, 28. marca je bila obhajana in dejana v sveto olje.

Nekoč jo je spovednik osrčeval, naj bi svoje trpljenje in življenje darovala Bogu; in da bi ji bolje dopovedal, kakšno veselje jo za to čaka v nebesih, ji je rekel, naj se le spomni tistih srečnih ur, ko je gledala Mater božjo v masabjélskem skalovju. In tedaj je odgovorila: »O gotovo, kako dobro mi dene misel na to!«

Ponoči na velikonočni torek je izrekla večkrat besede: »Satan, poberi se!« In nato je zjutraj pravila, da jo je skušal in strašil hudi duh, ki je pa precej zbežal, ko je zaklicala ime Jezus. Zopet je prejela zakrament svete pokore in svetega Rešnjega Telesa.

²⁾ Nevers.

Večkrat so jo bolečine tako prijele, da so že mislili, da bo zdaj zdaj izdihnila; pa Bog ji je podaljšal trpljenje, ker jo je hotel še bolj očistiti. Neznansko je trpela, pa njena potrpežljivost, njena vdanost v voljo božjo je bila skozi večja. Vedno je Bogu pošiljala pobožne vzdihljaje, še celo v spanju. Zlasti je večkrat rekla: »Moj Bog, ljubim te!« Največ je trpela, kadar so jo prelagali. Videlo se je tedaj, kakor da jo premagujejo bolečine; pa precej se je ohrabrila, in prosila je svoje sestre, naj bi ji odpustile, če je izrekla v bolečinah kako napačno besedo.

V sredo po veliki noči ji je bilo prav hudo; sedela je na stolu in težko je dihala. Zopet se je spovedala, in izrekovala je pobožno ime Jezus, da bi dobila popolni odpustek. Potem je z drugimi vred molila molitve za umirajoče; njen glas je bil slab, pa čist; oči so se ji živo odpirale in obračale na podobo Zveličarjevo. Vzela je v roke križ, in ga stiskala na prsi z vso močjo. Zadnji čas njene bolezní so zapazili, da se je svetil poseben žar v njenih očeh, kadar je Bogu pošiljala pobožne vzdihljaje, kadar je pogledala na križ, ali kadar je slišala govoriti o nebškem veselju. Njeni pogledi so bili toliko pomenljivejši, kolikor slabše je bilo njeno telo. Pogosto ma je vzdihnila k presvetemu Jezusovemu Srcu, brezmadežni Devici in k svetemu Jožefu. Mislila je, da je premalo skrbela za nebesa. Rekla je: »Kako prav ima pisatelj knjige o nasledovanju Jezusa Kristusa, če nas opomina, naj

bi opravljali dobra dela, dokler smo zdravi! Kadar se bliža smrt, nismo skoraj za nobeno delo.«

Poskusila je nekoliko vzdigniti se, pogledala je proti nebu in držala je levo roko pred čelom. Oči so ji močno žarele. Njen obraz je razodeval mir in veselje. Potem zavpije trikrat: »O! o! o!« in to s takim glasom, ki je bolj razodeval začudenje, kakor pa bolečino. Tresla se je po vsem životu. Nato položi tresočo roko na srce, pobesi oči in reče razločno: »Moj Bog, ljubim te iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, iz vseh svojih moči.« Ob dveh je zaželela miru. Ostala je pri nji samo postrežnica. Četrtna štiri vzame v roke križ, in poljubi pobožno in počasi pet rân Gospodovih. Kmalu potem jo primejo smrtne težave, in čez nekoliko minut izdihne svojo dušo v božje roke. — Stara je bila 35 let.

Ko se je razvedelo za njeno smrt, so vreli ljudje od vseh strani v samostansko kapelico, kjer je ležala. Moški in ženske, uradniki in vojaki, delavci in duhovniki, so hoteli imeti v spomin kako reč, s katero so se dotaknili Bernardke. Preprosti vojaki so se je dotikali z molki, oficirji pa s svojimi urami. Nekateri trgovci so poprodali pri tej priliki vse svoje križce, svetinje, podobe in molke. Tiste tri dni, ki so pretekli do njenega pogreba, so jo hodili kropit nele nevêrski prebivalci, ampak tudi ljudje iz bližnjih far.

V soboto, 19. aprila, je bilo že na vse zgodaj polno ljudi okolo samostana. Morali so jim zapreti cerkvena vrata, da ni zmanjkalo prostora za duhovnike in odposlanstva iz raznih krajev. Veliki duhovnik stolne cerkve je imel črno mašo, pri kateri so peli stolni pevci. Prečastiti škof, ki je ravno popotoval po škofiji, je prihitel naglo k pogrebu, preden je opravil vsa svoja pota. V koru so bili kanoniki in med njimi je bilo videti gospoda očeta Sampéta,¹⁾ prednika lurških misijonarjev, ter tudi tistega duhovnika, ki je učil Bernardko za prvo sveto obhajilo. V stranskih kapelicah so bili mestni duhovni raznih stanov, župniki iz bližnjih far in še veliko drugih duhovnikov. Po cerkvi so bile vmeščene razne kongregacije, razna odposlanstva in tisti, ki so bili čudovito ozdravljeni po jamski vodi; med temi je bil in prav pobožno molil Henrik Lasér, pravnik v Parizu in imenitni popisovavec lurških čudežev.

Po sveti maši je govoril prečastiti gospod škof hvalni govor o sestri Mariji-Bernardi. Nato so ranjko položili k počitku v kapelico svetega Jožefa, katerega je tolikanj častila. Truplo je bilo dejano v svinčeno rakev, s pergamentom, na katerem je pisano njeno življenje.

Duša njena pa se je za vse veke združila z njo, ki se ji je že na zemlji prikazovala in se z njo ljubeznivo razgovarjala.

¹⁾ Sempé.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, ki si ljubljenko Bernardko po blaženi smrti vzela za vedno k sebi, podeli, te prosimo, tudi nam to največjo milost: srečno smrt! Izprosi nam od svojega Sina, naj nas ne pokliče s tega sveta pred svojo sodbo drugače kakor dobro pripravljene. Iste milosti prosimo pa tudi za vse naše domače, sorodnike, prijatelje, znance in vse, ki so nam pri srcu. Prosimo pa tudi za vse uboge grešnike, izprosi jim vsaj na zadnjo uro milost spoznanja in kesanja; varuj nagle in neprevidene smrti vse, ki niso v stanu božje milosti! Naj ne molimo zastonj k tebi tolikokrat vsak dan: Prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri! Amen. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

31. dan.

Sveta cerkev je dovolila častiti lurško Mater božjo. In odtlej je rasla slava, masabiélske dupline. Zaslovele so po celem svetu te skale, ki so bile poprej zapuščene in neznane, uvrstile so se med tiste kraje zemlje, ki jih ljudje najbolj obiskujejo.

Francija je dala zgled navdušenja; to je bila njena dolžnost.

Sledeč nedolžni deklici in poslušajoč njen klic, je Francija prihitela na obrežje Gava, poklonit se sveti Devici in prepevat »Ave Maria«.

Ondi so se videli vsi stanovi francoskega naroda: Preprosti in odlični, revni in bogati, neizobraženi in omikanci, kakor bi se ne razlikovali ne po stanu, ne po premoženju, ne po učenosti.

Vsa verna Francija se je spremenila v sijajno spremstvo Marijino in se je napotila v deželo njenih čarobnih prikazni.

»Gospod župnik,« je rekla Bernardka lurškemu župniku g. Peramalu, »Gospa mi je dejala: ‚Hočem, da pridejo sem v procesijah.‘«

Znano je, da gospod župnik temu sporočilu ni hotel koj verjeti.

In glej! Kar se je zdelo neverjetno, se je zgodilo. Romarji so prihajali in prihajajo. Tako je, kakor bi se proti Lurdu vile neštevilne in neskončne procesije.

Velika cerkev ob duplini je bila ravno dozidana. Rane, ki jih je zadala vojska z leta 1870, so se komaj zacelile. In že je prišlo iz vseh delov Francije odposlanstvo, masabjélsko Devico prosit poguma v bridkosti, ki je zadela cel narod. Hoteli so si izprositi njeno obrambo, da bi v prihodnje nikdar več ne obúpali, naj bi se zgodilo karkoli. Blagor Francoske so hoteli priporočiti Mariji, ki si je izvolila Francijo za domovino.

Štiri leta pozneje, leta 1876. so veliko cerkev posvetili in kip lurške Matere božje kronali. Pri tej veličastni slovesnosti je bilo videti petintrideset prelatov, vmes en kardinal, in 3000 duhovnikov pa 100.000 vernikov.

Dolgo časa bi bilo treba prebirati povestnice narodov, preden bi se našlo, da je tudi prej kdaj navdušenje zbralo tako velike trume. V Lurdu pa se jih je zbralo tako velike trume, kakor zbira morje ob svojih bregovih milijone peščenih zrn.

L. 1883. so zopet prihitele neizmerne množice. Tedaj se je obhajala petindvajsetletnica prikazovanj in so vložili temeljni kamen za cerkev sv. rožnega venca.

Šest let pozneje so to cerkev z veliko slovesnostjo blagoslovili.

Posvetili so jo leta 1901 ob sijajnih svečanostih in tedaj so našteli petindvajset prelatov, vmes dva kardinala in enega patriarha.

Leta 1873. so se začela narodna romanja. Razen tega so okrog konca devetnajstega stoletja priredili romanja samih moških. Tri taka romanja so bila leta 1899, 1901 in 1903; v enem izmed njih je bilo okrog 30.000 moških, v drugem so jih našteli od 50—60.000.

60.000 moških! Prava armada! Lahko rečemo, da se po križarskih vojskah ni videlo nič enakega.

Od leta 1867. do vštetejšega leta 1903 je dospelo v Lurd 4271 skupnih romanj, s katerimi je prišlo 3,817.000 romarjev.

Seveda prva leta teh veličastnih romanj ni bilo še toliko kot pozneje.

Ako se ozremo na sedem zadnjih let, vidimo, da pride vsako leto poprečno 150 romanj tjekaj. V sedmih letih je 1637 vlakov pripeljalo 1023 skupin, ki so štele 1,074.000 romarjev

To je pa šele majhen del velike množice, ki vsako leto obišče slavno lurško božjo pot. Posameznih romarjev je mnogo, mnogo več, kakor tistih, ki prihajajo v skupinah.

Uprava južnih železnic računa, da ji vsako leto samo lurški kolodvor dá več kakor en milijon popotnikov.

Malo pirenejsko mesto je postalo eden najslavnejših krajev zemlje. Ta mali pirenejski kraj je bil prej med gorami izgubljen in pozabljen. Sedaj je postalo lurško mesto pozorišče najživahnejšega gibanja. Kristjani prihitevajo tja v trumah iz vseh delov sveta; izmed 4271 romanj, ki smo jih ravnokar omenili, jih je bilo 292 iz daljnih tujih krajev.

Prihajajo iz Belgije, Nemčije, Avstrije, z Ogrskega, Španskega, Portugalskega, iz Italije, Anglije, Irlandije, iz ameriških Združenih držav, iz Kanade, Brazilije, Bolivije itd.

Škofje dajejo lep zgled. Od leta 1868. do 1. septembra 1904 so jih našteali v Lurdu 1643, vmes 277 nadškofov, 10 primasov, 17 patriarhov in 63 kardinalov.

Med temi je bilo 757 škofov iz izvenfrancoških krajev.

Zastopane so bile res vse dežele sveta: Avstralija, Nova Zelandija, Nova Kaledonija, Indija, ki je poslala 31 škofov, Kitajska, ki jih je poslala 27, Brazilija, Mehika, Armenija, Sirija, Ceylon, Haiti, Martinique, Zanguebar, Birma, Venezuela, Peru, Poljska, Čile, Ekuador, Nova Škotska, Rusija, Norveška . . . Moramo nehati, sicer bi bila vrsta predolga.

In to gibanje neprestano narašča; v poslednjih letih je bilo veliko mogočnejše, kakor prej.

Češčenje lurške Matere božje, ki se je bila prikazala Bernardki, je v tem času prešlo čez francoske meje, se razširilo čez evropske dežele in prodrlo v najdaljše kraje zemlje.

Ne samo, da povsod vidimo podobe lurške Matere božje; kamorkoli pogledamo, uzremo skalne dupline, posnete po tisti, v kateri se je sv. Devica blagovolila pokazati. Vidimo, da se v njeno čast dvigajo številne kapele in celo cerkve. Bratovščine sevnjih ustanavljajo, in romanja izhajajo iz njih. Vsa ta svetišča so nam ljuba in se nam zde posebno sveta zato, ker nas od daleč spominjajo onega blaženega kraja, one skrivnostne skalne dupline, katere se je doteknila noga svete Device, katero je posvetila sama Kraljica nebeška.

Češčenje lurške Matere božje je zavladelo po vsem svetu . . .

Veličastne in sijajne slovesnosti, pri katerih je navzoča velika množica, vsakomur poživé in okrepé vero; človeškemu srcu dajejo moč. Vlijejo mu novega duha.

V tem oziru so lurška romanja tekom zadnjih trideset let izvršila prava čuda in so zanečila v celih narodih ljubezen do preblazene Device.

Vnela so milijone duš. Romarji tudi doma niso pozabili, kaj so videli in slišali v Lurdu. Navdušenje jim je ostalo. Da, navdušili so tudi druge.

Prav tako je, kakor če pade kamen na sredo jezera. Voda se zagiblje najprej v bližini; nato hité valčki dalje in dalje, dokler naposled ne dospo do bregov. —

V Lurdu pa se nam tudi vera poživi.

In naš čas je gotovo potrebuje.

Nove vrste napuh je zavladal. Rodil se je iz napredka znanosti. In ta napuh raste tembolj, čimbolj se vsled novih iznajdeb izpreminja obličje zemlje. Človeštvo se tega zaveda. Zato pozablja Boga.

Nasprotniki vere se vedejo tako, kakor bi bil Bog umrl, potem ko je svet ustvaril.

Take misli so med izobraženci sploh vladale, ko se je sloves o lurških čudežih začel širiti.

Podlaga njih zmot je bilo to, da so menili: »Čudežev dandanes ni več.« Na to podlago so

postavili vse druge laži, s katerimi so napadali sveto vero.

»Bog je nekdaž na čudežen način delil slepim vid, gluhih sluh in je ozdravljaj hrome. Zakaj takih čudov danes več ne dela? Ali se je nekam izgubil?«

Takšne misli so ta čas vladale med možmi, ki so imeli prvo besedo.

In glej! Lurški dogodki so to izpremenili.

Naenkrat je postalo drugače: Ni se šlo več za to, so se-li v davnih časih godili čudeži. Pred oči osuplih brezvercev so stopili čudeži, ki so se zgodili v sedanjosti, včeraj, danes! — —

Kdo jih more utajiti z izgovorom, da so se zgodili zdavnaj?

Priče so še žive. Lahko jih greš vprašat. Ozdravljenci še živé. Lahko jih greš gledat.

Vse je jasno kakor beli dan! Tajiti ni mogoče.

In vsako leto naštejejo stotine teh čudovitih dogodkov.

Kot zmagavec prihaja čudež k nam na krihli bežnega časa. Ponosno stopa pred nasprotnike, ki so prisiljeni, zreti mu v obličje.

Mnogi se obračajo stran, da bi ga ne videli. To vemo. In ti se sodijo sami. Sodijo se in se obsojajo.

A drugi odpro oči in — — verujejo!

Premnogi sicer dobri kristjani so omahovali v veri. Še so se držali Kristusovega križa, toda kričanje nevernikov je omajalo njih vero, ki je

že pojemala, kakor plamenček ugasujoče svetilke.

Prišli so pa v Lurd. Videli so, kaj se tam godi. Slišali so o lurških čudežih, ki jih ni mogoče tajiti. In to je v njihove duše zopet vlilo nebeško-sladek mir.

Čudoviti dogodki, kateri so se izvršili po posredovanju nevedne majhne deklice, so torej blagodejno vplivali in še vplivajo na celi človeški rod.

Vsled njih se ni samo v Franciji versko gibanje poživilo in okrepilo; po vsem svetu se je vsled njihovega vpliva zbudil verski čut.

In tako je, kakor bi od obrežja hladnega Gava vel dih mogočnega vetra, razganjajočega oblake, da človeštvo zopet more zreti nad seboj jasno-milo nebo.

Vse to, kar smo premišljevali, nam priča, da Lurd je sijajna priča božjega bivanja, božje modrosti, mogočnosti in dobrotljivosti. Lurd je veliko delo božje previdnosti, je svetilnik vere, tolažba katoliške Cerkve in veselje vsega katoliškega sveta. Lurd je tudi priča, kako Bog svojo Mater — brezmadežno — časti, ker je njej izročil vse svoje zaklade, da skoz njene roke gredo.

In zdaj, ko je minulo 50 let, odkar se gode te velike reči v Lurdu, kar se je nebeška Devica prvič pokazala v masabjélsem skalovju, je gotovo vredno in pravično, spodobno in zveli-

čavno, da ves svet slavo zapoje višnjemu troednemu Bogu in njegovi deviški Materi, po kateri nam je došlo toliko milosti. Amen.

M o l i m o !

Lurška Mati božja, danes jemljemo slovo od tebe in od šmarnic. Zahvaljujemo se ti za veliko milost, da si se blagovolila prikazati v naših časih na zemlji, ter da delaš med nami čuda svojega usmiljenja, preganjaš zmoto in nas potrjuješ v veri in v upanju nate. K slovesu te prosimo: blagoslovi nas vse skupaj! Potrdi nas v sklepih, ki smo jih storili, ko smo slišali o čudovitih ozdravljenjih, ki so se zgodila po tvoji dobrotljivosti in po rabi jamske vode. Obvaruj v nas živo vero, ki se je v nas obudila, ko smo ginjeni poslušali tvoja velika čuda. Kakor si Bernardko vodila, tolažila, učila, ljubila: prosimo te, tako tudi nas vodi, tolaži, uči in ljubi! Pomagaj nam, da vselej, zlasti pa ob svoji smrtni uri, premagamo hudobnega duha, kakor ga je premagala Bernardka. Kakor si bartresko pastirico vzela v nebesa, vzemi tudi nas! Nismo sicer vredni, da bi te na zemlji gledali s svojimi očmi v tvoji

nebeški lepoti, kakor te je gledala Bernardka, pa prosimo te, podeli nam to milost, da nam boš po tem revnemu življenju pokazala svoj mili obraz in obraz svojega Sina, da vaju bomo gledali od obličja do obličja vso večnost. Amen. — Lurška Mati božja, prosi za nas!

Češčena Marija . . .

Sveta maša.

Sestavljena iz samih z odpustki obdarjenih
molitev.

Od začetka do darovanja.

Oče nebeški, jaz ubog grešnik se hočem zdaj-le udeležiti najsvetejše daritve svete maše s toliko spoštljivostjo in pobožnostjo, kakor se spodobi najsvetejšemu opraviilu. Darujem ti ta presveti dar v počesčenje tvojega božjega veličastva, v zahvalo za vse tvoje brezšteviline dobrote, v odpuščenje svojih grehov in v dosego vseh milosti, katerih potrebujem za dušo in telo, za časni blagor in večno zveličanje, zase in za vse, za katere mi je zlasti prositi.

Večni Oče! darujem ti predrago kri, trpljenje in smrt Jezusa Kristusa, bolečine presvete Device Marije in svetega Jožefa v zadoščenje za naše grehe, v tolažbo ubogim dušam v vicah, za potrebe naše matere svete Cerkve in v spreobrnjenje grešnikov,

Češčen bodi Bog! Češčno bodi njegovo sveto ime! Češčen bodi Jezus Kristus, prav Bog in prav človek! Češčno bodi ime Jezusovo! Češčen bodi Jezus v najsvetejšem Zakramentu! Češčna bodi prevzvišena in presveta Mati božja Marija! Češčno bodi njeno presveto in brezmadežno spočetje! Češčno bodi ime Marije, device in matere! Češčen bodi Bog v svojih angelih in svetnikih!

Moj Jezus, usmiljenje! — O premili Jezus! Ti sam si naše rešenje, naše življenje, naše zveličanje, naše vstajenje! Tebe torej prosimo, ne zapusti nas v naših stiskah in nadlogah, marveč po smrtnih bridkostih svojega presvetega Srca in po bolečinah svoje brezmadežne Matere pridi na pomoč svojim služabnikom, katere si odrešil s svojo predrago krvjo. (Vera, upanje ljubezen.)

Od darovanja do povzdigovanja.

Sprejmi, o Gospod, vso mojo prostost, vzemi moj spomin, moj um in vso mojo voljo. Kar koli imam ali posedam, si mi podaril: vse to ti nazaj dam in popolnoma prepustim v vladanje tvoji volji. Le ljubezen do tebe mi daj in svojo milost, pa sem zadosti bogat, in ne zahtevam ničesar več.

Preljubeznivi moj Jezus! v dokaz svoje hvaležnosti do tebe in v nadomestilo za svojo mnogotero nezvestobo ti jaz, I. I. podarim svoje srce, se ti vsega darujem in sklenem, s tvojo pomočjo nikdar več ne grešiti.

Svet, svet, svet si ti Gospod, Bog vojnih trum. Polna je zemlja tvoje slave. Slava Očetu, slava Sinu, slava Svetemu Duhu! — Molimo za našega papeža I. Gospod ga ohrani in poživljaj in osreči na zemlji ter ga ne daj v oblast njegovim sovražnikom. Oče naš... Češčena Marija...

Gospod vsem, kateri nam dobrote delijo v tvojem imenu, milostno dodeli večno življenje!

O premili Jezus, ljubivec duš! prosim te po smrtnih bridkostih tvojega presvetega Srca in po bolečinah tvoje brezmadežne Matere, očisti v svoji krvi grešnike vsega sveta, ki so zdaj v smrtnem boju in bodo še danes umrli. Srce Jezusovo, ki si tudi prestalo smrtne bridkosti, usmili se umirajočih!

Gospod, daj mir v naših dneh, ker ni nikogar, ki bi se za nas vojskoval, kakor ti, naš Bog. Bodi mir po tvoji moči in obilnost v tvojih stolpih! — Molimo: O Bog, od katerega prihajajo svete želje, pravi svèti in pravična dela, — daj svojim služabnikom tisti mir, katerega svet ne more dati, da bodo naša srca tvojim zapovedim vdana, da bodo naši časi prosti strahu pred sovražniki in mirni pod tvojim varstvom. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Povzdigovanje.

Bodi počeščeno, zveličansko Jagnje, na lesu križa darovano zame in za ves človeški rod! — Češčen in hvaljen bodi vsak čas presveti in božji

Zakrament! — Bodi počeščena, dragocena Kri, ki izviraš iz ran našega križanega Gospoda Jezusa Kristusa in izmivaš grehe vsega sveta! — Češčen in hvaljen bodi vsak čas presveti in božji Zakrament! — Spominjaj se, Gospod, svojih stvari, katere si odrešil s svojo dragoceno Krvjo. — Jezus! Jezus! Jezus! . . .

Od povzdigovanja do obhajila.

Molimo te, presveti Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil. — Hvaljeno, moljeno in s hvaležnim duhom ljubljeno bodi Srce Jezusovo v presvetem Zakramentu vsak trenutek časa v vseh tabernakelnih sveta do konca vekov! — Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse! — Presladko Srce Jezusovo, daj da te vedno bolj ljubim! — Jezus, Sin Davidov, usmili se me! — Odrešenik sveta, usmili se nas! — Moj Jezus, usmiljenje! — Presladki Jezus, ne bodi mi sodnik, marveč zveličar!

Poglej, o moj preljubezniivi Jezus, kako daleč je segla preobilnost tvoje ljubezni! S svojim mesom in svojo predrago krvjo si mi pripravil božjo mizo, da bi se mi vsega daroval. Kdo te je nagnil k toliki obilnosti tvoje ljubezni? Gotovo le tvoje preljubezniivo Srce. O božje, časti vredno Srce mojega Jezusa, ognjišče božje ljubezni, vzemi mojo dušo v svojo posvečeno rano, da bi se v tej šoli ljubezni učil povračati ljube-

zen onega Boga, ki mi je dal tako čudovite dokaze svoje ljubezni. Amen — Dodeli mi, o pre-dobrotrtljivi Jezus, svojo milost, da biva z menoj in da z menoj deluje ter z menoj ostane do konca. Daj mi, da bom zmiraj to želel in hotel, kar je tebi bolj všeč in bolj dopadljivo. Tvoja volja bodi tudi moja, in moja volja naj se zmiraj ravna po tvoji v najboljšem soglasju. S teboj naj eno hočem in nočem in naj še drugega ne morem hoteti ali ne hoteti kakor to, kar ti hočeš ali nočeš.

Od obhajila do konca.

Moj Jezus, verujem, da si pričujoč v naj-svetejšem Zakramentu. Ljubim te nad vse in moja duša hrepeni po tebi. Ker te pa sedaj ne morem prejeti v svetem Zakramentu, pridi vsaj v duhu v moje srce. Objamem te, kakor da si že pri meni, in se popolnoma sklenem s teboj; o nikar ne pripusti, da bi se kdaj zopet ločil od tebe. O Jezus, moja največja dobrota in moja sladka ljubezen, rani in razvsemi moje srce, da bo vsikdar gorelo vse zate!

Duša Kristusova, posveti me!
 Telo Kristusovo, odreši me!
 Kri Kristusova, napoji me!
 Voda strani Kristusove, operi me!
 Trpljenje Kristusovo, potrdi me!
 O dobri Jezus, usliši me!
 V svoje rane skrij me!

Od tebe ločiti se, ne pusti me!
 Pred zlobnim sovražnikom, brani me!
 V smrtni uri pokliči me!
 In k sebi priti pusti me,
 Da s svetniki tvojimi ljubim te
 Na vekov veke vse. Amen.

Večni Oče! darujem ti predrago Kri, ki jo je Jezus Kristus s toliko ljubeznijo in s tolikimi bolečinami za nas pretil iz rane svoje desne roke. Po zaslugah in po moči te Krvi prosimo tvoje božje Veličastvo, dodeli nam svoj blagoslov, da bomo obvarovani pred svojimi sovražniki in rešeni vsega hudega. Zato kličemo: Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha pridi nad nas in bodi vselej nad nami! Amen. Očenaš ... Češčena Marija ... Čast bodi

Lavretanske litanije Matere božje.

Gospod, usmili se nas!

Kristus, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kristus, sliši nas!

Kristus, usliši nas!

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik svetá,

Bog Sveti Duh,

Sveta Trojica, en sam Bog,

Sveta Marija, prosi za nas!

Sveta Mati božja,

Sveta devic Devica,

Mati Kristusova,

Mati milosti božje,

Mati prečista,

Mati brezmadežna,

Mati nedolžna,

Mati deviška,

Mati ljubezniva,

Mati čudovita,

Mati dobrega sveta,
Mati Stvarnikova,
Mati Odrešenikova,
Devica najmodrejša,
Devica častitljiva,
Devica hvale vredna,
Devica mogočna,
Devica milostljiva,
Devica verna,
Podoba pravice,
Sedež modrosti,
Začetek našega veselja,
Posoda duhovna,
Posoda časti vredna,
Posoda vse svetosti,
Roža skrivnostna,
Stolp Davidov,
Stolp slonokosteni,
Hiša zlata,
Skrinja zaveze,
Vrata nebeška,
Zgodnja danica,
Zdravje bolnikov,
Pribežališče grešnikov,
Tolažnica žalostnih,
Pomoč kristjanov,
Kraljica angelov,
Kraljica očakov,
Kraljica prerokov,
Kraljica apostolov,
Kraljica mučencev,

Kraljica spoznavavcev,
 Kraljica devic,
 Kraljica vseh svetnikov,
 Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta,
 Kraljica presvetega rožnega venca,
 Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, prizanesi
 nam, o Gospod!
 Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši
 nas, o Gospod!
 Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se
 nas!

(300 dni odpustka vsakikrat. — Pij VII., 30. sept. 1817.)

Molitev k presv. Rešnjemu Telesu.

(Se moli kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh iz nebes si jim podelil. (Aleluja.)

O. Ki ima vso sladkost v sebi. (Aleluja.)

M o l i m o.

O Bog, ki si nam v čudežnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa in tvoje krvi tako častiti, da bomo sad tvojega odrešitja vedno v sebi čutili. (Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.)

Molitev k Materi božji.

Pod tvoje varstvo pribežimo, o sveta božja Porodnica, ne zavrzi naših prošenj v naših po-

trebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnosti, o častitljiva in blagoslovljena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica! S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči!

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o. Podeli nam, svojim služabnikom, prosimo, Gospod Bog, da se bomo vedno veselili zdravja na duši in telesu, in da bomo po častitih prošnjah presvete Marije vselej Device sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni. (Po Kristusu, Gospodu našem Amen.)

Cerkvene antifone in prošnje do Matere božje.

A. Od prve adventne nedelje do božiča.

Premila Mati Zveličarjeva, ki ostaneš vrata nebeška in morska zvezda, pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati; ti, ki si svojega Stvarnika čudežno rodila; ti, Devica prej in slej, ko si iz Gabrielovih ust prejela oznanjenje, usmili se grešnikov!

V. Angel Gospodov je oznanil Mariji.

O. In spočela je od Svetega Duha.

M o l i m o. Milost svojo, prosimo te Gospod, v naša srca vlij, da ki smo po angelovem oznanjenju spoznali učlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. (Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.)

B. Od božiča do svečnice.

Premila Mati Zveličarjeva . . . itd.
(kakor pred božičem.)

V. Po porodu si Devica čista ostala.

O. Božja Porodnica, prosi za nas!

M o l i m o. O Bog, ki si po rodovitnem devištvu blažene Marije podelil človeškemu rodu dar večnega zveličanja, daj nam, te prosimo, naj čutimo, da prosi za nas ona, po kateri smo bili vredni, prejeti začetnika življenja, Gospoda našega Jezusa Kristusa, tvojega Sina. (Amen.)

C. Od svečnice do velikega četrтка.

Zdrava, o nebes Kraljica;
Zdrava, angelov gospa;
Zdrava korenina; zdrava vrata,
Iz katerih svetu luč je prisijala.

O veséli se, Devica slavna,
Nad vse krasna;
Bodi zdrava, o prelepa,
Prosi za nas Kristusa!

V. Dovoli, naj te hvalim, o sveta Devica.

O. Daj mi moč zoper sovražnike svoje.

M o l i m o. Podeli nam, milostljivi Bog, pomoč v naši slabosti, da ki obhajamo spomin svete božje Porodnice, s pomočjo njene priprošnje od svojih grehov vstanemo. (Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.)

D. Od velike sobote do prve pobinkoštné nedelje.

Raduj se, Kraljica nebeška, aleluja.

Zakaj On, ki si ga bila vredna nositi, aleluja.

Je vstal, kakor je rekel, aleluja.

Prosi za nas Boga, aleluja.

V. Veseli in raduj se, Devica Marija, aleluja.

O. Ker je Gospod res vstal, aleluja.

M o l i m o. O Bog, ki si z vstajenjem svojega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa svet razveselil; daj, prosimo, da po njegovi Materi Devici Mariji dosežemo veselje večnega življenja. (Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.)

E. Od prve pobinkoštné nedelje do adventa.

Češčena bodi Kraljica, Mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Obrni torej, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa. O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o. Vsemogočni, večni Bog, ki si telo in dušo častite Device in Matere Marije, da bi vredno prebivališče tvojega Sina biti zaslužila, s pomočjo Svetega Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah prihodnjega zla in večne smrti rešeni. (Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.)

Molitev k sv. Jožefu.

Glejte, zvesti in modri služabnik, ki ga je Gospod postavil nad svojo družino.

V. Prosi za nas, sveti Jožef!

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o. Naj nam pomaga, prosimo te, Gospod, zasluženje ženina tvoje presvete Matere Marije, da nam bo po njegovih priprošnjah podeljeno, česar naša slabost ne more doseči. (Ki živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.)

Molitev za vse potrebe.

(Moli se po litanijah ob nedeljah in praznikih; na predvečere se primerneje izpušča.)

Ponišno te prosimo, Gospod, razveži milostno naših grehov vezi, in po prošnjah svoje izvoljene Matere, ljube Device Marije, in vseh

svojih svetnikov ohrani nas svoje služabnike, naše dobrotnike in naše družine v vsej svetosti. Očisti grehov in hudobije vse naše sorodnike in prijatelje, in napolni jih z lepimi čednostmi. Podeli nam mir in zdravje, odvrni od nas vidne in nevidne sovražnike in odženi vse hude želje. Daj nam zdravo vreme in dobro letino. Skaži milost našim prijateljem in neprijateljem. Obvaruj to duhovnijo z vsemi, ki v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa in povodnji; in podeli milostljivo vsem vernim kristjanom, živim in mrtvim, v nebeškem kraljestvu večno življenje, mir in pokoj.

Obvaruj našega papeža I., našega škofa I., našega cesarja I., vso našo duhovsko in svetno gosposko in vse krščansko ljudstvo vseh nadlog in vsega hudega. In tvoj blagoslov pridi iz nebes na nas in ostani vedno pri nas. — Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti Svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.

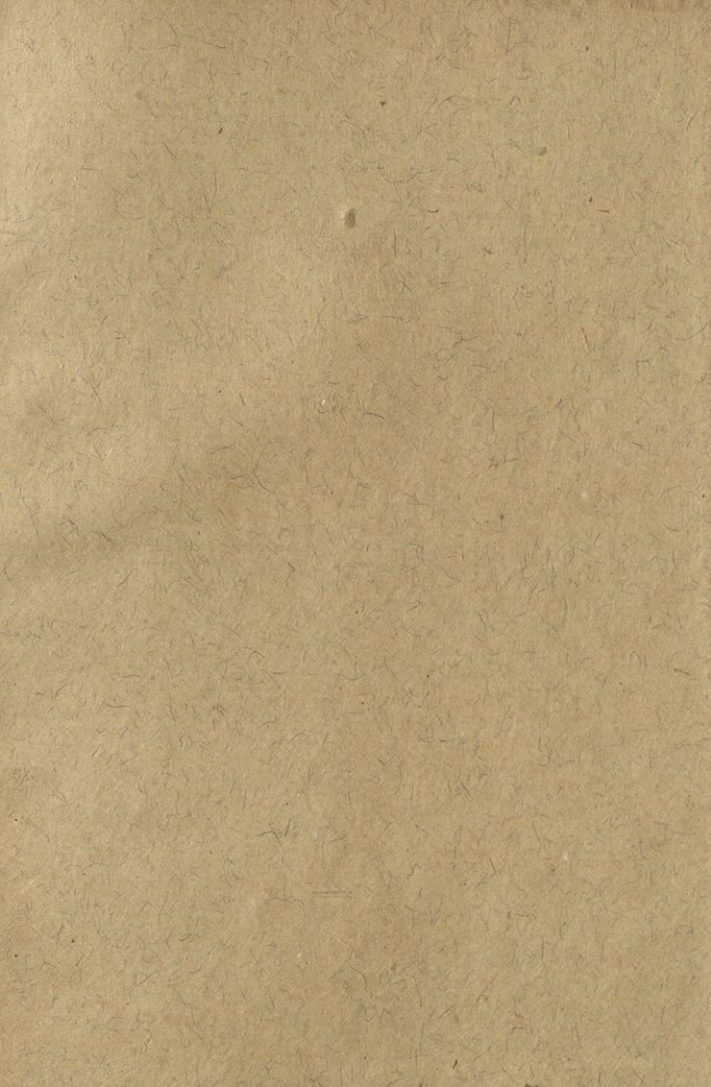
O. Amen.

V. Božja pomoč ostani vedno pri nas.

O. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. (Trikrat.) Čast bodi.

Recid. 1908.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000257550

